
KUPIŠKIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

Ataskaitoje naudojamos santrumpos:

BĮ – bibliografiniai įrašai
 DB – duomenų bazė
 DGĮ – dokumentų gražinimo įrenginys
 el. – elektroninis
 FB – „Facebook“ paskyra
 fiz. vnt. – fizinis vienetas
 IVBRS – Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
 KES – Kraštotyros ir edukacijos skyrius
 KEM – Kupiškio etnografijos muziejus
 KKC – Kupiškio kultūros centras
 kl. – klasė
 KM – Kultūros ministerija
 KP – kaimo padalinys
 KRŠPT – Kupiškio rajono švietimo pagalbos tarnyba
 LAB – Lietuvos audiosensorinė biblioteka
 LAS – Lankytojų aptarnavimo skyrius
 LBD – Lietuvos bibliotekininkų draugija
 LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema
 LKT – Lietuvos kultūros taryba
 LNB – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
 LŪD – Lietuvos ūkininkų draugija
 MP – miesto padalinys
 METIS – Modernaus elektroninio turinio išsaugojimas ir sklaida
 NVSC – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos
 NVŠ – Neformalus vaikų švietimas
 pav. – pavadinimas
 PAVB – Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka
 PĮ – programinė įranga
 prof. – profesorius
 SAP – Skaitytojų aptarnavimo punktas
 SK – Suvestinis katalogas
 str. – straipsnis
 SVB – savivaldybės viešoji biblioteka
 TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
 VB – viešoji biblioteka
 VE – Vaikų erdvė
 VIP – vieša interneto prieiga
 VRSS – Vartotojų registracijos ir statistikos sistema
 VŠĮ – viešoji įstaiga
 VVG – vietos veiklos grupė

Parengė:**Jolanta Vosylienė**

Kupiškio viešosios bibliotekos metodininkė

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2024 m.

www.kupiskiovb.lt

El. paštas jolantav8@gmail.com

Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, LT-40130, Kupiškis

TURINYS

ĮVADAS.....	5
1. Trumpa aplinkos charakteristika.....	5
2. Bibliotekos tikslai ir uždaviniai.....	5
I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.....	6
1. Bibliotekų tinklas.....	6
2. Bibliotekų tinklo ir paslaugų prieinamumo pokyčiai.....	6
2.1. Prieiga ir darbo valandos.....	6
2.2. Darbo vietų skaičius.....	7
3. Nestacionarus gyventojų aptarnavimas.....	7
4. Bibliotekų paslaugų prieinamumas asmenims turintiems negalią.....	7
5. Mokamos paslaugos.....	8
II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.....	8
1. Gyventojų sutelkimas bibliotekose.....	8
2. Fizinį vartotojų sudėtis.....	9
3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas.....	10
4. Dokumentų išduotis ir skaitomumas.....	10
III. KULTŪRINĖS-EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	13
1. Bendroji renginių charakteristika.....	13
2. Bibliotekos renginių suaugusiems apžvalga.....	14
2.1. Kūrybinių autorių knygų pristatymai.....	14
2.2. Susitikimai su rašytojais, knygų autoriais.....	15
2.3. Poezijos ir muzikos šventės, popietės.....	16
2.4. Parodo pristatymas.....	17
2.5. Kiti žodiniai renginiai.....	17
2.6. Padalinių žodiniai renginiai suaugusiems.....	21
3. Vaizdiniai renginiai.....	22
3.1. Tradicinės dokumentų parodos.....	23
3.2. Mobilios (kilnojamos) parodos.....	24
3.3. Virtualios parodos.....	24
3.4. Kūrybinių darbų parodos.....	24
4. Edukacinė veikla.....	24
4.1. Edukaciniai užsiėmimai suaugusiems.....	25
5. Vartotojų mokymai.....	25
IV. DARBAS SU VARTOTOJAIŠ VAIKAIS.....	26
1. Vartotojų telkimas ir aptarnavimas.....	26
2. Renginiai vaikams.....	28
2.1. Renginių vaikams charakteristika.....	29
2.2. Renginiai vaikams padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose.....	29
2.3. Vaizdiniai renginiai.....	30
3. Edukaciniai užsiėmimai vaikams.....	30
4. Informacinės paslaugos.....	32
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	32
1. Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs lankytojai.....	32
2. Elektroninio katalogo kūrimas.....	33
3. Naudojimas leidinių užsakymo, rezervavimo ir grąžinimo termino pratęsimo paslaugomis.....	33
4. Naudojimas elektroniniais katalogais ir virtualiomis bibliotekomis.....	34
5. Naudojimas lincencijuotais e. ištekliais (DB).....	34
6. Informacinių užklausų tenkinimas naudojant užklausų vykdymo būdus („Klausk bibliotekininko“ ir kt.).....	35

7. Naudojimasis interneto paslaugomis.....	35
8. Socialinių tinklų panaudojimas.....	36
9. Virtualūs renginiai.....	37
10. Kitos paslaugos – kraštotyros veikla.....	37
VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKiant TOBULINTI PASLAUGAS...	38
1. Lietuvos kultūros tarybai (LKT) parengti projektai.....	38
1.1. Lietuvos kultūros tarybos finansuoti ir įgyvendinti projektai.....	38
2. Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamų projektų partneriai.....	39
3. Kupiškio rajono savivaldybės programų projektai.....	40
4. Partneriai kitų bibliotekų ir organizacijų projektuose.....	40
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ.....	40
1. Leidiniai.....	40
2. Bibliotekos viešinimas.....	41
2.1. Straipsniai ir informacija žiniasklaidoje, kituose leidiniuose, internete.....	41
2.2. Tradicinė spauda.....	42
2.3. Televizija ir radijas.....	42
2.4. Internetas.....	42
3. Kitos bibliotekos įvaizdžio kūrimo priemonės.....	42
4. Atstovavimas ir partnerystė.....	43
4.1. Bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis.....	43
4.2. Bibliotekų globėjai, bičiuliai, savanoriai.....	43
4.3. Narystė kitose organizacijose.....	44
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS.....	44
1. Fondo formavimo politika.....	44
2. Fondo apimtis.....	44
3. Dokumentų įsigijimas.....	45
4. Fondo komplektavimo ir panaudojimo optimalumas.....	49
5. Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas.....	49
6. Tarpbibliotekinio abonemento panaudojimas.....	50
7. Bibliotekos fondo vidaus cirkuliacijos panaudojimas.....	50
8. Dokumentų antrinė atranka ir šalinimas iš fondo.....	51
9. Dokumentų fondo apsauga.....	52
10. Dokumentų skaitmeninimas.....	52
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA.....	52
1. Tyrimai.....	52
2. Metodinė veikla.....	52
2.1. Bibliotekų veiklos planavimas ir atskaitomybė.....	53
2.2. Bibliotekos veiklą reglamentuojančių ir kitų dokumentų rengimas.....	53
2.3. Praktinė pagalba.....	53
X. BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOJAI, JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS.....	53
1. Bibliotekos organizacinė struktūra.....	53
2. Bendroji darbuotojų charakteristika.....	54
3. Darbuotojų profesionalumo ugdymas.....	55
XI. PATALPŲ BŪKLĖ.....	59
1. Patalpų būklė.....	59
XII. FINANSAVIMAS.....	60
IŠVADOS.....	61

ĮVADAS

1. Trumpa aplinkos charakteristika

2023-uosius metus viešoji biblioteka pradėjo teikdama skaitytojams tik iš anksto užsakytų leidinių išdavimo paslaugą, nes buvo nepriduotas rekonstruotas pastatas, tačiau veiklos vykdytos kitose erdvėse: mokyklose, darželiuose, bibliotekos kupole miesto aikštėje. Aktyviai kurti virtualūs produktai.

Metų pradžia buvo skirta naujų erdvių pritaikymui lankytojų poreikiams, bibliotekos (buvusios sinagogos) pastato statytojų istorinės atminties įprasminimui jos erdvėse – nuolatinės ekspozicijos, pasakojančios apie tarpukario Kupiškio miesto gyvenimo epizodus įrengimas.

Kovo 1 d. rekonstruota biblioteka atverta lankytojams, o kovo 24 d. įvyko oficialus jos atidarymas, dalyvaujant Lietuvos Respublikos kultūros ministrui Simonui Kairiui, Izraelio ambasadorei Lietuvoje Hadas Witenberg Silverstein, JAV ambasadoriui Lietuvoje Robert S. Gilchrist, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkei Fainai Kukliansky ir kt. garbingiems svečiams.

Naujas lankytinas objektas – atnaujintas istorinis pastatas – sulaukė didžiulio lankytojų susidomėjimo, iki 150 kasdien. Džiuginančios lankytojų skaičiaus tendencijos prisidėjo prie sėkmingo jų poreikių tenkinimo organizuojant tradicines ir šiuolaikines veiklos formas.

Įgyvendinti projektai: LKT dalinai finansuotas „Šiuolaikinio meno gūsis“ leido pristatyti visuomenei šiuolaikinio meno reiškinius, o rajono savivaldybės finansuotas pilietinio-tautinio ugdymo projektas „1863 metų sukilėlių takais Antašavos apylinkėse“ buvo sėkmingai įgyvendintas su moksleiviais. Dalyvavo ne tik kupiškėnai, bet ir karo pabėgėliai moksleiviai iš Ukrainos.

Užsimezgęs bendradarbiavimas su Vilniaus Gaono žydų istorijos ir Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejais, leido eksponuoti jų rinkiniuose saugomas parodas.

Viešojoje bibliotekoje atsivėrus naujoms galimybėms (įrengus Parodų salę) organizuotos profesionalaus meno kūrėjų (Artūro Stančiko, Ričardo Pelecko, Faustos Diržytės ir kt.) parodos. Surengti lankytojų inicijuoti renginiai: susitikimas su rašytoja publiciste Dalia Staponkute ir Kupiškio miesto aikštėje renginys, skirtas S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 90-mečiui paminėti.

2. Bibliotekos tikslai ir uždaviniai

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) savo veikloje vykdė Kupiškio rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginio veiklos plano „Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio aktyvumo skatinimo programą“. Bibliotekoms išskeltas uždavinys užtikrinti kultūros įstaigų veiklą bei vykdyti kultūros sklaidą rajone, pagal šio plano priemonę „Bibliotekos veiklos organizavimo užtikrinimas“. Numatyti pagrindiniai strateginiai tikslai:

- Plėtoti modernias ir patrauklias bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio paslaugas.

- Formuoti teigiamą bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą bei pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis, plėsti paslaugų pasiūlą.

Įgyvendinant Bibliotekos 2023 m. veiklos planą pagrindinis dėmesys buvo skiriamas šiems funkciniais tikslams:

1. Bibliotekų informacinių išteklių fondo, atitinkančio vartotojų poreikius, formavimui ir prieigos užtikrinimui.
2. Kokybiškam įvairaus amžiaus ir socialinių grupių vartotojų aptarnavimui, skaitymo, kultūrinių ir mokymosi visą gyvenimą poreikių tenkinimui panaudojant tradicines ir inovatyvias paslaugas, skaitmeninius produktus, edukacinę ir kūrybinę veiklą.
3. Sąlygų informacinės visuomenės plėtrai sudarymui, gyventojų skaitmeninio ir medijų informacinio raštingumo mokymams.
4. Kupiškio krašto dokumentinio paveldo kaupimui, saugojimui, skaitmeninio turinio kūrimui ir

sklaidai.

5. Projektų įvairioms programoms rengimui, jų veiklų įgyvendinimui.
6. Patrauklios ir šiuolaikiškos Bibliotekos įvaizdžio formavimui panaudojant rinkodaros ir viešųjų ryšių priemones, socialinius tinklus.
7. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymui, kompetencijų stiprinimui, motyvacijos skatinimui.
8. Bibliotekų patalpų atnaujinimui, materialinės bazės gerinimui.

Vykdam skatinimo iniciatyvas organizuoti susitikimai su įvairios tematikos knygų, leidinių autoriais, rengti naujų knygų pristatymai.

Sėkmingai savo veiklą tęsė prieš šešerius metus susikūręs knygų klubas „Knygius“ rengęs nuolatinis susitikimus. Bibliotekoje tęsiasi neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veikla. Didelis dėmesys skirtas rankraštinių dokumentų tvarkymui, virtualių parodų, virtualių viktorinų rengimui, kraštotyros leidinių pristatymui.

• **Pagrindinių 2023 metų veiklos vertinimo kriterijų vykdymas:**

Bibliotekų veiklos rodikliai (SVB)	2023 m. planas	Įvykdyta	Vykdymas %
Registruoti bibliotekų vartotojai	4200	4286	102,04
Gyventojų sutelkimas bibliotekose (procentas)	25,9	26,7	+0,8 proc. punktais
Lankytojų skaičius	52440	79312	151,24
Registruoti interneto vartotojai (per metus)	751	1349	179,60
Vartotojams skirtos kompiuterizuotos darbo vietos	61	63	103,27
Dokumentų išduotis (fiz. vnt.)	110542	116381	105,28
Vienam vartotojui išduotų dokumentų skaičius	26,3	27,2	+0,9 proc. punktais
Renginiai (žodiniai, edukaciniai ir vaizdiniai)	1090	1227	112,57
Dokumentų gautis (fiz. vnt.)	7950	6914	86,97
Dokumentų fondas 2023-01-01 / 12-31 (fiz. vnt.)	185550	183600	99,23
Kvalifikaciją pakėlusiu darbuotojų skaičius	28	37	132,00

2023 m. veiklos rodikliai buvo planuojami mažesni, atsižvelgiant į mažėjantį gyventojų skaičių, bet neįvertinant rekonstruotos viešosios bibliotekos atidarymo proga susidariusių aplinkybių – galimo didžiulio susidomėjimo nauju lankytinu objektu Kupiškio mieste. Rajono viešosiose bibliotekose užsiregistravo 2,04 % vartotojų daugiau nei buvo planuota, net 51,24 % daugiau nei buvo planuota sulaukta lankytojų (ypač šis rodiklis išaugo viešojoje bibliotekoje), organizuota 12,57 % daugiau renginių, žymiai daugiau sulaukta registruotų interneto vartotojų (+79,60 %).

I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų tinklas

• **Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų (SVB) tinklą** sudaro 17 bibliotekų:

- Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (VB),
- Subačiaus miesto padalinys (MP),
- 8 kaimo padaliniai (KP) ir
- 7 skaitytojų aptarnavo punktai (SAP), atliekantys padalinių funkcijas.
- 6 padaliniai (43,75 %) – sujungtosios bibliotekos, aptarnaujančios ir mokyklų, daugiafunkčių centrų bendruomenes (Adomynė, Antašava, Noriūnai, Rudiliai, Šepeta ir Šimonys).

2. Bibliotekų tinklo ir paslaugų prieinamumo pokyčiai

2023 m. bibliotekos tinklo pokyčių nebuvo.

2.1. Prieiga ir darbo laikas

• **Darbo valandos per savaitę:** VB – 53 val., padaliniuose – vidutiniškai 33 val. Viešojoje bibliotekoje, kai buvo dirbama įprastu ritmu (nuo 2024-03-01), 5 dienas per savaitę lankytojai

aptarnaujami po 9 val. (nuo 9 iki 18 val.) ir 1 dieną (šeštadienį) – 8 val. (nuo 9 iki 17 val.). Subačiaus MP vartotojams paslaugos prieinamos 6 d. per savaitę, t. y. 49 val.: 5 d. po 9 val. (nuo 8 iki 17 val.) ir šeštadieniais po 4 val. (nuo 9 iki 13 val.). 6 padalinių (Adomynės, Antašavos, Noriūnų, Salamiesčio, Skapiškio, Šimonių) ir 2 SAP (Juodpėnų, Virbališkių) vartotojams paslaugos prieinamos po 40 val. per savaitę ir po 8 val. per dieną, dviejuose SAP (Laičiuose, Palėvenėlėje) ir viename padalinyje (Alizavos) – 20 val. per savaitę ir 4 val. per dieną (juose yra arba dirbama tik 0,5 bibliotekinio etato), dviejuose SAP – 30 val. per savaitę ir 6 val. per dieną (Lukonyse yra 0,75 bibliotekinio etato, Rudiliuose dirbama tik 0,75 etato). 2 padaliniai (Šepetos ir Naivių) lankytojai aptarnaujami tik 2 d. per savaitę po 4 val. 6 padaliniuose ir 6 skaitytojų aptarnavimo punktuose poilsio dienos – šeštadienis ir sekmadienis, 3 – sekmadienis ir pirmadienis, tik 1 Subačiaus MP poilsio diena – sekmadienis. Daugiau informacijos apie darbo laiką www.kupiskiovb.lt.

● **Darbo dienos per metus:** VB – 286 (2022 m. – 217), padaliniuose – vidutiniškai po 192 (2022 m. – 204).

Kupiškio viešoji biblioteka lankytojų neaptarnavo 2 mėnesius, nes po rekonstrukcijos buvo leista atsidaryti tik kovo 1 d. Šepetos padalinys lankytojus aptarnavo tik 8 val. per savaitę, t. y. 2 d. po 4 val., kitu laiku bibliotekininkė dirbo viešojoje bibliotekoje. Rudilių SAP vasario–rugsėjo mėnesiais lankytojai buvo aptarnaujami dvi dienas per savaitę, nes nebuvo nuolatinio darbuotojo, atvykdavo darbuotoja iš VB. Naivių SAP, iš darbo išėjus darbuotojai, nuo rugsėjo mėn. šios bibliotekos lankytojus du pusdienius (po 4 val.) per savaitę aptarnavo Skapiškio padalinio bibliotekininkė.

Paskutinė mėnesio darbo diena VB padaliniuose ir SAP – švaros diena, lankytojai neaptarnauti.

2.2. Darbo vietų skaičius

● **Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius:** SVB – 221, VB – 37, Subačiaus MP – 22, KP – 162 (vidutiniškai po 11).

● **Kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams:** SVB yra 63 kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams (visos su internetu prieiga): VB – 9, MP – 6, KP – 47.

● **Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams:** SVB – 39, VB – 22, Subačiaus miesto padalinyje – 2, kaimo padaliniuose – 15.

3. Nestacionarus gyventojų aptarnavimas

2023 m. sumažėjo knygnešystės populiarumas, nes skaitytojai jau be ribojimų galėjo ateiti į bibliotekas. Į namus knygas ir periodinius leidinius nešė bibliotekininkės ir jų pagalbininkai knygnešiai: skaitytojų artimieji, šeimų nariai, kaimynai, socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai, pašto darbuotojai. 38 knygnešiai (2022 m. – 46), namuose aptarnavo 82 skaitytojus (2022 m. – 88), jiems per metus pristatyta daugiau nei 2545 fiz. vnt. (2022 m. – 3115 fiz. vnt.) įvairių dokumentų. Daugiausia knygų skaitytojams į namus pristatė Virbališkių SAP (574 fiz. vnt.) darbuotojos.

4. Bibliotekų paslaugų prieinamumas asmenims turintiems negalia

Biblioteka bendradarbiauja su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Kupiškio skyriumi, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio socialinės globos namais, Kupiškio „Caritas“ organizacija, Subačiaus senelių globos namais ir kitomis žmonių su specialiais poreikiais organizacijomis.

Tęsiasi Kupiškio viešosios bibliotekos gražus bendradarbiavimas su mokyklos „Varpelis“ specialiąja grupe ir lavinamosiomis klasėmis, kurias lanko psichinę ir fizinę negalią turintys vaikai bei jaunimas iki 25 metų. Organizuojamos įvairios veiklos, rengiamos ugdytinių kūrybinių darbų parodos.

Neįgaliems, senyvo amžiaus skaitytojams pageidaujami dokumentai pristatomi į namus kas mėnesį arba pagal poreikį.

Biblioteka bendradarbiauja su Lietuvos audiosensorinės bibliotekos Panevėžio padaliniu. Prie suaugusiųjų abonemento veikia kilnojamoji bibliotekėlė silpnaregiams vartotojams, kurios paslaugomis 2023 m. pasinaudojo 8 vartotojai, apsilankę bibliotekoje 17 kartų. Jie perskaitė (perklausė) 66 garsines knygas. Knygos Brailio raštu atvežamos iš Panevėžio tiesiai į Kupiškio socialinių paslaugų centrą Šepetoje. Panevėžio audiosensorinės bibliotekos darbuotoja Kupiškio VB apsilankė 2 kartus ir atvežė skaitytojams neregiamis 57 garsines knygas.

Regos ir kitokią negalią turintiems skaitytojams atsirado nauja galimybė naudotis garsine knyga – tai virtualios elektroninės knygos. ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacinė Sistema) – tai virtuali biblioteka, skirta žmonėms, negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto. ELVIS fonduose saugoma tūkstančiai pavadinimų populiarių įgarsintų knygų ir žurnalų, filmų su garsiniu vaizdavimu, skaitmeninių knygų. ELVIS biblioteką sukūrė ir administruoja Lietuvos audiosensorinė biblioteka, o ja naudotis gali visi gyventojai, turintys gydytojo rekomendaciją. Knygas galima skaityti įsikėlus jas į USB įrenginį ir klausytis iš audiosensorinės bibliotekos išsinuomoto grotuvo pagalba. Viešojoje bibliotekoje šia paslauga pasinaudojo 5 skaitytojai, jiems įkeltos 39 knygos, Šimonių padalinyje naudojosi 2 skaitytojai, jiems įkelta 113 knygų, Skapiškio padalinyje buvo 10 tokių skaitytojų, jiems įkelta 260 knygų, Palėvenėlės SAP atitinkamai 1 skaitytojas ir 1 įkelta knyga. Prisijungus su slaptažodžiu skaitytojai gali patys atsisiųsti knygas iš ELVIS bibliotekos, taip atsisiųstų knygų skaičius yra žymiai didesnis. Šią paslaugą suaktyvino ELVIS autobusiuko kelionė po rajono bibliotekas.

Tęsiasi ilgametis bendravimas su mokyklos „Varpelis“ specialiąja grupe ir lavinamosiomis klasėmis, kurias lanko įvairių negalią turintys vaikai ir jaunuoliai, kurie kviečiami dalyvauti įvairiose edukacijose, literatūriniuose rytmečiuose, netradiciniuose skaitymuose.

Vienuolika (64,7 %) rajono bibliotekų yra pritaikytos neįgaliųjų poreikiams, bet bibliotekininkės visada randa išeitį: iš anksto susitarus telefonu, knygos ar kiti spaudiniai atiduodami lauke prie durų arba pristatomi skaitytojams į namus.

5. Mokamos paslaugos

Mokamas paslaugas teikė VB, visi padaliniai ir skaitytojų aptarnavimo punktai. 2023 m. už mokamas paslaugas gauta 1408 Eur. Palyginti su 2022 m., lėšų gauta 359 Eur daugiau. Ataskaitiniais metais automatizuota LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemė buvo įdiegta Adomynės, Alizavos, Antašavos, Laičių, Lukonių, Palėvenėlės, Salamiesčio bibliotekose.

II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

1. Gyventojų sutelkimas bibliotekose

Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis 2023 m. liepos 1 d. Kupiškio rajone gyveno 16035 gyventojai (2022-01-01 – 16232). Kupiškio mieste registruoti 6176, Subačiaus mieste – 862, kaimo teritorijoje – 8997 gyventojai. Nuo 2010 m. (per 13 metų) rajone sumažėjo 6674 gyventojais arba 29,38 %.

Kupiškio rajono teritorija suskirstyta į 6 seniūnijas: Alizavos, Kupiškio (seniūnijai priklauso tik kaimiškosios vietovės, o pats miestas jai nepriskirtas), Noriūnų, Skapiškio, Subačiaus ir Šimonių.

Kupiškio VB aptarnaujamą bendruomenę (7116) sudaro Kupiškio miesto (6176) ir aplinkinių kaimų (940) gyventojai, Subačiaus miesto padalinio (1337) – Subačiaus miesto (862) ir aplinkinių kaimų (475) gyventojai, kaimo padalinių ir SAP aptarnaujamose bendruomenėse gyvena 7582 gyventojai.

Rajono viešųjų bibliotekų paslaugomis naudojosi 3,0 % daugiau gyventojų nei 2022 m. Mažiausias gyventojų sutelkimo kaimo bibliotekose rodiklis yra Šepetos (7,0 %) ir Antašavos (14,0 %), didžiausias – Juodpėnų SAP (77,0 %).

Eil. Nr.	Bibliotekos, padalinio pavadinimas	Aptarnaujamos bendruomenės gyventojų skaičius (mikrorajonas)		Vartotojų skaičius		Gyventojų sutelkimo %	
		2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
1.	Adomynė	461	421	120	123	26,00	29,00
2.	Alizava	620	530	215	238	35,00	45,00
3.	Antašava	564	524	101	76	18,00	14,00
4.	Juodpėnai	279	256	192	196	69,00	77,00
5.	Laičiai	292	215	89	83	31,00	38,00
6.	Lukonys	450	408	188	191	42,00	47,00
7.	Naiviai	332	293	193	183	58,00	62,00
8.	Noriūnai	1227	1232	301	337	25,00	27,00
9.	Palėvenėlė	382	365	79	93	21,00	25,00
10.	Rudiliai	426	421	125	91	29,00	22,00
11.	Salamiestis	523	493	176	161	34,00	33,00
12.	Skapiškis	755	780	82	168	11,00	21,00
13.	Šepeta	729	693	64	50	9,00	7,00
14.	Šimonys	630	644	114	118	18,00	18,00
15.	Virbališkiai	309	307	149	137	48,00	45,00
	KP	7979	7582	2188	2245	27,00	30,00
16.	Subačiaus MP	1261	1337	493	490	39,00	37,00
17.	Kupiškio VB	6992	7116	1189	1551	17,00	22,00
	SVB	16232	16035	3870	4286	24,00	27,00

- *Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai (bibliotekų prieigos koeficientas):* rajone – 943 (2022 m. – 955), kaime – 505 (2022 m. – 532).

2. Fizinį vartotojų sudėtis

	Vartotojai 2022 m.	Vartotojai 2023 m.			Skirtumas	Prieaugis / kritimas %
		Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti		
VB	1189	1551	1315	236	+362	+30,44
MP	493	490	455	35	-3	-0,60
KP	2188	2245	1892	353	+57	+2,60
SVB	3870	4286	3662	624	+416	+10,75

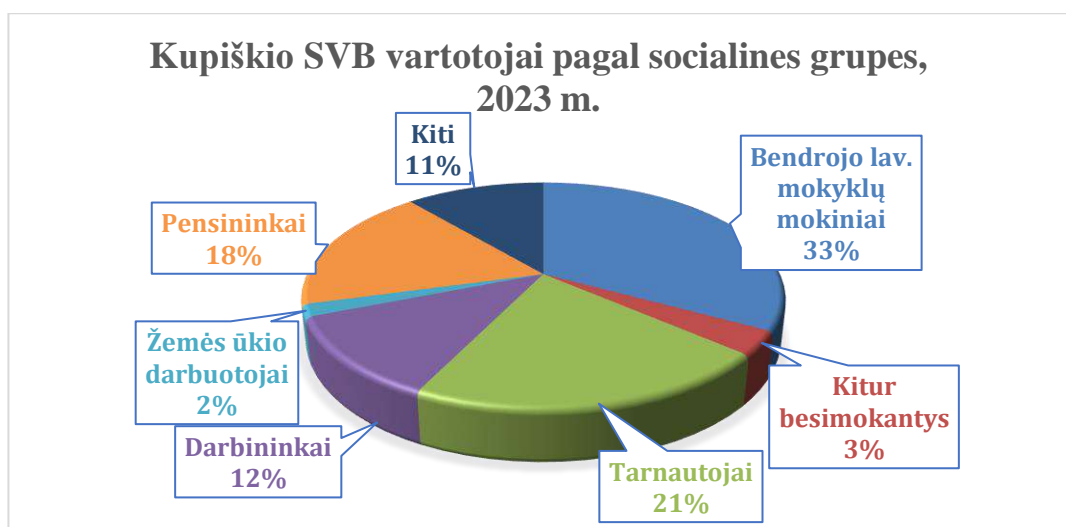
Registruotų vartotojų planas SVB vykdytas 102,04 %, viešojoje bibliotekoje – 103,40 %, padalinių ir SAP – 101,30 %.

Daugiau registruotų vartotojų sutelkė 9 padaliniai ir SAP, o didžiausias padidėjimas Skapiškio KP (+86), Subačiaus MP (+57) ir Noriūnų KP (+36).

- *Vartotojų skaičius vienai bibliotekai:* SVB – 252, kaimo padaliniuose – 150. Tik 1 kaimo padalinys (Noriūnai) turi daugiau nei 300 registruotų vartotojų ir 1 (Alizavos) kaimo padalinys – daugiau nei 200. Mažiausia vartotojų sutelkta Šepetos KP (50) ir Antašavos KP (76).

- *Vartotojų sudėtis.* Viešųjų bibliotekų paslaugomis naudojasi įvairių socialinių grupių, skirtingo išsilavinimo ir amžiaus gyventojai. SVB vartotojų sudėtis pagal socialines grupes:

- bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai – 1411;
- besimokantys kitose mokymo įstaigose – 145;
- tarnautojai – 900;
- darbininkai – 502;
- žemės ūkio darbuotojai – 75;
- pensininkai – 773;
- kiti (bedarbiai, namų šeimininkės) – 480.

3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas

Lyginamoji statistika 2022–2023 m.:

	Lankytojų skaičius		Skirtumas	Prieaugis /kritimas %	Lankomumas	
	2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.
VB	19599	41270	+21671	+110,57	16,48	26,61
MP	3000	2800	-200	-6,66	6,08	5,71
KP	32814	35242	+2428	+7,39	15,00	15,70
SVB	55413	79312	+23899	+43,13	14,32	18,50

SVB lankytojų planas įvykdytas 151,24 %. Per metus sulaukta 79312 lankytojų, t. y. vidutiniškai vienas vartotojas bibliotekoje apsilankė 18–19 kartų per metus. Lyginant su 2022 m. lankomumas SVB išaugo 18,50 %, VB – 26,61 %, KP – 15,70 %, bet sumažėjo MP – 5,71 %.

2023 m. Kupiškio viešoji biblioteka atvira lankytojams buvo tik 286 dienas (nes lankytojai buvo aptarnaujami tik nuo kovo 1 d.). Bibliotekoje per dieną vidutiniškai apsilankė 144 lankytojai.

Subačiaus miesto padalinys atviras lankytojams buvo 251 dieną. Per dieną jame vidutiniškai apsilankė 11 lankytojų.

Kaimo padaliniai ir skaitytojų aptarnavimo punktai lankytojams atviri buvo vidutiniškai 192 dienas. Per vieną dieną viename iš jų vidutiniškai apsilankė 12 lankytojų.

- **Lankomumas** (apsilankymų skaičius vienam vartotojui per metus) SVB – 18,50. Didžiausias lankomumas Alizavos (42,12) ir Noriūnų (24,74) padaliniuose.

4. Dokumentų išduotis ir skaitomumas

Lyginamoji dokumentų išduoties ir skaitomumo statistika 2022–2023 m.:

	Dokumentų išduotis fiz. vnt.		Skirtumas fiz. vnt.	Prieaugis /kritimas %	Skaitomumas (išduotis vienam vartotojui)	
	2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.
Lankytojų aptarnavimo skyrius	44657	53193	+8536	+19,1	x	x
- Abonementas	14944	18355	+3411	+22,8	x	x
- Skaitykla	25509	29742	+4233	+16,6	x	x
- Vaikų erdvė	4204	5096	+892	+21,2	11,7	11,9
Kraštotyros ir edukacijos skyrius	4162	3955	-207	-4,9	x	x
VB	48819	57148	+8329	+17,1	41,1	36,8
MP	7508	7000	-508	-6,8	15,2	14,3
KP	59383	52233	-7150	-12,1	27,1	23,3
SVB	115710	116381	+671	+0,6	29,9	27,2

Viešojoje bibliotekoje vartotojams į namus išduota **30870** fiz. vnt. (54,02 %) dokumentų, o naudotis vietoje – **26278** fiz. vnt. (45,98 %). Vienam viešosios bibliotekos vartotojui išduoti vidutiniškai 37 dokumentai.

Miesto padalinyje vartotojams išduota **4740** fiz. vnt. (67,71 %) į namus ir **2260** fiz. vnt. (32,29 %) įvairių dokumentų naudotis vietoje. Vienam bibliotekos vartotojui išduota vidutiniškai 15 dokumentų.

Kaimo padaliniuose vartotojams išduota **42763** fiz. vnt. (81,89 %) dokumentų į namus ir **9470** fiz. vnt. (18,11 %) naudotis vietoje. Vienam bibliotekos vartotojui išduoti vidutiniškai 23 dokumentai.

Viešojoje bibliotekoje dokumentų išduoties rodikliai išaugo 19,10 %, bet sumažėjo MP – 6,80 % ir KP – 12,10 %.

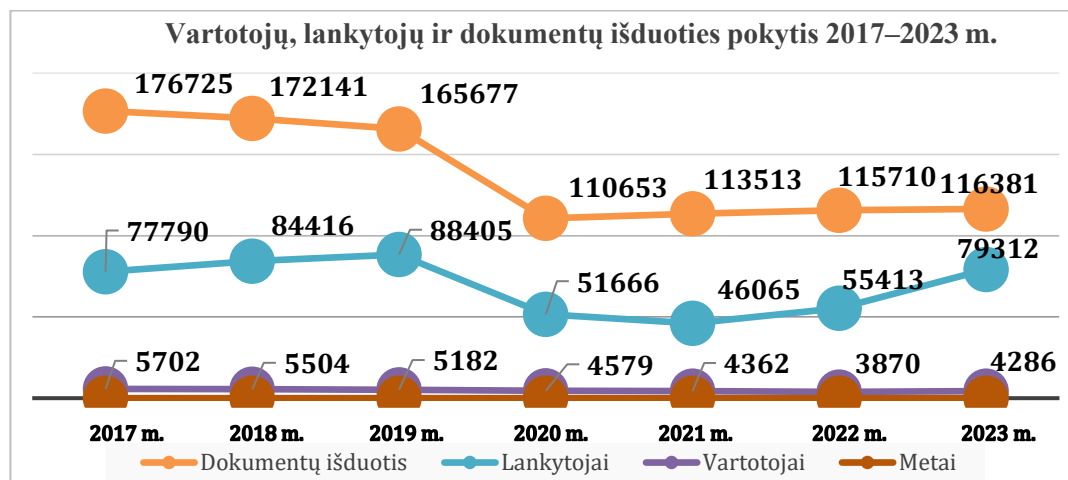
Tik keturiuose kaimo padaliniuose/SAP dokumentų išduoties rodikliai išaugo (Laičiuose (+327), Palėvenėlėje (+403), Noriūnuose (+712), Skapiškyje (+1104), o didžiausia išduotis Noriūnuose (9537 fiz. vnt.) ir Adomynėje (5153 fiz. vnt.). Kitose kaimo bibliotekose dokumentų išduotis mažėjo (nuo -23 fiz. vnt. – Šepetoje iki -2305 fiz. vnt. Alizavoje).

Vidutinė dokumentų išduotis kaimo padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose per metus – 3482 fiz. vnt. (2022 m. – 3959 fiz. vnt.).

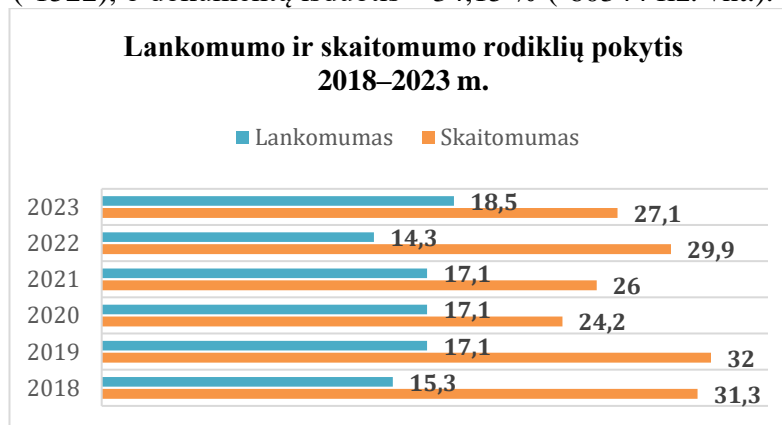
Rodiklių pokyčių priežastys: viešoji biblioteka (pridavus pastatą) lankytojus aptarnavo tik nuo kovo 1 d. Naivių SAP, išėjus darbuotojai, nuo rugsėjo mėn. jos skaitytojus aptarnavo Skapiškio padalinio bibliotekininkė tik du pusdienius per savaitę. Rudilių SAP, išėjus darbuotojai, nuo vasario 1 d. iki spalio 1 d. VB bibliotekininkė lankytojus aptarnavo tik 2 dienas per savaitę.

• Skaitomumas.

- Vienam SVB vartotojui per metus išduota vidutiniškai 27 (2022 m. – 30) dokumentai.
- Fondo apyvarta – 0,64 (2022 m. – 0,62).

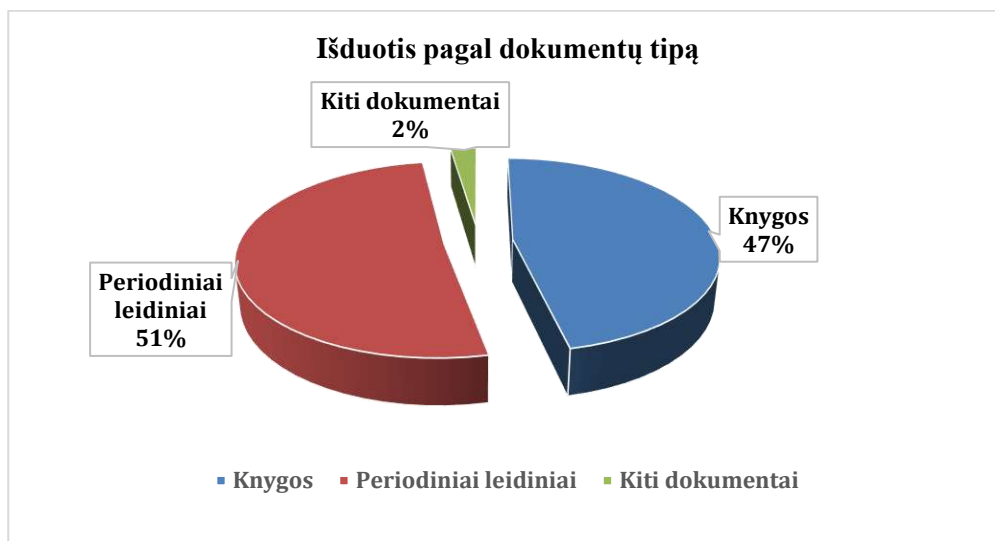

Vartotojų skaičius Kupiškio SVB per šešerius metus (nuo 2017 m.) sumažėjo 24,83 % (-1416), lankytojų – 1,96 % (-1522), o dokumentų išduotis – 34,15 % (-60344 fiz. vnt.).

• **Išduotis pagal mokslo šakas ir dokumentų laikmenas:**

	Grožinė literatūra su periodika		Šakinė literatūra su periodika		Išduotis pagal dokumentų laikmenas					
	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	Knygos		Periodiniai leidiniai		Kiti dokumentai	
					fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%
VB	20825	36,44	36323	63,56	26347	46,10	30167	52,79	634	1,11
MP	3818	54,54	3182	45,46	4450	63,57	2500	35,71	50	0,72
KP	21356	40,89	30877	59,11	23463	44,92	26689	51,10	2081	3,98
SVB	45999	39,52	70382	60,48	54260	46,62	59356	51,00	2765	2,38

Išduotis pagal dokumentų laikmenas, lyginant su 2022 m., periodinių leidinių sumažėjo: SVB – 4,18 %, KP – 19,04 %, MP – 14,52 %, bet išaugo viešojoje bibliotekoje – 15,79 %.

Knygų išduotis nuo bendros metinės dokumentų išduoties 2023 m. didėjo: SVB – 8,54 % ir viešojoje bibliotekoje – 26,34 %, bet sumažėjo miesto padalinyje – 1,29 % ir kaimo padaliniuose – 4,73 %.

Vis dar dominuoja didesnė periodinių leidinių išduotis aštuoniuose kaimo padaliniuose, o daugiausia jų išduota Adomynėje (4199 fiz. vnt.) ir Lukonyse (3366 fiz. vnt.). Knygų daugiausia išduota Noriūnų (4905 fiz. vnt.) ir Alizavos (2925 fiz. vnt.) padaliniuose.

• **Skaitytojų poreikiai ir interesai.**

Viešojoje bibliotekoje 2023 m. pagal LIBIS sistemos ataskaitą skaitomiausios, daugiausia kartu išduotos knygos suaugusiems:

Užsienio autorių:

- S. Brown „Bendrininkai“ (24 k.),
- W. K. Krueger „Maloningoji žemė“ (20 k.),
- K. White „Pakrantės medžiai“ (20 k.),
- S. Montefiore „Tolimi krantai“ (19 k.),
- J. Moyes „Aš prieš tave“ (18 k.).

Lietuvių autorių knygos sulaukė didesnio skaitytojų dėmesio, o populiariausios buvo:

- A. Ruseckaitės „EMMI: Vinco Mykolaičio-Putino gyvenimo moterys“ (21 k.),
- K. Klimo „Mokytojas“ (13 k.),
- G. Viliūnės „Spąstai pirklio žudikui“ (9 k.),
- J. Gaižausko „Pasibaidęs Dievo žirgas“ (9 k.),
- D. Musteikytės „Pagrobta savo noru“ (9 k.).

Vyriškos auditorijos skaitytojus labai domina istorinės knygos, apie karą, politinius veikėjus ir kt. Didžiausią paklausą turi naujausi leidiniai, skaitytojai juos nuolat rezervuoja. Sudaromi naujų knygų sąrašai, jie skelbiami bibliotekos svetainėje.

Suaugusiųjų skaitomiausi laikraščiai: „Kupiškėnų mintys“, „Panevėžio kraštas“, „Lietuvos rytas“, „Vakaro žinios“, „7 meno dienos“ ir „Šiaurės Atėnai“.

Populiariausi žurnalai: „Metai“, „Nemunas“, „Ateitis“, „Žmonės“, „Ji“, „Kelionė“, „Sodo spalvos“, „Iliustruotas mokslas“, „Iliustruotoji istorija“.

SVB skaitytojams 2023 m. buvo siūloma 111 pavadinimų periodinių leidinių (iš jų – 51 prenumeruotas pačios bibliotekos).

Padalinių darbuotojos pastebi, kad skaitytojai labiausiai skaito meilės bei istorinius romanus, detektyvus, o mėgstamiausios yra šios knygos: C. Carter „Blogio medžioklė“, M. Obama „Mano istorija“, S. Bernotaitė „Akys himeros“, D. Owens „Ten, kur gieda vėžiai“, T. De Rosnay „Saros raktas“, K. Klimo „Mokytojas“, K. Swan „Ispaniška vasara“ ir „Tobula dovana“, K. White „Mergina iš Legaro gatvės“, „Namas Trado gatvėje“.

Tarp skaitytojų mėgstamiausių autorių minimi: L. Riley, K. White, D. Chamberlain, L. Gardner, R. Šerelytė, S. Montefiore, I. Buivydaitė, L. Ever, R. Vanagaitė, L. Lavastė ir kt.

Viešojoje bibliotekoje, padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose aktyviai lankosi periodinių leidinių skaitytojai. Taupiai naudojant lėšas, padaliniams prenumeruojami 6–11 pavadinimų periodiniai leidiniai, situaciją gelbsti skaitytojų, kraštiečių, ūkininkų dovanojama periodika.

Sportinio inventorius skolinimas. Gyventojų sveikatinimo tikslais jau šešti metai registruotiems vartotojams skolintos šiaurietiško ėjimo lazdos. 2023 m. šis inventorius paskolintas tik 3 kartus (2022 m. – 1 k., 2021 m. – 4 k., 2020 m. – 5 k.).

III. KULTŪRINĖS-EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

1. Bendroji renginių charakteristika

Bibliotekose vykę renginiai buvo skirti literatūros ir meno, kupiškėnų kūrybos ir krašto paveldo sklaidai, valstybinėms ir kalendorinėms šventėms paminėti, skaitymo skatinimo iniciatyvoms, neformaliai vaikų ir suaugusiųjų švietimui.

	Renginiai			Iš jų					
	Iš viso			Žodiniai / kompleksiniai			Vaizdiniai		
	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs
KP	573	654	106	312	357	39	260	297	67
MP	53	54	17	18	26	0	35	28	17
VB	345	519	12	257	443	7	88	76	5
SVB	971	1227	135	587	826	46	383	401	89

	Fizinių renginių lankytojų skaičius		Virtualūs renginių lankytojai	Renginių pokytis %	Fizinių lankytojų pokytis %
	2022 m.	2023 m.			
KP	6615	7933	15484	+14,14	+19,92
MP	665	830	560	+1,87	+24,81
VB	3352	7606	2623	+50,43	+126,90
SVB	10632	16369	18667	+26,36	+53,96

Per metus SVB organizuoti 1227 renginiai, iš jų 135 arba 11,00 % virtualūs. Įvairūs žodiniai ir kompleksiniai renginiai (susitikimai su rašytojais, knygų pristatymai, popietės, viktorinos ir kt.) sudarė 67,32 % visų renginių. Vaizdiniai renginiai (spaudinių ir kitų dokumentų, eksponatų iš asmeninių skaitytojų kolekcijų, kūrybinių darbų, tapybos parodos) sudaro 32,68 % visų renginių (2022 m. – 39,45 %), iš jų 89 arba 22,19 % – virtualūs.

Per metus organizuočių renginių skaičius, lyginant su 2022 m. išaugo 26,36 %. Kaimo padaliniuose organizuota vidutiniškai po 35 (2022 m. – 38) renginius.

Apie vaikams skirtus renginius žiūrėkite skyriuje „IV.2. Renginiai vaikams“.

Bibliotekų renginiuose apsilankė 16369 lankytojai, lyginant su 2022 m. – 53,96 % daugiau.

2. Bibliotekos renginių suaugusiems apžvalga

2.1. Kupiškėnų autorių knygų pristatymai – didelio lankytojų dėmesio sulaukianti veiklos sritis.

Vasario 24 d. (Kupiškio savarankiško gyvenimo namuose) buvo *pristatyta kupiškietės Kristinos Puronaitės knyga „Išgelsvinta pieva“*.

Birželio 2 d. vyko *Povilo Stumbrio knygos „Atodangos. Notigalės skausmo spalgenų“ pristatymas*. Knygoje – istorija apie partizanus, kurie žuvo Rokiškio ir Kupiškio rajonus jungiančioje Notigalės pelkėje. Ji mena ir saugo vieną tragiškiausių šio krašto partizanų istorijų. Pelkėje, apsupti gausių sovietų kariuomenės pajėgų, 1946 m. gruodžio 12 d., mūšyje žuvo dvylika Vytauto apygardos Šarūno rinktinės Algirdo kuopos Bermono pulko partizanų. Simboliška, kad tai yra lygiai tiek, kiek pelkėje yra tarp kiminų mėlynuojančių ežerėlių.

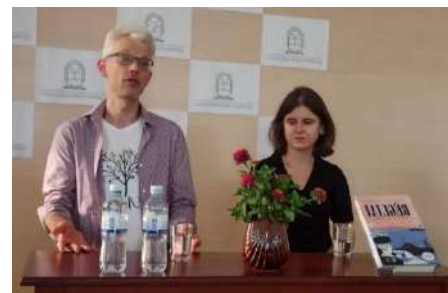
Liepos 26 d. Kupiškio viešoji biblioteka pakvietė į fotomenininko *Viliaus Naujiko* (1940–2022) atminimui skirtą valandą ir neseniai išleisto jo *fotografijų albumo „Mano gentis“ pristatymą*. Prieš metus mirusį menininką prisiminė brolis Jonas Naujikas, žmona Loreta, įvairiais gyvenimo tarpsniais V. Naujiką pažinoję skapiškėnai.

Pristatydamas fotografijų albumą „Mano gentis“ jo sudarytojas, dailėtyrininkas Vidmantas Jankauskas pasakojo, kad dar prieš keletą metų kalbino fotomenininką išleisti albumą. Po V. Naujiko netikėtos mirties šio darbo ėmėsi Vidmantas ir Loreta Naujikienė. Knygos, kurioje apie 100 nuotraukų iš ciklų „Kupiškėnai“ ir „Rokiškėnai“, leidybą parėmė Kupiškio rajono savivaldybė ir Vilniaus kupiškėnų klubas.

Renginys vyko tarp V. Naujiko 1965–1966 m. darytų fotografijų, kuriose Kupiškio ir Rokiškio krašto žmonių portretai, kasdieniai darbai ir šventės, dar mažai melioracijos pakeistas kraštovaizdis.

Rugsėjo 13 d. viešojoje bibliotekoje *pristatyta rašytojo Justino Žilinsko ir dailininkės Ūlos Šveikauskaitės knyga „Bėgliai. Jūrų keliais į Ameriką“*. Tekstą, iliustracijas ir komiksus derinantis romanas, pasakoja apie lietuvių emigraciją XX a. pradž.

Ši knyga – bendras Lietuvos jūrų muziejaus ir leidyklos „Aukso žuvis“ projektas, kuriame dalyvauti buvo pakviestas J. Žilinskas. Naudodamasis muziejaus surinkta dokumentine medžiaga ir įpindamas dviejų jaunų žmonių – Jokūbo ir Veronikos – meilės istoriją, jis per tris mėnesius parašė romano tekstą. Dailininkė Ū. Šveikauskaitė planšetiniu kompiuteriu sukūrė iliustracijas, kurios papildė knygos siužetą. Abu knygos autoriai yra Kupiškio krašto „anūikai“.

Rugsėjo 19 d. vyko *susitikimas su vienuole ses. Danguole Gervyte*. Pristatytos trys ses. Danguolės knygos: „Kronika. Slaptos knygos istorija“, „Lobis. Slapta kelionė į Šiluvą“, „Adelė. Slapta vaikų draugė“. Dalyvavo knygų dizainerė ir iliustratorė Jūratė Tamošiūnaitė-Karašauskienė ir fotografas Konstantinas Karašauskas.

Spalio 23 d. pristatytas jubiliejinis, 20-asis kultūros ir istorijos almanachas „*Kupiškis. 2022*“.

2.2. Susitikimai su rašytojais, knygų autoriais

Vasario 16 d. (Kupiškio etnografijos muziejuje) vyko šventinis viešosios bibliotekos organizuotas renginys. Ambasadorius, istorijos mokslų daktaras Alfonsas Eidintas skaitė paskaitą „*Antanas Smetona, Vasario 16-oji ir paminklo pirmajam Valstybės prezidentui problema*“. Renginį moderavo Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus. Buvo galima įsigyti A. Eidinto knygų ir čia pat gauti jo autografą.

Vasario 28 d. (Kupiškio etnografijos muziejuje) vyko *Lietuvių kalbos dienoms skirtas renginys „Žodžio kelionė“*. Įžanginį žodį tarė Kupiškio rajono savivaldybės meras Dainius Bardauskas ir Kupiškio rajono savivaldybės kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Jurgita Trifeldienė. Buvo parodytas Skapiškio padalinio vaikų ir jaunimo teatro studijos „Ku-kū“ spektaklis „O, kalnas“ (rež. Vita Vadoklytė), vyko viktorina „Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi“. Paskaitą „Kaip atgaivinti seną žodį“ vedė Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vyr. metodininkė-tyrėja, pokalbių ciklo „Kalbos klubas“ vedėja, neseniai išleistos knygos „Kaip kalba gamina prasmę“ autorė, profesorė Jolanta Zabarskaitė. Renginį organizavo Kupiškio rajono savivaldybė, Kupiškio etnografijos

muziejus ir Kupiškio viešoji biblioteka.

PIRMAS RENGINYS: Kovo 15 d. rekonstruotoje viešojoje bibliotekoje *įvyko pirmasis viešas renginys – pristatyta* Alvydo Baleženčio, Prano Sasnausko ir Kazio Starkevičiaus *monografija „Kolūkmetis okupuotos Lietuvos kaime“*.

Kovo 25 d. vyko *aktoriaus, rašytojo Juozo Gaižausko knygos „Pasibaidęs Dievo žirgas“ pristatymas* ir autorinių dainų koncertas „Įstrigę gerume tarp žvaigždynų“ kartu su aktore Emilija Latėnaite.

Balandžio 5 d. Kupiškio skaitančiųjų bendruomenę aplankė 18 knygų autorė Aldona Ruseckaitė. Šį kartą skaitytojams buvo *pristatytas naujas biografinis romanas „EMMI: Vinco Mykolaičio-Putino gyvenimo moterys“*, kuriame pasakojama apie sudėtingą ir prieštarinę rašytojo asmenybę bei didžiausią įtaką jo gyvenime palikusias moteris – motiną Magdalena, seserį Magdalena, žmoną Emiliją ir mūžą Ireną. Rašytojai su auditorija padėjo bendrauti kunigas, poetas Justas Jasėnas, skaitęs ištraukas iš šios knygos ir V. Mykolaičio-Putino poeziją. Koncertavo Kupiškio meno mokyklos fleitisčių ansamblis.

Balandžio 7 d. viešojoje bibliotekoje apsilankė VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ medžio dirbtuvių savanoriai su direktore Jolita Grigiene. Susipažinę su atnaujinta biblioteka, dalyvavo **paskaitoje apie klimato kaitą**, kurią vedė Vilniaus universiteto Meteorologijos ir hidrologijos 4 kurso studentė Diana Samulionytė.

Balandžio 19 d. vyko politiko, Seimo nario *Mato Maldeikio knygos „Pasaulio pabaigos istorija“ pristatymas*.

Gegužės 17 d. *su skaitytojais susitiko rašytojas, aktorius, publicistas Arkadijus Vinokuras ir jo žmona dailininkė, rašytoja Aušra Chlevickaitė*. Bibliotekos lankytojai turėjo retą progą išgirsti iš knygų autorių ne tik leidinių pristatymą, bet ir laisvo pašnekėsio metu diskutuoti apie šių dienų realijas, apie kultūrinius lietuvių ir žydų tautų ryšius ir kontekstus, apie šeiminio gyvenimo laimei būtinus tarpusavio santykių aspektus ir daug kitų svarbių susitikimo dalyviams minčių.

Gegužės 19 d. *pristatyta žurnalistės Ilonos Skujaitės knyga „Karo nuotaka“*. Susirinkę knygų mylėtojai buvo nukelti į XVI amžių, kuriame daug žinomų istorinių asmenybių, o viena iš jų Kotryna Jogailaitė – Žygimanto Augusto jauniausia sesuo. Kotryna Jogailaitė – mūsų istorijos deimantas, – sakė susitikimo viešnia, žurnalistė Ilona Skujaitė.

Liepos 4 d. vyko *susitikimas su rašytoja, vertėja, kultūrologe Dalia Staponkute*. Gyvenanti Kipre ir retsykiais atvykstanti į Lietuvą, pasakojo apie gyvenimą tarp dviejų kultūrų, pasidalino kūrybiniais sumanymais ir ištraukomis iš rašomo romano. Renginys organizuotas bibliotekos lankytojos Dalios Venckuvienės iniciatyva.

Rugsėjo 26 d. Nepriklausomybės akto signataras, buvęs Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas *Česlovas Juršėnas pristatė knygą „Nenuobodaus gyvenimo mozaika“*. Joje autoriaus kasdienių ir nekasdienių įvykių, apmastymų ir įžvalgų aprašymai.

Dalyvauta kraštiečio rašytojo Jurgio Usinavičiaus (Napalio Augulio) apdovanojimo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“ Panevėžyje vykusiame renginyje.

2.3. Poezijos ir muzikos šventės, popietės

Balandžio 1 d. *viešoji biblioteka ir literatų klubas „Lėvens balsai“ organizavo viešuosius skaitymus*, kuriuose dalyvavo kuriantys, mėgstantys, skaitantys ir klausantys poeziją. Savo eilėraščius skaitė klubo narės Giedrė Murnikovienė, Aušra Uldukienė, Aldona Lavickienė, Regina Baltrūnienė, Milda Narmontienė, Ona Jėckienė, Genovaitė Koriznienė, Regina Sagulina ir Elena Varnienė. Savo bei kitų autorių kūrybos paskaitė Vilija Morkūnaitė, Virginija Juškienė, Zita Šarkūnienė, Liuda Kopūstienė, Emilija Stankevičienė. Prisijungė ir Vilniaus universiteto profesorė Genovaitė Dručkutė, paskaičiusi keletą Juditos Vaičiūnaitės eilėraščių. Visus sužavėjo pianinu grojusi Kupiškio meno mokyklos mokinė Ugnė Begonytė ir jos mokytoja Edita Dobrickienė.

Gegužės 9 d. poezijos valandėlė *„Jausmų virpesy“ su Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjungos nare Gražina Peleniene* vyko Kupiškio savarankiško gyvenimo namuose, o gegužės 11 d. VŠĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ kiemelyje. Kalbėta apie poeziją, klausytasi Gražinos skaitomų savo kūrybos eilėraščių.

Birželio 10 d. vykusi tradicinė, jau vienuoliktoji, šventė *„Poezijos pavasario aidai Kupiškyje“* sukvieta gausų būrį kūrėjų į Kupiškio viešąją biblioteką. Sulaukta svečių iš Aukštaitijos rajonų literatų klubų: Pakruojo „Židinio“, Rokiškio „Vaivorykštės“, Pasvalio „Užuovėjos“, Biržų „Versmės“, atvažiavo svėdasiškė, fondo „Baltasis balandis“ vadovė Aldona Širvinskienė, ukmergiškiai Albinas Kuliešis ir Raimondas Karmazinas, dalyvavo ir šeimininkai – „Lėvens balsų“ literatai.

Šventė buvo skirta Aukštaitijos metams. Jos metu prisiminta šiais metais jubiliejus būtų šventusias, bet jau Amžinybėn iškeliavusias, buvusias „Lėvens balsų“ nares Aliutę Eleną Markevičiūtę (1923–2017), Palmą Stančikaitę (1933–2006) ir Eugeniją Urbonienę (1943–2017), veikė šių literačių atminimui skirta parodėlė.

Didžiąją renginio dalį užėmė savosios kūrybos skaitymas, apsikeitimas dovanėlėmis – knygomis ir įvairiais suvenyrais. A. Kuliešis padovanojo paties išdrožtą angelą ir sakė: „Kad jūsų biblioteka sargą turėtų“. Prie skaitomų eilių labai derėjo Kupiškio kultūros centro Šimonių padalinio vokalinio ansamblio „Juodupėlė“ (vadovė Aldona Bagdonienė) dainos ir jaunojo gitaristo iš Panevėžio Beno Lažausko atliekamos melodijos.

Rugsėjo 20 d. – *kūrybinis vakaras su* politiku, pedagogu, teatro ir kino aktoriumi, režisieriumi, *rašytoju Robertu Šarknicku*. Gausiai susirinkę kupiškėnai klausėsi lietuvių poetų Justino Marcinkevičiaus ir Pauliaus Širvio kūrybos fragmentų bei paties R. Šarknicko sukurtų eilių.

Spalio 25 d. – *poezijos ir muzikos vakaras su Pauliumi Šironu*, skirtas Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų Jono Strielkūno, Liūnės Sutemos, Valdo Papievio, Alfonso Nyko-Niliūno, Kazio Bradūno kūrybai atminti. Poetų kūrinius skaitė LRT radijo žinių ir laidų vedėjas, poezijos skaitovas Paulius Šironas. Fortepijonu skambino Kupiškio meno mokyklos mokytoja Edita Dobrickienė ir jos mokiniai. Tai PAVB vykdomo projekto „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XIV“ renginys.

2.4. Parodų pristatymai

Gegužės 3 d. – *susitikimas su tapytoju Artūru Stančiku ir jo autorinių darbų pristatymas*. Dalininką kalbino viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus. Parodų salėje eksponuota jo tapybos darbų paroda, kuriai pavadinimą renginio metu išrinko pats darbų autorius – „Iš gyvenimo kadru“.

Birželio 23 d. vyko *šiuolaikinio meno parodos „Nedažnas reiškiny“ pristatymas* (buvusių kareivinių patalpose). Jos dalyviai – skirtingose meno disciplinose veikiantys kūrėjai. Tai savaitės trukmės plenero rezultatas, kuriame pristatytos instaliacijos, objektai, video ir garso kūriniai.

Rugpjūčio 29 d. viešosios bibliotekos Parodų salėje vyko jaukus *susitikimas su tautodailininke, karpinių parodos autore Virginija Jurevičiene ir jos karpinių parodos pristatymas*. Dalyvavo Virginijos „žirklučių sesės“: Rasa Sliesoriūnienė iš Utenos, Albina Mackevičienė iš Kėdainių, Gita Kolosovienė iš Obelių (Rokiškio r.). Parodos autorę ir viešias kalbino Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus.

Gruodžio 11 d. Parodų salėje atidaryta panevėžietės *Angelės Šimoliūnienės* trimačio vaizdo *tapybos darbų paroda „Praskleidus uždangą“*. Renginio metu skambėjo gitaros garsai ir Sauliaus Balio atliekamos dainos.

2.5. Kiti žodiniai-kompleksiniai renginiai

Kovo 7 d. Kupiškio savarankiško gyvenimo namų gyventojai (jų patalpose) buvo pakviesti į paskaitą *„Klimato kaita“*, kurią skaitė Vilniaus universiteto Hidrologijos specialybės IV-o kurso studentė Diana Samulionytė.

Kovo 10 d. (Kupiškio socialinės globos namuose) vyko tradiciniai *garsiniai skaitymai „Prisiminimų beieškant“*.

ĮVYKIS: Kovo 24 d. vyko *oficialus Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos atidarymo renginys*. Atidarymo juostelę iškilmingai perkirpo LR kultūros ministras Simonas Kairys, Savivaldybės meras Dainius Bardauskas, Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus ir UAB „Infes“ generalinis direktorius Arvydas Markevičius.

Susirinkusieji, įžengdami į bibliotekos pastatą, buvo pakviesti prie žydų atminimo lentos pagerbti holokausto aukas padedant po lauko akmenuką.

Kupiškio rajono savivaldybės meras Dainius Bardauskas, tardamas sveikinimo žodį, linkėjo burtis, bendrauti, čia kurti savo tradicijas bei prisijaukinti biblioteką kaip savo antruosius namus. Nuoširdžiai padėkota projekto iniciatoriams, projektuotojams, rangovams, Tarybos nariams, Savivaldybės administracijos darbuotojams, viešosios bibliotekos komandai, bendruomenės nariams bei visiems atvykusiems svečiams.

Bibliotekos atidarymo šventėje dalyvavo gausus būrys garbių svečių – LR Seimo pirmininko pavaduotojas Jonas Jarutis, LR kultūros ministras Simonas Kairys, kultūros ministro pavaduotojas Rimantas Mikaitis, LR Seimo nariai Vidmantas Kanopa ir Valdemaras Valkiūnas, Izraelio valstybės ambasadorė Lietuvoje Hadas Wittenberg Silverstein, JAV ambasadorius Lietuvoje Robert S. Gilchrist, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Panevėžio žydų bendruomenės pirmininkas Genadijus Kofmanas, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos prezidentė Danguolė Abazoriuvienė, Lietuvos bibliotekininkų draugijos pirmininkė Jolita Steponaitienė, Panevėžio apskrities viešųjų bibliotekų vadovai ir kiti gerbiami svečiai.

Atidarymo metu kalbėję svečiai džiaugėsi, jog naujojoje bibliotekoje lankytojams bus jauku ir gera lankytis, ieškoti informacijos, šviestis ar tiesiog maloniai praleisti laiką. Palinkėta, kad ši erdvė visuomet išlaikytų ir savo kaip buvusios sinagogos identitetą.

„Čia, buvusios sinagogos vietoje, viešojoje bibliotekoje, pagerbiame turtingą Kupiškio žydų bendruomenės palikimą. Ši biblioteka bus ilgalaikis žydų bendruomenės atsparumo ir ilgalaikės dvasios įrodymas, taip pat ir mokymosi vieta, kur įvairaus išsilavinimo žmonės galės susiburti dalytis žiniomis ir idėjomis“ – kalbėjo Izraelio valstybės ambasadorė Lietuvoje Hadas Wittenberg Silverstein.

Bibliotekos direktorius Algirdas Venckus pristatė tapybos darbų ir nuotraukų parodą „Pastatas ir laikas“. Po gausybės sveikinimo kalbų Algirdas Venckus kartu su rajono meru Dainiumi Bardausku svečiams įteikė simbolines dovanas – graviruotas bibliotekos pastatui priklausiusias plytas.

Renginio metu muzikinius kūrinius svečiams dovanojo „Rakija Klezmer Orkestar“ muzikantai ir smuikininkė Jekaterina Radionova.

Balandžio 7 d. vyko paskaita „**Klimato kaita**“, kurią skaitė Vilniaus universiteto Hidrologijos specialybės IV-o kurso studentė Diana Samulionytė. Dalyvavo VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ medžio dirbtuvių savanoriai.

Balandžio 27 d. – **leidyklos „Žara“ diena Kupiškyje**: viešojoje bibliotekoje vyko Mažoji knygų mugė bei buvo pristatyta leidyklos „Žara“ išleista prancūzų žurnalisto ir rašytojo Žano Moklero (1887–1951) knyga „**Po blyškiu Lietuvos dangumi**“, kurią išvertė mūsų kraštiečių, Vilniaus universiteto profesorė Genovaitė Dručkutė. Dalyvavo leidyklos vadovė Ramutė Žandarienė.

Balandžio 27 d. **bibliotekininkės senjorės rinkosi į susitikimą „Pasimatykime bibliotekoje“**. Susipažino su po rekonstrukcijos atsinaujinusia, pasikeitusia viešąja biblioteka, smalsiai apžiūrino naujas erdves, čia veikiančias parodas, išbandė naujas technologijas, ieškojo buvusių savo darbo vietų, kartu dirbusių kolegų. Buvusios bendradarbės sutiktos su šypsena ir šiltais apkabimais. Bendraujant prie kavos puodelio dalintasi prisiminimais, kasdieniais džiaugsmams ir rūpesčiais. Visos senjorės gavo dovanų po knygele „Apie pastatą ir žmones“.

Birželio 6 d. **lankėsi europarlamentaras prof. Liudas Mažylis**. Su bibliotekos darbuotojais ir lankytojais dalinosi įžvalgomis ne tik apie 1941 m. masinius gyventojų trėmimus į Sibirą, bet ir šių dienų aktualijas.

Liepos 15 d. miesto aikštėje organizuotas **S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 90-osioms metinėms skirtas renginys**. Veikė popieriaus lėktuvėlių lankstymo dirbtuvės ir skraidinimo varžytuvės, kurias organizavo mūsų mieste viešintis dailininkas Remigijus Gataveckas. Specialų skrydį virš miesto aikštės atliko lakūnas Laurynas Griauzdė su draugais. Susirinkusieji galėjo sudalyvauti ir viktorinoje. Šio renginio idėją pasiūlė ir dalį organizacinių rūpesčių prisiėmė bibliotekos lankytoja Žygimantė Astrauskaitė-James. Renginį vedė Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius A. Venckus.

Spalio 4 d. – *susitikimas su žurnaliste, televizijos laidų vedėja*, visuomenininke, televizijos laidos „Mūsų miesteliai“ kūrėja *Nijole Baužyte*. Tai Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos vykdomo projekto „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XIV“ renginys. Pokalbį moderavo šios bibliotekos Komunikacijos ir kultūros vadybos skyriaus kultūrinės veiklos organizatorė Agnė Nemanytė.

Spalio 14 d. – Lietuvos labdaros ir paramos fondo „Baltasis balandis“ *X-asis konkursinis prozos renginys „Balta paukštė“*. Jį organizavo šio fondo įkūrėja svėdasiškė Aldona Širvinskienė. Šių metų konkurso laureate pripažinta švenčioniškė Laima Laimutytė ir jos apsakymas „Ramentai ir gitara“.

Spalio 18 d. – *susitikimas su aktore Janina Matekonyte-Antanėliene*, sukūrusia apie 80 vaidmenų kine ir teatre. Ryškiausias žiūrovams atmintyje išlikęs jos vaidmuo – „panelė Kristina“ iš filmo „Tadas Blinda“. Šiltas susitikimas buvo kupinas prisiminimų, pažyštamų apsikabinimų, staigmenų, Vytauto Mačernio ir Birutės Pūkelevičiūtės eilių.

Spalio 19 d. vyko *Tarptautinė konferencija „Šventasis Juozapas – ekumenizmo šauklys“*. Dalyvavo: vienuoliai Bazilijonai t. Oleksijus (Evhenas Horobetsas) OSBM iš JAV, t. dr. Pavlo (Mychailas Krečunas) OSBM iš Vengrijos, kunigas dr. Gediminas Jankūnas OFS – Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų mažosios bazilikos rektorius, prof. Donatas Jurgaitis iš Šiaulių, dr. Jolita Liškevičienė iš Vilniaus dailės akademijos. Sveikinimo žodžius tarė Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus, Kupiškio rajono savivaldybės mero pareigas laikinai einantis Savivaldybės tarybos narys Virginijus Umbra, Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Jurgita Trifeldienė.

Spalio 21 d. – *spektaklis „Meduoliais kvėpiančios seklyčios“*, sukurtas pagal Dainoros Urbonienės prisiminimų knygą „Sibiras vaiko akimis“. Autorės išgyvenimus suvaidino Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorė Eleonora Koriznaitė, panaudodama poetės Dalios Teišerskytės eiles. Renginyje dalyvavo šį spektaklį dovanojusi europarlamentarė Rasa Juknevičienė, jos mama – knygos autorė D. Urbonienė, kiti artimieji.

Spalio 26 d. – *paramos koncertas Kupiškio rajono savivaldybės partneriams Ukrainoje paremti*: Slobožansko, Manevyčių ir Umanės rajonams. Koncertavo populiarios klasikos grupė „IL SENSO“: sopranai Indrė Anankaitė, Ieva Barbora Juozapaitytė bei tenorai Laimonas Bendaravičius ir Kasparas Damulis.

Lapkričio 11 d. – *dokumentinės apybraižos „Kai baltas vytis pakils“ premjera*. Filmo scenarijaus autorė ir režisierė žurnalistė Danguolė Bunikienė pristatė filmą, skirtą poetės, partizanės Dianos Glemžaitės 100-osioms gimimo metinėms, kurias minėsime 2025-aisiais. Filmo sukūrimą dalinai rėmė Rokiškio, Kupiškio ir Zarasų rajonų savivaldybės, taip pat Kupiškio ir Rokiškio rajonų įmonės.

Gruodžio 2 d. – *romansų popietė „Dainuok, širdie“*. Kupiškio vokalinis ansamblis „Dar padainuosim“ (vadovė Gendrūta Kiaugienė) visiems, nusprendusiems šeštadienio popietę praleisti dainos

apsuptyje, dovanojo svajingą popietę kartu su svečiais – Biržų KC Papilio skyriaus ansambliu „Sentimentai“.

- **„Pyragų diena“ viešojoje bibliotekoje**

Lapkričio 6 d. – Pyragų dieną, viešosios bibliotekos darbuotojai susivienijo bendram tikslui – padėti tiems, kam pagalbos ir paramos šiuo metu labai reikia, tai „Gelbėkit vaikus“ organizacijos globojamiems vaikams. Prikepę gardžių kepinų darbuotojai vaišinosi tarpusavyje bei kvietė pasimėgauti pyragais bibliotekos lankytojus. Kiekvienas pyrago gabalėlis buvo paverstas pinigine dovana vaikams. Iš viso surinkti 58 eurai. Surinkta piniginė auka pervesta į „Gelbėkit vaikus“ organizacijos sąskaitą.

- **Knygų mylėtojų klubas „Knygius“** (kuratorė LAS bibliotekininkė Rita Senvaitienė) sėkmingai tęsia veiklą šešerius metus. 2023 m. klubą lankė 20 aktyvių narių. Klubas turi uždara „Facebook“ grupę, kurioje – 141 virtualus narys. „Knygiaus „Messenger“ grupėje nuolat vyksta diskusijos apie skaitomas knygas, dalinamasi literatūrinėmis naujienomis. Susitikimų metu buvo aptarta Nobelio premijos laureatės A. Ernaux, latvių autorių N. Ikstenos ir L. Muktupavelos kūryba.

Balandžio mėn. vyko susitikimas su Vilniaus universiteto bibliotekininke, rašytoja, senovinių knygų eksperte Sondra Rankeliene. Susitikimo tema „Išgalvotos/ neišgalvotos istorijos, senovinių knygų įdomybės“.

Gegužės mėn. klube svečiavosi žurnalistė Ilona Skujaitė, kuri pristatė savo pirmąją knygą „Karo nuotaka“.

Kiekvienais metais klubas aktyviai dalyvauja Metų knygos rinkimuose ir su džiaugsmu priima skaitymo iššūkį „Vasara su knyga“.

Spalis „Knygiui“ visada ypatingas, nes tai klubo gimtadienio mėnuo. Šeštame klubo gimtadienyje svečiavosi diktoriaus Paulius Šironas, vaišintasi šventiniu tortu, smagiai šnekučiuotasi apie knygas.

Paskutinis metų klubo susitikimas visada įsimintinas, kiekvienas klubo narys pristato savo geriausias per metus perskaitytas knygas, smagų susibūrimą gitaros garsais papildė tautodailininkas Romualdas Dobrickas, atlikdamas žinomas bardų dainas.

Praėjusiais metais klubo narės vyko žiūrėti kino filmų, spektaklių, kuriuos paskui aptarė susitikimuose. Kovo mėnesį žiūrėtas filmas „Poetas“, apie skaudžią ir paradoksalią Lietuvos pokario istoriją, paskui vyko diskusija. Ne viename klubo susitikime aptarinėjamos rašytojo J. Melniko knygos. Puiki proga buvo išvykti į Panevėžio teatrą „Menas“ ir pamatyti šokio spektaklį pagal šio autoriaus romaną „Maša, arba postfašizmas“. Po spektaklio vyko susitikimas su pačiu knygos autoriumi.

- **Muzikiniai antradienių pavakariai**

Audiotekoje arba Parodų salėje lankytojai buvo kviečiami pasiklausyti vinilinių plokštelių skleidžiamos muzikos. Kiekvieną antradienio pavakarę pristatyta skirtinga muzika, lietuvių ir užsienio kompozitoriai bei atlikėjai.

- **Garsiniai skaitymai „Prisiminimų beiėškant“**

Kupiškio socialinės globos namuose kartą per mėnesį organizuoti garsiniai skaitymai šių namų gyventojams. Kitokių gebėjimų žmonėms pritaikytus tekstus skaitė viešosios bibliotekos darbuotojos Irėna Dugnienė ir Neringa Paukštienė.

- **Metų knygos rinkimai**

2023 m. skaitytojai balsavo už akcijoje „Metų knyga 2022“ (išleistas nuo 2022 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.) nominuotąsias knygas – *suaugusiųjų prozos trejetuką*: Akvilina Cicėnaitė „Anglų

kalbos žodynas“, Eglė Frank „Mirę irgi šoka“, Jurga Vilė, Ula Rugevičiūtė Rugytė „Nukritę iš Mėnulio. Sapnas apie Oskarą Milašį ir kitus paukščius“, *poezijos knygų penketuką*: Greta Ambrazaitė „Adela“, Dovilė Bagdonaitė „Takeliai žolėje“, Ramunė Brundzaitė „Tuščių butelių draugija“, Birutė Grašytė-Black „Sumokėjau alyvmedžio lapais“, Julius Keleras „Virtuvėlė pilna Ukmergės“, *publicistikos ir dokumentikos penketuką*: Valdemaras Klumbys, Tomas Vaiseta „Mažasis o: seksualumo kultūra sovietų Lietuvoje“, Rimantas Kmita „Ugnies giesmės. Tūkstantis Sigito Gedos veidų“, Dalia Leinartė „Neplanuotas gyvenimas. Šeima sovietmečio Lietuvoje“, Rolandas Maskoliūnas „1922: tarp kanibalizmo ir modernizmo“, Algis Mickūnas „Atsiminimų punktyrai“.

• Šventės ir akcijos

Pilietinė akcija „Atmintis gyva, nes liudija“. Sausio 13-osios, Laisvės gynėjų dienos proga bibliotekų languose buvo uždegtos atminimo žvakelės žuvusiems už laisvę atminti.

Akcija „Vasara su knyga“. Jau aštuntą kartą, visą vasarą (nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d.) vyko Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų organizuojamas skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“, kurio 2023 m. šūkis – „Skaitymas tau tinka!“

Dalyvius skaityti skatino trys skirtingų amžiaus grupių skaitymo ambasadorės: Sigutė Ach, Ilona Ežerinytė ir Jurga Šeduikytė.

Vasaros pradžioje (birželio 1 d.) buvo paskelbtos penkios užduotys:

1. Perskaityk fantastinę knygą;
2. Perskaityk knygą, kuri buvo ekranizuota;
3. Perskaityk knygą, kurios pavadinime minimas vietovardis;
4. Perskaityk negrožinę knygą;
5. Perskaityk knygą apie laisvę.

Skaitymo iššūkis Kupiškio viešojoje bibliotekoje:

Užsiregistravo 36 viešosios bibliotekos skaitytojai. Užduotis sėkmingai įveikė 30 knygų mylėtojų: 25 suaugę skaitytojai ir 5 vaikai. 3 skaitytojai įveikė po du iššūkius. (2022 metais įveikė 42 skaitytojai).

„Perskaityk fantastinę knygą“ – 34;

„Perskaityk knygą, kuri buvo ekranizuota“ – 31;

„Perskaityk knygą, kurios pavadinime minimas vietovardis“ – 32;

„Perskaityk negrožinę knygą“ – 31;

„Perskaityk knygą apie laisvę“ – 35.

Iššūkyje dalyvavo ir 9 viešosios bibliotekos padaliniai/SAP: Adomynės, Alizavos, Juodpėnų, Naivių, Noriūnų, Rudilių, Salamiesčio, Subačiaus, Virbališkių.

Pastaba: Daugelio Bibliotekos renginių aprašymai ir nuotraukos yra svetainės www.kupiskiovb.lt rubrikose „Įvykę renginiai“, „Naujienos“ ir „Vaikų erdvė“.

2.6. Padalinių žodiniai renginiai suaugusiems

Keletas didesnių, daugiausia lankytojų dėmesio sulaukusių renginių:

Subačiaus miesto padalinys prisidėjo organizuojant kalbininko Prano Skardžiaus sodyboje, prie Lietuvos 100-mečiui skirtą paminklo, jau penktąjį tradicinį renginį „Rugsėjis – pirmasis laisvės mėnuo“ (dalyvavo karys savanoris Dainius Gudelis), Senojo Subačiaus bendruomenės 15-os metų sukakties renginį. Bibliotekininkė kartą per mėnesį organizavo garsinius skaitymus Subačiaus senelių globos namuose, vyko susitikimas su apiterapeutu Povilu Rimkumi.

Adomynės padalinys vyko literatūrinė popietė „Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“, kurioje aptartos skaitytos knygos, apdovanoti iššūki įveikę skaitytojai.

Alizavos padalinys kvietė prisiminti Alizavos apylinkių literatus ir pagerbti juos, organizavo šventę „Auginkim Velykei sparnus“, skaitymo iššūki „Vasara su knyga“ aptarimą, kulinarų popietę.

Antašavos padalinys vyko popietės: „Ją likimas dovanojo“, skirta Vasario 16-ajai, „Kalba gimtoji lūpose įdėta“, skirta Kovo 11-ajai, „Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės

vienybės diena“. Tarptautinei pagyvenusių žmonių dienai organizuotas renginys „Senjorų kasdienybė šiuolaikiniame kaime“. Susitikimas su Jaunimo teatro aktore Janina Matekonyte įvyko Kupiškio viešojoje bibliotekoje.

Juodpėnų skaitytojų aptarnavimo punktas (SAP) renginius organizuoja kartu su vietos bendruomene. Vasarą organizuota jau 18-oji tradicinė kaimo šventė „Po liepa“, rudens šventė „Rudens mozaika“, kalėdinės eglutės ir Prakartėlės įžiebimo šventė, Uldukių tilto atidarymas, pristatyta G. Murnikovienės poezijos knyga „Moteris lino suknia“.

Laičių SAP minėjo Gedulo ir vilties dieną.

Lukonių SAP vyko tradicinės šventės „Žydėkime kaip gėlės“ ir ...Sveikas, kaimynėli“, popietė „Skaitau... ilsiuosi... tobulėju...“.

Naivių SAP vyko popietė „Dainuoju Lietuvai“.

Noriūnų padalinyje – Danguolės Gaidimaskaitės-Totorienės knygos „Žemuogės ant smilgos“ pristatymas, poezijos popietė su literate Giedrute Murnikoviene-Giedryte.

Palėvenėlės SAP kvietė į Tomo Taškausko poezijos knygos „Priešnuodžiai“ pristatymą, Gabijos Jaščenskaitės kūrybinių darbų parodos atidarymą, renginį „Tesušyla širdys“, skirtą Pagyvenusių žmonių dienai, vasaros šventę „Sporto fiesta“.

Salamiesčio padalinyje vyko popietė „Pažink save“ su mentore Violeta Šabrinskiene, Virginijos Jurevičienės karpinių parodos pristatymas, muzikinė popietė „Pro rūką žvaigždės pražydės...“ (dalyvavo Lietuvos audiosensorinės bibliotekos darbuotoja Asta Kregždė ir regėjimo negalią turintys šios bibliotekos lankytojai Sigita ir Arvydas Markevičiai), obuolių pyrago šventė „Kai namai kvepia obuoliais“, popietė „Adventiniai pamąstymai“ su Salamiesčio parapijos klebonu Jonu Tamošiūnu.

Skapiškio padalinys prisidėjo organizuojant kaime sūrio šventę „Ir sudėjau skanų sūrį“, savo veiklą sėkmingai tęsė Senjorių klubas.

Šimonių padalinys organizavo „Šeimos šventę“, Irenos Daukienės rankdarbių parodos „Spalvotas laisvalaikis“ pristatymą.

Virbališkių SAP vyko muzikos ir poezijos popietė „Telydi mus tvirtybė po vėliava trijų spalvų“, šventinė popietė „Šviesus tas gyvenimo kelias“, skirta Tarptautinei šeimos dienai, rudeninis pasibuvimas „Su šypsena einu per rudenį“, tautodailininkės Genios Vaičiukauskienės keramikos ir lino raižinių parodos uždarymas, Danutės Palaimienės darbų iš šiaudų parodos atidarymas.

3. Vaizdiniai renginiai

Bibliotekose eksponuojamas parodas galima suskirstyti į keletą grupių: 1) personalinės, skirtos rašytojų ir kitų žymių žmonių jubiliejams; 2) teminės, skirtos valstybinėms ir kalendorinėms šventėms, negrožinės literatūros sklaidai; 3) kraštotyrinės, 4) meno darbų. Pagal formą – tradicinės, virtualios ir mobilios, pagal dokumentų rūšis – spaudinių, rankraščių, fotografijų ir kūrybinių darbų.

Viešoji biblioteka parengė 76 įvairias parodas (iš jų 5 virtualias), o padaliniai ir SAP – vidutiniškai po 18 parodų. Daugiausia lankytojų dėmesio sulaukia tapybos darbų, kraštotyrinės, įvairių rankdarbių ir fotonuotraukų, moksleivių kūrybinių darbų, piešinių, asmeninių kolekcijų parodos.

Lyginant su 2022 m., parodų skaičius išaugo 4,7 %. Ataskaitiniais metais parengtos 89 virtualios parodos, kurios sudarė 22,2 % visų parodų.

3.1. Tradicinės dokumentų parodos

- **Viešojoje bibliotekoje.** Kraštotyros ir edukacijos skyriuje dokumentų parodas ruošė bibliotekininkės R. Vasiliauskienė ir N. Galvanauskienė, bibliografė J. Pipynienė. Parengta paroda žymaus kupiškėnų jubiliejui paminėti „Nuo Laukminiškių iki Brazilijos“ (Petru Babickui –120 m.), teminės parodos, skirtos krašto tematikai: „Iš Vidmanto Markevičiaus kalendorių kolekcijos“, (J. Pipynienė), „Sąjūdžio datas minint“, „Istorikės dr. Aldonos Vasiliauskienės ukrainistika Lietuvoje“, „Klaipėdos kraštas Juozo Kraujūno fotografijose“, „Kupiškis žemėlapiuose“.

Kitai tematikai skirtos spaudinių ir fotografijų parodos „Aukštaitijos metai – 2023“, „Aukštaitijos metams – Biržų žemė“, „Pasižvalgykime po Rokiškio kraštą“, „Savo Tėvynę laikyk visu pasauliu“ (R. Vasiliauskienė) ir kt.

Lankytojų aptarnavimo skyriaus Knygų erdvėje buvo parengtos literatūrinės parodos skirtos rašytojų jubiliejams paminėti: V. Mykolaičiui-Putinui –140 m., S. Gedai – 80 m., J. Baltrušaičiui – 150 m., D. Kajokui – 70 m., S. Daukantui – 230 m.

Eksponuota knygų paroda „Žydų gyvenimas ir likimai Lietuvoje ir pasaulyje“, vasaros skaitymo iššūkiui knygų pagal temas paroda „Vasara su knyga“, literatūros paroda „Prisilieskime prie Kalėdų paslapties“ ir kt.

Skaitykloje eksponuota interjero paroda „Šiaurės šalių dizaino istorija“, Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos skyriaus Šepetos Almos Adamkienės mokyklos-daugiafunkcinio centro mokinių darbų paroda, Kupiškio socialinės globos namų gyventojų Rolando Aliuko kūrybos darbų paroda, Astos Astravienės iliustruotų vaikiškų knygelių paroda, Gražinos Pelenienės tapybos darbų paroda. Veikė nuotraukų paroda pagal Erasmus+ programos akreditacijos projektą iš darbo stebėjimo vizito Ispanijoje, Dariaus Kalendros piešinių parodos (2), literatei Vidai Palionienei atminti buvo parengta paroda „Nesustabdytas laikas, skriejantis tolyn“. Įdomi ir ilgą laiką buvusi skaitykloje, patraukusi ne vieno lankytojo dėmesį, medžiaginių maišelių su įvairių įstaigų logotipais paroda. Kalėdiniu laikotarpiu veikė Astos Astravienės kūrybinių darbų ir Irmos Maižienės angelų kolekcijos paroda, o parodoje „Modernioji dailė lietuviškų plokštelių viršeliuose“ buvo eksponuojama įrašų kompanijos „Melodija“ išleistos plokštelės.

Parodos stiklo vitrinose. Lankytojų aptarnavo skyriaus Knygų erdvėje esančiose stiklo vitrinose rengiamos bibliotekos lankytojų pasiūlytų įvairių asmeninių kolekcijų parodos. 2023 m. eksponuotos bibliotekos lankytojų atvirukų, Romainos Vilkūnaitės lankstinių iš popieriaus, Vaidos Sarapienės medinių margučių, Zitos Kumpelienės pintinių juostų ir šiaudinių eglutės žaisliukų, Raimondos Domžienės knygų skirtukų, Joalitos Karnišovaitės karpinių, Pulcherijos Jasaitienės Rugsėjo 1-osios švenčių nuotraukų, Rimos Kalinkienės rankų darbo angelų parodos. Eksponuota Anykščių rajono, Svėdasų socialinės globos namų gyventojų darbų paroda „Mūsų dienos šviesios“.

• ***Padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose*** rengta daug parodų, *skirtų rašytojų, kultūros ir visuomenės veikėjų* jubiliejams, jų kūrybai bei veiklai: Alfonsui Bieliauskui, Violetai Palčinskaitei, Bitei Vilimaitei, Antanui Jonynui, Sigitui Gedai, Pranui Mašiotui.

Minint Lietuvos valstybei svarbias datas daugiausia parodų buvo skirtų Sausio 13-osios įvykiams atminti, Vasario 16-ajai ir Kovo 11-ajai.

Kraštotyrinės parodos buvo skirtos Povilui Šinskiui, Vytautui Rudokui, Laurynui Gucevičiui, Juozapui Vilėniškiui, Laimutei Stasei Urbonavičiūtei-Tamošiūnienei ir kt.

3.2. Mobilios (kilnojamos) parodos

Parodų salėje birželio mėn. veikė kunigo Jono Augustausko fotografijų paroda, rugsėjo mėn. buvo eksponuojama Valstybinio Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus paroda „Išsigelbėjęs žydų vaikas pasakoja apie Šoa“.

Parodoje išsamiai pasakojama apie dramatiškus mūsų bendrapiliečių Irenos Veisaitės, Icchoko Mero ir kitų likimus ir lietuvių – žydų gelbėtojus nacistinės Vokietijos okupacijos (1941–1944) metais. Paroda iliustruota fotografijomis ir autentiškais prisiminimų fragmentais.

Viešosios bibliotekos III-io aukšto koridoriuje rugsėjo mėn. buvo eksponuojama Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus kilnojama paroda „Su ANBO aplink Europą“, skirta S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 90-mečiui.

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojų parengtos parodos keliauja po viešosios bibliotekos padalinius ir kitas įstaigas (čia ir apskaitomas jų eksponavimas). 2023 m. parengtos 2 kilnojamosios parodos, skirtos Klaipėdos krašto metams paminėti „Klaipėdos kraštas Juozo Kraujūno fotografijose“, eksponuotos Noriūnų ir Salamiesčio bibliotekoje (parengė J. Pipynienė).

3.3. Virtualios parodos (nuoroda <https://www.kupiskiovb.lt/virtualios-parodos/>)

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė parengė virtualias parodas: „Tolstantis krantas“, skirtą Vytauto Rudoko 95-osioms gimimo metinėms paminėti, „Pralenkęs laiką“, skirtą Vytauto Andriaus Graičiūno 125-osioms gimimo metinėms paminėti ir „Žodžiai išlieka, nors juos ištarusios jau nebėra“ (Eugenija Stančikaitė-Urbonienė (1943–2017)).

Bibliografė J. Pipynienė parengė 4 virtualias parodas: „Krašto gamtos ir istorijos įkvėptas: Vidmantui Markevičiui – 90 m.“, „Lietuvos istorija senųjų knygų puslapiuose – iš Kupiškio viešojoje bibliotekoje saugomų asmeninių bibliotekų kolekcijų“, „Kraštotyryninkės Aliutės Elenos Markevičiūtės palikimas Kupiškio krašte“, „Įamžinęs tremties ir rezistencijos kovas: skulptorius Jonas Jagėla“.

Bibliotekininkė N. Galvanauskienė parengė virtualias parodas: „Kai vienas eini per kopų smėlį“, skirta Broniaus Riboko 75-mečiui, „Yra valia – yra žmogus, nėra valios – nėra žmogaus“, skirta pedagogo Jono Laužiko 120-osioms gimimo metinėms paminėti.

Lankytojų aptarnavimo skyrius (I. Dugnienė) parengė parodą, skirtą Knygnešio dienai „Ir šviečia, kaip žvaigždės lietuviškos raidės, ir džiaugiasi širdys, už skausmą jas pirkę (P. Vaičiūnas)“.

Bibliotekos padaliniai ir SAP rengė virtualias parodas, kurias paskelbdavo bibliotekų socialiniuose tinkluose „Facebook“.

3.4. Kūrybinių darbų parodos

Viešosios bibliotekos Parodų salėje eksponuota Algirdo Venckaus tapybos darbų paroda „Pastatas ir laikas“, Rimvydo Kviklio tapybos darbų paroda „Litvakų išminčiai“, panevėžiečio Artūro Stančiko tapybos darbų paroda, kupiškietės Virginijos Jurevičienės karpiniai, skapiškėno Viliaus Naujiko fotografijų paroda, panevėžiečių Ričardo Pelecko tapybos darbų paroda „Kėdės esė“, Faustos Diržytės (Duonos) tapybos darbų paroda „IŠ-SAU-GOTI“ ir Angelės Šimoliūnienės trimačio vaizdo tapybos darbų paroda „Praskleidus uždangą“.

Padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose populiarios ir lankytojų mėgstamos *rankdarbių, kūrybinių darbų parodos*: Subačiaus MP eksponuotos Romainos Vilcūnaitės ir Jadvygos Žekonienės kūrybinių darbų, Ritos Molienės karpinių, Gražinos Pelenienės tapybos darbų parodos, Alizavos padalinyje – Vlodo Užtupo, Stanislavos Šarkienės, Renatos Ulinskienės, Stasės Ebert, Juliaus Vasiliausko kūrybinių darbų parodos, Juodpėnų SAP – Nijolės Greibuvienės fotografijų ir Daivos Tviskuvienės tapybos darbų parodos, Lukonių SAP – Romainos Vilcūnaitės darbų iš popieriaus, Alfonso Blažio, Genovaitės Koriznienės, Angelės Raišienės, Jadvygos Žekonienės, Gražinos Pelenienės tapybos darbų, Ritos Molienės karpinių, Židronės Čereškevičienės darbų iš odos parodos, Salamiesčio padalinyje – Dariaus Babelio fotografijų ir Virginijos Jurevičienės karpinių iš popieriaus parodos, Šimonių padalinyje – Irenos Daukienės rankdarbių paroda, Virbališkių SAP – Danutės Palaimienės darbų iš šiaudų paroda.

4. Edukacinė veikla

Edukacinė veikla praplečia ir pajvairina bibliotekų paslaugas, įtraukia įvairaus amžiaus bibliotekos lankytojus. 2023 m. VB, jos padaliniuose ir SAP buvo vykdytos 58 (2022 m. – 67) įvairios tematikos edukacinės programos, organizuota 510 (iš jų 12 virtualių) edukacinių renginių (VB – 312, padaliniuose ir SAP – 198), iš jų – 434 skirti vaikams.

	Programų skaičius				Užsiėmimų skaičius				
	Iš viso		Vaikams		Iš viso			Vaikams	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualių	2022 m.	2023 m.
KP	44	35	26	19	157	190	12	112	137
MP	5	8	4	6	5	8	0	4	6
VB	18	15	17	13	150	312	0	143	291
SVB	67	58	47	38	312	510	12	259	434

	Lankytojų skaičius (fizinių)				2023 m. Virtualių edukacijų lankytojai	Užsiėmimų trukmė (val.)			
	Iš viso		Vaikų			Iš viso		Vaikams	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.		2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
KP	2137	2338	1645	1876	635	252	285	182	188
MP	102	132	78	122	0	5	8	4	8
VB	1489	3735	1249	3235	0	496	958	485	871
SVB	3728	6205	2972	5233	635	753	1251	671	1067

2023 m. edukacinių veiklų užsiėmimų skaičius išaugo 63,46 %, fizinių lankytojų skaičius – 66,44 %. Tam įtakos turėjo viešosios bibliotekos rekonstruoto pastato atidarymas su naujomis, patraukliomis erdvėmis.

4.1. Edukaciniai užsiėmimai suaugusiems

Viešosios bibliotekos vykdoma edukacija „Scriptorium dominicanum“ pristatyta Tarptautinėje turizmo parodoje „Adventur“ (Vilniuje).

Atnaujintose viešosios bibliotekos erdvėse lankytojai buvo kviečiami dalyvauti tradicinių amatų meistrės Zitos Kumpelienės edukacijose „Pintinės juostos“ ir „Šiaudiniai eglutės žaisliukai ir girliandos“, Gražinos Pelenienės „Kalėdų belaukiant“ (eglučių iš popieriaus gamyba), Audiotekoje vyko edukacija „Muzikos įrašai ir jų kūrimas“. Šventiniu laikotarpiu vyko „Kalėdinis vainikas“ ir „Kalėdiniai žaisliukai“ edukacijos.

Renovuotai bibliotekai atvėrus duris, nuo kovo mėn. Kupiškio Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) Literatūros fakulteto užsiėmimai vyko Kraštotyros ir edukacijos skyriaus erdvėse. Kovo 28 d. jiems buvo pravesta edukacija „Skulptoriaus Juozo Kėdainio kūryba“. Balandžio mėn. TAU Meninės raiškos fakulteto klausytojai taip pat supažindinti su skulptoriaus kūryba (edukacijas vedė bibliotekininkė N. Galvanauskienė).

Rugsėjo mėn. Kraštotyros ir edukacijos skyriuje užsiėmimams vietą surado ir TAU Istorijos fakulteto klausytojai. 2023 m. įvyko 11 TAU užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 179 klausytojai.

Palėvenės dominikonų vienuolyne įkurtoje edukacinėje erdvėje buvo vedamos edukacijos „Scriptorium dominicanum“.

Padaliniuose ir SAP vykdytos edukacinės programos: „Žymūs kupiškėnai ir jų atminties ženklai“ (Subačius), „Belaukiant šv. Kalėdų“ (Adomynė), „Auginkim Velykei sparnus“ (Alizava), „Vilnos vėlimas“, „Partizanų ženklai“ (Antašava), „Kalėdinė, netradicinė eglutė“ (Juodpėnai), „Sveikatingumo klubas“ (Lukonys). Naivių bibliotekoje vyko „Juostelių pynimas“, „Velykinių dekoracijų gamyba“, „Verbų rišimas“, Noriūnuose – „Zentangle technika“. Programa „Advento dirbtuvėlės“ vykdyta Rudiliuose, „Kaimas ant marių kranto“ ir „Puoselėjant lietuviškus papročius ir tradicijas“ – Palėvenėlėje, „Pasigaminkime adventinę žvakę“, „Ažūriniai karpiniai“ – Salamiestyje, „Adventinės staigmenos“ – Virbališkiuose.

5. Vartotojų mokymai

Informacija apie įvairius bibliotekų darbuotojų organizuotus mokymus lankytojams:

- mokymų skaičius – 1078, iš jų 12 virtualių (2022 m. – 581): VB – 516, MP – 175, KP – 387 (vidutiniškai po 25);
- bendra trukmė – 1921 val. (2022 m. – 1010 val.): VB – 1284 val., MP – 175 val., KP – 462;
- mokymų dalyvių skaičius – 9756, (2022 m. – 4278): VB – 6609, MP – 334, KP – 2813.

● **Mokymai, skirti neformaliai švietimui, bibliotekų paslaugoms ir kitai edukacijai:** mokymų skaičius – 713 (2022 m. – 336), trukmė – 1565 val. (2022 m. – 787 val.), dalyvių skaičius – 9163.

● **Vartotojų kompiuterinio, medijų ir informacinio raštingumo bei interneto išteklių mokymai (individualiai ar grupėmis):**

Bibliotekininkai mokė lankytojus kompiuterinio raštingumo bei interneto išteklių pagrindų įvairaus amžiaus žmones individualiai ar grupėmis.

	Iš viso apmokyta žmonių			Mokymų trukmė (val.)		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
VB	117	0	98	60	0	46
MP	97	130	162	97	130	162
KP	339	101	333	287	77	148
SVB	553	231	593	444	207	356

• **Tiesioginės transliacijos internetu, įvairios akcijos:**

Saugesnio interneto savaitė (vasario 6–12 d.). Viešosios bibliotekos padaliniai ir SAP kvietė interneto vartotojus stebėti nuotolines transliacijas apie sukčius internete, kaip atpažinti žalingą turinį internete, internetinius draugus ir kt. Lankytojai sprendė žinių pasitikrinimo testus. Įvairiose savaitės veiklose apsilankė 104 lankytojai.

Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitė (spalio 24–31 d.). Visą savaitę bibliotekų lankytojų laukė gausybė virtualių renginių sveikatos, informacijos, finansinio raštingumo ir kt. temomis, o spalio 21 d. Kupiškio viešoji biblioteka, kartu su kitomis šalies bibliotekomis, kvietė į orientacinį žygį „Taigi viską žinau...“ apie medijų ir informacinį raštingumą. Devyni žygeiviai įveikė bibliotekininkų parengtą maršrutą, kurio metu turėjo aplankyti tam tikras Kupiškio miesto vietas ir atsakyti į klausimus apie medijų ir informacinį raštingumą.

• **Vartotojų konsultavimas viešos interneto prieigos klausimais:**

- Individualių konsultacijų skaičius: SVB – 1326 (2022 m. – 1474), VB – 233, MP – 485, KP – 608 (vidutiniškai po 41);

- Konsultuotų žmonių skaičius: SVB – 1140 (2022 m. – 1315), VB – 233, MP – 323, KP – 584 (vidutiniškai po 39).

Viešos interneto prieigos klausimais konsultuota 13,30 % lankytojų mažiau ir jiems suteikta 10,04 % konsultacijų mažiau nei 2022 m. Dažniausia konsultuota šiomis temomis: darbas kompiuteriu, paieška internete, el. bankininkystė, sveikata, mokesčių deklaravimas ir kt.

IV. DARBAS SU VARTOTOJAIS VAIKAIS

1. Vartotojų telkimas ir aptarnavimas

• **Vartotojai.** Statistikos departamento duomenimis 2023-07-01 Kupiškio rajone gyveno 1953 vaikai iki 14 metų (2022-01-01 buvo 2026), sumažėjo 73 arba 3,60 %.

Rajono viešosiose bibliotekose skaitė 1142 arba 58,5 % (2022 m. – 1021 arba 50,4 %) šio amžiaus vaikų. Bibliotekų paslaugomis naudojosi ne tik mūsų rajone gyvenantys, bet ir pas gimines, draugus atostogaujantys kitų miestų ar rajonų vaikai, įvairių stovyklų dalyviai, kaimyniniuose rajonuose gyvenantys vaikai, kurie mokyklas lanko Kupiškyje, Subačiuje. Yra vaikų, kurie skaito ir viešojoje bibliotekoje, ir kuriame nors padalinyje. Vaikai sudaro 26,6 % (2022 m. – 26,4 %) visų rajono SVB vartotojų.

Lyginamoji 2022–2023 m. rodiklių analizė:

	Vartotojų skaičius		Skirtumas	Prieaugis / kritimas %	Apsilankymų skaičius		Skirtumas	Prieaugis / kritimas %	Lankomumas	
	2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.
VB	358	430	+72	+20,11	6217	12368	+6151	+98,94	11,8	28,8
MP	137	140	+3	+2,18	1750	1600	-150	-8,57	12,7	11,4
KP	526	572	+46	+8,74	16137	18799	+2662	+16,50	24,3	32,9
SVB	1021	1142	+121	+11,85	24104	32767	+8663	+35,94	23,6	28,7

Vartotojų vaikų skaičius (1142) viešosiose bibliotekose, palyginti su 2022 m. padidėjo 11,85 %. Planas įvykdytas 103,25 %. Daugiausia jų KP užregistruota Alizavoje (147) ir Noriūnuose (91), mažiausia – Juodpėnuose (15), Šepetoje (16), Antašavoje (17). Vidutinis vartotojų vaikų skaičius kaimo padaliniuose – 38 (2022 m. – 44).

● **Lankytojai.** Ataskaitiniu laikotarpiu viešosios bibliotekos sulaukė 32767 lankytojų vaikų, t. y. 35,94 % daugiau nei 2022 m. Planuotas rodiklis įvykdytas 158,0 %.

Daugiausia lankytojų vaikų sulaukė Alizavos (8146) ir Noriūnų (5963) kaimo padaliniai, kurie įsikūrę veikiančių mokyklų patalpose.

Vidutinis vaikų apsilankymų skaičius kaimo bibliotekose – 1253 (2022 m. – 1076).

Didžiausias lankomumo rodiklis Alizavoje – 55,0, mažiausias Laičiuose – 1,6.

● **Dokumentų išduotis**

	Dokumentų išduotis fiz. vnt.		Skirtumas	Priaugis/ kritimas %	Skaitomumas	
	2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.
VB	4204	5096	+892	+21,2	8,0	11,8
MP	2000	1800	-200	-10,0	14,6	12,8
KP	9326	9586	+206	+2,8	14,1	16,7
SVB	15530	16482	+952	+6,1	15,2	14,4

Lyginant 2022–2023 m. rodiklius matyti, kad bendra dokumentų išduotis vartotojams vaikams rajono viešosiose bibliotekose išaugo 6,1 %. Planas įvykdytas 109,8 %.

Kaimo padaliniuose ir viešojoje bibliotekoje išduotis vaikams išaugo, bet sumažėjo Subačiaus MP (10,0 %). Daugiausia dokumentų išdavė Noriūnų (3124 fiz. vnt.), Alizavos (2199 fiz. vnt.) padaliniai ir Lukonių SAP (1001 fiz. vnt.).

Į namus išduoti 12704 fiz. vnt. arba 77,1 %, išduotis vietoje – 3778 fiz. vnt. arba 22,9 % įvairių dokumentų.

Grožinės literatūros išduota 11456 fiz. vnt. (2022 m. – 9631 fiz. vnt.) arba 69,5 % visos išduoties vaikams, šakinės literatūros – 5026 fiz. vnt. (2022 m. – 5899 fiz. vnt.) arba 30,5 %. Į šakinės literatūros išduotį įeina žaislai ir žaidimai, esantys Vaikų erdvėje ir padaliniuose. Kaimo padaliniuose šakinės literatūros išduotis sudaro 39,2 %.

Išduotis pagal dokumentų laikmenas: knygos – 12599 fiz. vnt. arba 76,4 % (2022 m. – 71,3 %) visos išduoties vaikams, periodiniai leidiniai – 1946 fiz. vnt. arba 11,8 % (2022 m. – 14,8 %), kiti dokumentai (trimačiai, garso vaizdo ir kt.) – 1937 fiz. vnt. arba 11,7 % (2022 m. – 13,9 %).

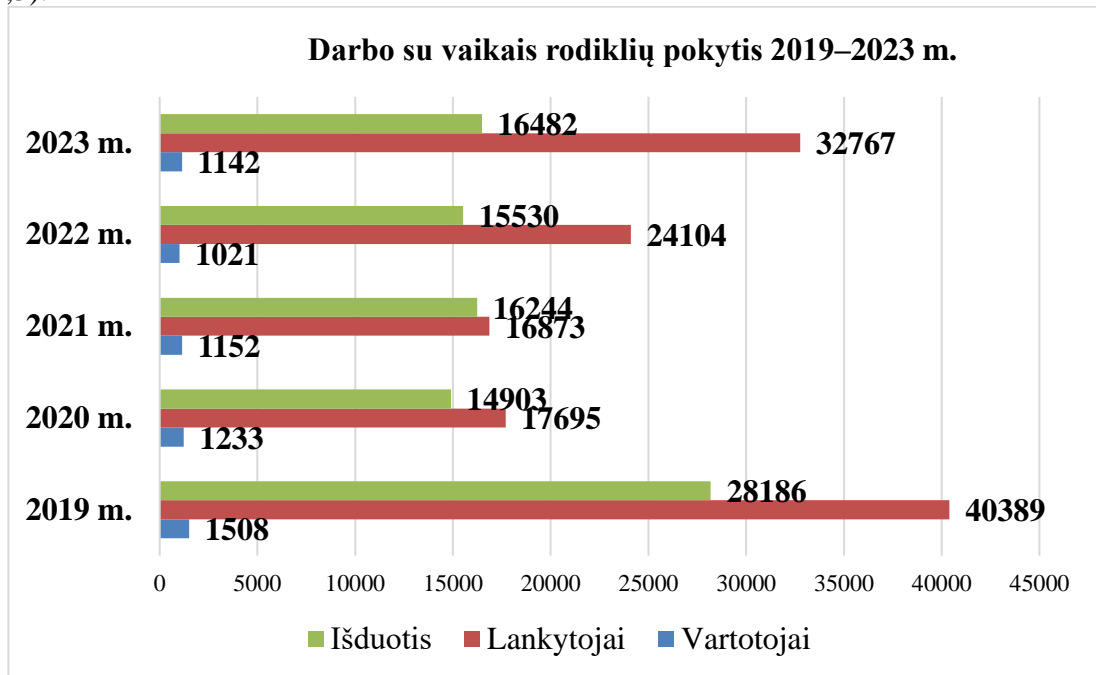
Vaikų erdvėje vartotojų grupėje iki 9 metų populiariausios knygos buvo I. Zarambaitės „Emilio laiškas“, tradiciškai visos K. Kasparavičiaus knygos, ypač „Trumpos istorijos“, T. Dirgėlos detektyvinė serija apie Tomą ir Domą, naujausios – „Valerijonas ir Jonas gelbėja pasaulį“, „Lukas ir Lėja. Istorija apie draugystę“, „Komanda ir šuo už milijoną“, S. Paltanavičiaus knyga „Pati geriausia uodega“, L. Žutautės knygų serija apie Kakę Makę.

Užsienio autorių tarpe pirmąją D. Biseto „Aukštyn kojom“, A. Lindgren „Pepė Ilgakojinė“, A. Macdonald knygų serija apie Nevalą Bertį, R. Scotton – apie katinėlį Juodį, visos A. Blabey „Blogiukų“ dalys, K. Paul ir V. Thomas knygos apie Raganą Vinę, P. Butchart „Mūsų mokyklą užgrobė!“, „Bėkit! Artinasi monstras iš Rytų!“, „Šmėkla prie mokyklos perėjosi!“ ir t. t.

Visada mėgstamos S. Nordgvist istorijos apie Petsoną ir jo katiną Findusą, J. ir T. Wieslander knygos apie Mamulę Mū. Iš naujesnių – E. Amores ir M. Cosgrove „Blogiausia gyvenimo savaitė! Pirmadienis“ ir „Blogiausia gyvenimo savaitė! Antradienis“.

Vyresniųjų tarpe buvo populiariausia Kupiškio krašto anūkų J. Žilinsko ir Ū. Šveikauskaitės knyga „Bėgliai“.

- **Skaitomumas** (vidutinė dokumentų išduotis vienam vartotojui). Bendras vaikų skaitomumo rodiklis – 14,4 (2022 m. – 15,2). Didžiausias skaitomumas Lukonių SAP (47,7), mažiausias – Virbališkių SAP (5,3).

- **2019–2023 m. rodiklių pokyčių analizė:**

- Vartotojų vaikų skaičius rajono viešosiose bibliotekose per penkerius metus sumažėjo 366 arba 24,3 %. Stebima mažėjimo tendencija. Didžiausią įtaką turi neigiami demografiniai pokyčiai (gimstamumo mažėjimas, emigracija), kaimo mokyklų uždarymas, skaitmeninių technologijų vystymasis.

- Lankytojų vaikų skaičius per metus išaugo 8663 (VB – 6151), o per penkerius metus sumažėjo 7622 arba 18,9 %.

- Dokumentų išduotis skaitytojams vaikams per metus išaugo 952 fiz. vnt. arba 6,1 %, o per penkerius metus sumažėjo 11704 fiz. vnt. arba 41,5 %.

Neigiamus pokyčius lemia tos pačios priežastys: mažėjantis vaikų skaičius, padaliniai gauna labai mažai vaikiškų knygų ir periodinių leidinių, vaikai vis mažiau skaito, juos domina naujos technologijos ir kiti laisvalaikio praleidimo būdai.

2. Renginiai vaikams

	Renginiai			Iš jų					
	Iš viso			Žodiniai / kompleksiniai			Vaizdiniai		
	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs	2022 m.	2023 m.	Iš jų virtualūs
VB	231	373	0	202	358	0	29	15	0
MP	19	26	0	9	16	0	10	10	0
KP	265	338	51	181	215	17	84	123	34
SVB	515	737	51	392	589	17	123	148	34

	Renginių lankytojai	
	2022 m.	2023 m.
VB	2182	4486
MP	215	430
KP	2225	3908
SVB	4622	8824

Ataskaitiniais metais SVB organizavo 222 renginiais daugiau nei 2022 m. Žodiniai ir kompleksiniai renginiai sudarė 79,9 % visų vaikams skirtų renginių, vaizdiniai – 20,1 %. Virtualūs renginiai – 6,9 %.

Kaimo padaliniai suorganizavo vidutiniškai po 14 žodinių/kompleksinių ir po 8 vaizdinius renginius vaikams. KP renginiuose apsilankė 3908 (-714) vaikai, t. y. 20,8 % visų bibliotekose apsilankiusių vaikų.

Žodiniai renginiai pagal formas: knygų pristatymai – 10,5 %, muzikinės, literatūrinės ir pasakų popietės – 59,4 %, susitikimai – 5,6 %, viktorinos – 7,0 %, parodų pristatymai – 6,3 %, kiti (konkursai, pokalbiai, diskusijos) – 11,2 %.

2.1. Renginių vaikams charakteristika

Vaikų erdvėje (VE) ataskaitiniu laikotarpiu vaikams iš viso suorganizuoti 98 (iš jų 15 vaizdinių) renginiai. Vyko skaitymai netradicinėse erdvėse, minėta Vaikų knygos diena, Šiaurės šalių literatūros savaitės metu vyko pažintis su Šiaurės šalių autorių knygomis.

Kartu su Kupiškio mokyklos „Varpelis“ „Angeliukų“ grupės vaikučiais (priešmokyklinio ugdymo mokytoja D. Šimėnė) dalyvauta Kelmės švietimo įstaigų organizuotame ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų ir 1–2 kl. mokinių respublikiniame projekte „Knyga moko priimti“, skirtame Tarptautinei tolerancijos dienai.

Vyko literatūriniai rytmečiai „Pirmąkart bibliotekoje“, „Sveika, biblioteka“, „Mažam žmogui – mažos knygelės“, „Knygelių šalyje“, „Įsimintina diena bibliotekoje“, eilėraščių skaitymai Martyno Vainilaičio 90 metų jubiliejui ir Sigito Gedos 80-mečiui paminėti, pasakojimų kūrimas pagal I. Babilaitės knygą „(Ne) vienas“.

Vaikai buvo pakviesti į susitikimą su Danguole Gervyte, kuri kartu su dailininke Jūrate Tamošiūnaite-Karašauskiene ir fotografu Konstantinu Karašausku pristatė tris knygas: „Kronika – slaptos knygos istorija“, „Angelė – slapta vaikų draugė“, „Lobis – slapta kelionė į Šiluvą“.

Bibliotekoje lankėsi vaikų rašytojas Vytautas Račickas, kuris pristatė knygą „Berniukas ieško tėčio“. Kupiškietė Kristina Purnaitė pristatė savo poezijos knygelę „Išgelsvinta pieva“.

Vykdyta akcija „Laiškas pirmokui“, apsilankyta Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos pirmokų klasėse.

Organizuojant renginius bendradarbiauta su spec. pedagogėmis Loreta Madeikiene, Vilma Žvybiene, „Angeliukų“ grupės auklėtoja Daina Šimėnė, „Kodėlčiukų“ grupės – Rita Lauciene (mokykla „Varpelis“), l/d „Saulutė“ auklėtoja Edita Tuzikiene, Povilo Matulionio progimnazijos mokytojomis Ale Songailiene, Diana Marmokiene, Alina Stanioniene.

2.2. Renginiai vaikams padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose

Padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose organizuojamos įvairios popietės, garsinio skaitymo ir literatūrinės valandėlės, edukaciniai užsiėmimai. Organizuoti renginiai buvo skirti Metų knygos rinkimams, Nacionalinei Lietuvos bibliotekų ir Šiaurės šalių literatūros savaitėms, knygų pristatymams, kalendorinėms šventėms, neformaliai vaikų švietimui ir edukacijai. Populiariausi yra įvairūs edukaciniai užsiėmimai, interaktyvūs žaidimai, viktorinos, skaitymo skatinimo valandėlės. Organizuojant renginius vaikams, bibliotekos bendradarbiauja su mokyklomis ir kitomis ugdymo bei kultūros įstaigomis. Keletas, daugiausia dėmesio sulaukusių renginių vaikams:

Subačiaus MP organizuotas nuotolinis susitikimas su vaikų rašytoju Mariumi Marcinkevičiumi, Panevėžio audiosensorinės bibliotekos darbuotojos vedama popietė „Kas slepiasi knygų lentynose?“, Šiaurės šalių literatūros savaitė ir kt.

Adomynės padalinyje vyko valandėlė „Ką sako žodžiai?“.

Alizavos padalinyje organizuotas meninio skaitymo konkursas „Sparnuota vaikystė“, skirtas poetams A. Matučiu ir M. Vainilaičiui, pasakojimų varžytuvės „Padakavona kupškenckai tarmai“, protmūšis „Ką žinai apie Emilį iš Lioneborgos?“, Šviesos ir žodžio šventė ir kt.

Antašavos padalinyje vyko literatūrinė popietė, skirta Vilniaus 700 metų jubiliejui.

Noriūnų padalinys kvietė į pasakų popietę „Seku pasaką pats!“, popietę „Vaikų Velykėlių belaukiant“, tradicinę „Moliūgėlio šventę“.

Rudilių SAP vyko skaitymo iššūkio „Vasara su knyga“ aptarimas.

Salamiesčio padalinyje organizuotas rytmetis „Vaikučių pasakėlės“, popietė „Pasimatymas bibliotekoje“.

Skapiškio padalinyje pravesta viktorina, skirta 40-ies paukščių dienai.

Šepetos padalinyje vyko garsiniai skaitymai, skirti Šiaurės šalių literatūros savaitei.

Šimonių padalinyje vyko renginiai „Aš Ne Vienas“ ir „Belaukiant Kalėdų“.

2.3. Vaizdiniai renginiai

Vaikams skirtos spaudinių ir kūrybinių darbų parodos (148, iš jų 34 virtualios) sudaro 20,1 % visų bibliotekose parengtų renginių vaikams. Viešojoje bibliotekoje jų buvo 15, Subačiaus miesto padalinyje – 10, o kaimo padaliniuose – 123, vidutiniškai po 8.

Dalis parodų buvo skirta *rašytojų jubiliejams, jų kūrybos sklaidai, teminės parodos* buvo skirtos Šv. Agotos dienai, Pasaulinei vandens dienai, Tarptautinei vaikų knygos dienai, Knygnešio dienai, Vaikų gynimo dienai, Nacionalinei bibliotekų savaitei. Populiarios vaikų *kūrybinių darbų/piešinių parodos*.

Vaikų erdvėje rengtų vaizdinių renginių (parodų) tematika buvo dvejopo pobūdžio – spaudinių ir piešinių, kūrybinių darbų. Spaudinių parodose atsispindėjo rašytojų jubiliejai ir knygų iliustratorių kūryba, gautos naujos knygos.

Rengiant vaikų piešinių ir kūrybinių darbų parodas, buvo bendradarbiaujama su Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos, Meno mokyklos Dailės skyriaus mokytojais, mokyklos „Varpelis“, l/d „Saulutė“ pedagogėmis. Piešinių ir kūrybinių darbų temos įvairios – nuo metų laikų kaitos iki įsimintinų datų paminėjimo.

Konferencijų salėje liepos mėn. veikė interaktyvi kilnojamoji paroda „Šiaurės šalių vaikų knygų potvynis“, kurią Kupiškio viešajai bibliotekai paskolino Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka.

3. Edukaciniai užsiėmimai vaikams

	Programų skaičius		Užsiėmimų skaičius		Lankytojų (fizinį) skaičius		Užsiėmimų trukmė (val.)	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
Neformalus vaikų švietimas (NVŠ)	2	2	59	70	586	530	327	373
Kiti edukaciniai užsiėmimai	40	36	163	376	2026	4703	270	694
Viso SVB	47	38	259	446	2972	5233	671	1067

Vykdytos 38 edukacinės programos vaikams (sumažėjo išsigrininus aktualiausias temas). Organizuota 175 užsiėmimais daugiau ir sulaukta 2261 lankytoju daugiau nei praėjusiais metais. Užsiėmimų trukmė – 1067 val. (396 val. daugiau nei 2022 m.).

• *Neformalus vaikų švietimas (NVŠ)*

Vykdyta tęstinė *neformalaus vaikų švietimo programa „Skautiškos ekspedicijos“*, kurioje dalyvauja Kupiškio viešosios bibliotekos skautų draugovė „Kupa“ (ji priklauso Panevėžio krašto „Nevėžio“ tuntui). Draugovei oficialiai priklauso 17 vaikų, vadovė I. Žurauskienė. Lėšos pervedamos į „Lietuvos skautijos“ sąskaitą. Įvyko 30 užsiėmimų (sueigų, stovyklų, žygių ir kt.), kurių trukmė 309 val., dalyvavo 255 vaikai.

Per metus dalyvauta 3 *skautų stovyklose*. Gegužės 26–28 d. „Kupos“ draugovės skautai dalyvavo Panevėžio krašto Sezono atidarymo stovykloje „Vandens ženklai“ Skautų slėnyje, Ukmergės rajone. Stovyklos programą organizavo Lietuvos skautijos Jūrų skautai, kurie sausumos skautus supažindino su savo veiklomis, rikiuotėmis, kitokiu požiūriu, kvietė prisijaukinti vandenį, kitaip pažvelgti į gyvenimą gamtoje, komandiškumą ir potyrius.

Liepos 8–16 d. dalyvauta Jubiliejinėje stovykloje „Tarp trijų vandenu“ Klaipėdos rajone, Kairių poligone. Tokios stovyklos dar vadinamos tautinėmis ir vyksta kas penkis metus. Stovykla subūrė per 2200 skautų iš 14 šalių. Programa, kaip ir įprasta skautams, vyko pagal amžiaus grupes: jaunesniesiems skautams skirtos veiklos skatino smalsauti ir kurti, pažinti gamtą ir susirasti draugų, skautų amžiaus grupių programa – pilna įspūdžių, draugysčių, rankdarbių ir žinių, patyrusieji skautai susipažino su Klaipėdos kraštu, turėjo įsimintinų iššūkių ir linksmybių.

Rugsėjo 15–17 d. „Kupos“ draugovės skautai dalyvavo Panevėžio krašto sezono uždarymo stovykloje „Žaliosios girios paslaptis“. Paslaptys, miško dvasia, amuletai kvietė ieškoti, domėtis, klausti ir sužinoti įdomių dalykų.

Vasario 22 d. skautai dalyvavo Ryto žygyje „Einam saulės pasitikti“.

Ataskaitiniais metais vyko 16 sueigų: mokytasi priesakų, pasirengta dalyvavimui stovyklose, rišti mazgai, paminėta ketvirtoji „Kupos“ draugovės gimimo diena. Sueigose dalyvavo 158 skautai, kurių bendra trukmė 19 val. 30 min.

Dalyvauta įvairiuose renginiuose, valstybinių švenčių minėjimuose (Laisvės gynėjų dienos, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos ir kt.). Kovo 24 d. skautai dalyvavo Kupiškio viešosios bibliotekos atidarymo šventėje.

Graži tradicija: Prieš Kalėdas skautai Betliejaus taikos ugnį dalino viešojoje bibliotekoje darbuotojams ir lankytojams.

Skapiškio padalinyje nuo 2016 m. vykdoma NVŠ programa „Eko dirbtuvėlės“. 2023 m. ji vykdyta 8 mėnesius. Programos tikslas – skatinti jaunimo ir vaikų atsakingą požiūrį į gamtos išteklių saugojimą, ekologinį sąmoningumą ir draugišką aplinkai elgesį, vartotojiškumo mažinimą. 12–18 m. amžiaus moksleiviams organizuota 30 edukacinių užsiėmimų (trukmė – 64 val.), kuriuose apsilankė 213 vaikų.

• *Kitos edukacijos vaikams*

2018 m. įkurtas „**Žirniukų klubas**“, skirtas mažyliams iki 3 metų ir jų mamoms, ataskaitiniais metais buvo susirinkęs 12 kartų (dalyvavo 27 mamos ir 45 vaikai). Užsiėmimų metu skaitomos knygelės, žaidžiami žaidimai. Pradinukams skirtos „**Klubo po pamokų**“ susitikimai vyko 91 kartą, dalyvavo 920 vaikų. Programos „**Atostogos bibliotekoje**“ užsiėmimai vyko mokinių atostogų metu: 41 užsiėmime dalyvavo 69 vaikai. Už šias veiklas atsakingos bibliotekininkės I. Žurauskienė ir N. Paukštienė.

Gruodžio mėn. viešoji biblioteka buvo tapusi **Kalėdų senelio rezidencija**. Parodų salėje buvo įkurta erdvė, kurioje vaikučiai galėjo parašyti laišką Kalėdų Seneliui, čia jų laukė Kalėdinio pašto darbuotojos ir smagi šventinė muzika. Buvo galimybė susitikti ir su pačiu Kalėdų Seneliu – padeklamuoti eilėraščių ir už tai gauti saldinių.

Lankytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojos rengė edukacijas pagal 4 programas:

- edukaciniai užsiėmimai lietuviškų papročių ir švenčių pažinimui,
- edukaciniai užsiėmimai vaikų kūrybiškumui ir saviraiškai ugdyti,
- edukaciniai užsiėmimai gamtai pažinti,
- edukaciniai užsiėmimai pilietiniam ir tautiniam ugdymui.

Kraštotyros ir edukacijos skyriuje vyko Kupiškio krašto istorijos pažinimui skirta edukacija „Prabylanti krašto istorija“. Skyriuje įkurtoje Robotikos erdvėje tris dienas per savaitę vyksta robotikos užsiėmimai. Per metus įvyko 110 užsiėmimų, juose dalyvavo 1170 vaikų.

Subačiaus MP vaikams organizavo užsiėmimus pagal 4 programas: „Subačius ir jo istorija“, „Kupiškio krašto QR kodas: Subačiaus kraštas“, „Kryžiažodis Subačiaus kraštui“ ir „Ateik. Atpažink. Atpėk“. Užsiėmimuose apsilankė 122 vaikai.

Vykdyta edukacinė programa „**Sensoriniai skaitymai**“ (sukurta 2022 m.). Bibliotekininkė I. Žurauskienė organizavo 3 užsiėmimus: 2 vyko Edukacijų klasėje (Povilo Matulionio progimnazijos ir Alizavos pagrindinės mokyklos pradinukams) ir 1 – Subačiaus gimnazijoje. Iš viso dalyvavo 102 žmonės: 94 vaikai ir 8 suaugusieji. Tarp jų buvo vaikų su autizmo spektro sutrikimais, turinčių įvairių kalbos sunkumų. Edukacijų metu skaitytos knygelės „Zuikis Puikis“ ir „Kaip kiškis mokėsi drąsos“.

Kaimo padaliniai vaikams siūlė dalyvauti edukaciniuose užsiėmimuose pagal šias programas: „Rid rid margučiai“ (Antašava), „Bitė ir aš“ (Noriūnai), „Šiurpnaktis“, „Atvirukų gamyba“ (Rudiliai), „Kalėdinės nykštukų dirbtuvėlės“, „Žolinių smilkalų dirbtuvės“ (Palėvenėlė), „Judančios popierinės lėlės“ (Skapiškis), „Man viskas įdomu“ (Šepeta), „Darbštuoliukų dirbtuvėlės“ (Šimonys), „Skubam, lekiam į Velykėles“ (Virbališkiai) ir kt.

4. Informacinės paslaugos

- **Informacinių gebėjimų ugdymas.** Organizuota 110 (2022 m. – 15) informacinių gebėjimų ugdymo priemonių, visos vaikams (pamokėlės, valandėlės ir kt.): VB – 99, MP – 5, KP – 6.

- **Užklausos.** Per metus atsakyta į 421 užklausą vaikams: VB – 103, miesto padalinyje – 100, kaimo padaliniuose – 218 (vidutiniškai po 14).

- **Interneto paslaugos.** VB ir visuose padaliniuose esančia vieša interneto prieiga (VIP) pasinaudojo 434 vartotojai – 38,0 % bibliotekas lankančių vaikų iki 14 metų (2022 m. – 32,2 %).

Interneto lankytojų vaikų skaičius – 7522. Wi-Fi paslauga per metus pasinaudojo 420 interneto lankytojų vaikų.

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

1. Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs lankytojai

Bibliotekos interneto svetainę www.kupiskiovb.lt administruoja bibliotekininkė Regina Vilčinskienė (IVBRS). 2023 m. į svetainę buvo įkelti 477 įrašai (iš jų 183 – straipsniai, 50 – skelbimų/kvietimų, 244 – kitos informacijos). Jas rengė VB ir padalinių darbuotojai.

2023 m. virtualių apsilankymų interneto svetainėje skaičius – 9700 (2022 m. – 8260, 2021 m. – 10368). Fizinį lankytojų SVB skaičius – 79312. Vienas rajono gyventojas bibliotekos interneto svetainėje apsilankė vidutiniškai 0,6 karto per metus, o bibliotekoje – vidutiniškai 5 kartus. Virtualių apsilankymų skaičiaus išaugo, nors yra tiesioginis jungimasis dokumentų paieškai į elektroninių paslaugų portalą <https://ibiblioteka.lt/metis/>, o ne per bibliotekos interneto svetainę (bibliotekos katalogą). Aktyviai ir gana operatyviai informacija pateikiama VB ir padalinių „Facebook“.

Viešosios bibliotekos interneto svetainėje kraštotyrinės tematikos informacijai skirtas skyrius „Kraštotyra“ (<https://www.kupiskiovb.lt/kraštotyra/>), kuriame poskyriai: „Bibliotekos leidiniai“, „Kraštotyros darbai“, „Leidiniai apie Kupiškį“, „Skaitmeninės kolekcijos“, „Kupiškio krašto garbės piliečiai“, „Žymūs kupiškėnai“, „Mūsų kraštas: spaudoje ir interaktyviuose žemėlapiuose“. Informacija nuolat atnaujinama. Informaciją rengia ir atnaujina Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojos.

Suformuotas naujas poskyris „Juozas Kėdainis“, kuriame skelbiamas viešojoje bibliotekoje saugomas ir jau suskaitmenintas skulptoriaus Juozo Kėdainio palikimas (laiškai, užrašų knygelės, eskizai), virtualios parodos, vaizdo medžiaga ir kt.

Papildytas personalijų sąrašas „Žymūs kupiškėnai“ (<https://www.kupiskiovb.lt/zymus-kupiskenai/>), kurias parengė KES darbuotojos: R. Vasiliauskienė ir L. Matiukaitė. Sąrašą sudaro mokslininkų, menininkų, rašytojų, sportininkų, mokytojų, kariškių, politikų ir kt. kupiškėnų pavardės, skelbiamos jų biogramos.

N. Galvanauskienė pateikia informaciją poskyrio „Mūsų kraštas“ rubrikai „Kupiškio kraštas spaudoje“ (<https://www.kupiskiovb.lt/kupiskio-krastas-spaudoje/>). Iš METIS Jungtinio katalogo išrenka straipsnių apie Kupiškį, spausdintų respublikinėje ir kitų rajonų spaudoje, aprašus su anotacijomis ir kas mėnesį sudaro sąrašus. Straipsnius apie Kupiškį, kurių įrašų nėra Jungtiniame kataloge, pati aprašo, sukuria įrašus. 2023 m. sudaryta 12 sąrašų, kuriuose yra 327 pozicijos.

Skyriaus „Apie mus“ poskyriui „*Mes spaudos puslapiuose*“ (<https://www.kupiskiovb.lt/mes-spaudos-puslapiuose/>) bibliotekininkė R. Vasiliauskienė paruošė 23 straipsnių apie Kupiškio rajono bibliotekas kopijas, N. Galvanauskienė – 15.

Bibliografė J. Pipynienė nufilmavo ir sumontavo 3 vaizdo įrašus: Gedulo ir Vilties diena – prisiminimais dalijosi partizaninį judėjimą Kupiškio krašte prisimenantys Julius Skemundris, Vidmantas Markevičius bei knygą „Atodangos: Notigalės skausmo spalgenų“ pristatęs Povilas Stumbrys; konferencijai „Šventasis Juozapas – ekumenizmo šauklis“, kartu su Kupiškio TV parengtas filmas „Paroda „Pažintis su Ukrainos kultūra“ dr. Aldonos Vasiliauskienės sodyboje Skapiškyje“ bei Jeano Mauclere knygos „Po blyškiu Lietuvos dangumi“ pristatymas (vertėja prof. Genovaitė Dručkutė) (peržiūrų skaičius – 602).

VB svetainės skyriuje „*Paslaugos*“ (<https://www.kupiskiovb.lt/paslaugos/>) skelbiamos 2023 m. parengtos virtualios viktorinos (7), virtualios parodos (9), atnaujinama informacija apie duomenų bazes, edukacijas, poskyriai „Biblioteka visiems“, „NVŠ Skautiškos ekspedicijos“.

Metodininkė J. Vosylienė du kartus per mėnesį rengia *naujienlaiškį „Kupiškio viešosios bibliotekos tradicinės ir virtualios paslaugos“*, kuriame informuojama apie būsimus viešosios bibliotekos ir padalinių renginius. Parengti 22 naujienlaiškiai, jie skelbiami VB svetainės skyriuje „Naujienos“ ir „Facebook“ paskyroje, elektroniniu paštu išsiunčiami įvairioms įstaigoms, organizacijoms.

2. Elektroninio katalogo kūrimas

2021 m. įgyvendinus LIBIS ir elektroninių paslaugų portalo *ibiblioteka.lt* modernizavimą, Kupiškio viešosios bibliotekos elektroninio katalogo duomenys tapo jungtinio katalogo bendra dalimi. 2022 m. visi katalogavimo ir komplektavimo darbai sėkmingai fiksuoti tiek bibliotekos, tiek jungtiniame kataloge.

2003–2023 m. bibliotekos kataloge buvo 85803 bibliografiniai įrašai, iš jų 49140 arba 57,2 % sudaro knygų ir kitų dokumentų įrašai, 34212 arba 39,9 % – analiziniai įrašai, 2438 arba 2,8 % – serialinių išteklių įrašai, 13 arba 0,1 % – rankraščių fondo rinkiniai.

2023 m. bibliotekos katalogą papildė 2083 bibliografiniai įrašai (2022 m. – 2225), iš jų 856 arba 41,1 % – knygų ir kitų dokumentų bibliografiniai įrašai, 1221 arba 58,6 % – analiziniai įrašai, 6 arba 0,3 % BĮ sudaro serialinių išteklių bibliografiniai įrašai. Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyriaus darbuotojai jungtiniame kataloge sukūrė 32 naujus bibliografinius įrašus.

• *Elektroninio katalogo kūrimas* (METIS analizinių įrašų sudarymas)

Analizinių įrašų kūrimas LIBIS Jungtiniame kataloge – svarbi Kraštotyros ir edukacijos skyriaus veiklos sritis. Bibliotekininkė N. Galvanauskienė sukūrė 902 (2022 m. – 941) analizinius įrašus (aprašė rajoninio laikraščio „Kupiškėnų mintys“ straipsnius). Iš kitų šaltinių sukurti 327 įrašai. Pakeista įrašų – 451. Informaciją galima rasti Kupiškio VB elektroniniame kataloge per <https://ibiblioteka.lt/metis/> straipsnių paiešką.

3. Naudojimas leidinių užsakymo, rezervavimo ir grąžinimo termino pratęsimo paslaugomis

• *Skaitytojų aptarnavimo posistemė*. 2021 m. rugpjūčio mėn. buvo įdiegta nauja programa METIS (modernaus elektroninio turinio išsaugojimas ir sklaida). Programą sudaro trys portalai: du vidiniai, skirti darbuotojams (LIBIS ir *ibiblioteka*) ir išorinis *ibiblioteka* – skirtas skaitytojams.

2023 m. ši sistema buvo tobulinama, atsižvelgiant į darbuotojų ir skaitytojų pastabas, tvarkyti vidinis ir *ibiblioteka* portalai. Lankytojų aptarnavimo skyriuje pastatyti savitarnos terminalai, skaitytojai patys gali išsiduoti ir grąžinti knygas. Klijuotos magnetinės RFID lipdės ir suvestos į LIBIS sistemą.

TBA užsakymų paslauga portaluose įdiegta 2022 m. ataskaitiniais metais buvo tobulinama – knygas galima užsisakyti skaitytojams nemokamai. Metų pabaigoje LIBIS programos TBA posistemėje įdiegtas TBA-S funkcionalumas. Pagal šį funkcionalumą skaitytojai gali patys pateikti užsakymą knygai, kurios nėra mūsų bibliotekoje. Darbuotojas TBA-S funkcijoje gali matyti tokius užsakymus ir pateikti juos į kitas bibliotekas. Taip pat darbuotojas gali matyti, kada knyga išsiųsta ir įteikta skaitytojui.

Vartotojų autoinformavimo funkcija leidžia bibliotekai informuoti vartotojus apie dokumentų gražinimo terminą ir priminti skolininkams, kad laikas gražinti knygas. Taip pat informuojama, kada atsiimti rezervuotas knygas. 2023 m. atmesta – 81, autoinformavimas apie paruoštą užsakymą – 829, priminimas apie užsakymo rezervaciją – 365, priminimas gražinti dokumentą – 3157, raginimai gražinti dokumentą – 3844, rezervuotas užsakymas – 517. Viso išsiųsti 8947 laišakai.

„*Klausk bibliotekininko*“ *paslauga* pasinaudojo 63: įvykdyta – 47, atmesta – 16 užklausų.

Dokumentų gražinimo įrenginys (DGĮ), esantis prie viešosios bibliotekos pastato, sudaro galimybę vartotojams gražinti dokumentus bet kuriuo paros metu. 2023 m. šia paslauga pasinaudojo 1145 (2022 m. – 1136, 2021 m. – 743, 2020 m. – 548, 2019 m. – 368,) vartotojai, iš jų 163 vaikai. Per įrenginį gražintos 2386 (2022 m. – 2736) knygos, iš jų 372 vaikų. Kad per DGĮ gražinti knygas patogiau, rodo šios paslaugos rodikliai.

Bibliotekų elektroninių paslaugų portalo biblioteka.lt paslauga po truputį populiarėja. Įdiegus naują programą, vartotojams buvo sunku priprasti prie naujos paieškos, prisijungimui reikalingas slaptažodis, kurį daugelis greit pamiršta, tada vėl reikia keisti nauju. Praėjusiais metais vartotojai vis drąsiau naudojo šia paslauga, užsisakinėjo knygas arba patys prasitęsė skaitomų leidinių laiką. Daugiausia šia paslauga naudojosi jaunimas ir vidutinio amžiaus vartotojai.

• **LIBIS programinė įranga ir jos sprendimo būdai**

Atlikus LIBIS modernizavimo darbus, 2023 m. biblioteka toliau dirbo vieningoje sistemoje. Pakeitimai, kurie atliekami bibliotekos kataloge iš karto atvaizduojami ir kitų LIBIS sistemos bibliotekų kataloguose, esančiuose tų pačių dokumentų įrašuose. 2023 m. LNB nuolatos vykdė LIBIS versijos naujinimus (įvykdyti 18 LIBIS versijų pakeitimai). Toliau tobulinamas išorinio ir vidinio portalo biblioteka.lt funkcionalumas, autoritetinių įrašų valdymas. LIBIS sistemoje sukurtas inventorinės knygos funkcionalumas, visuminė apskaita pritaikyta pagal atnaujintus Fondų apsaugos nuostatus, pakeisti visuminės apskaitos šablonai, pakeista visuminės apskaitos konfigūracija. Pradėtas vykdyti bibliografinių įrašų dubletų tvarkymas.

Nuo 2019 m. sausio 2 d. LIBIS skaitytojų aptarnavimo programa su LIBIS pažymėjimais skaitytojus aptarnauja Subačiaus, Skapiškio, Noriūnų padaliniai, nuo 2020 m. sausio 2 d. – Šepetos padalinys, o nuo 2021 m. sausio 4 d. – Šimonių padalinys. 2023 m. su LIBIS pažymėjimais skaitytojus pradėjo aptarnauti Alizavos, Antašavos, Adomynės, Salamiesčio padaliniai, Laičių, Lukonių, Palėvenėlės ir Rudilių skaitytojų aptarnavimo punktai.

4. Naudojimas elektroniniais katalogais ir virtualiomis bibliotekomis

• **Elektroninių paslaugų statistika**

Interneto seansų skaičius ir trukmė apskaitoma pagal elektroninių paslaugų apskaitos programą (VRSS). Kitos elektroninės paslaugos (atsisiųstųjų dokumentų ir įrašų skaičius, virtualių apsilankymų skaičius) apskaitomos pagal prenumeruojamų duomenų bazių (DB) panaudojimo bei svetainės www.kupiskiovb.lt apsilankymų statistiką:

- Interneto seansų skaičius: SVB – 33480 (2022 m. – 18637), VB – 9972, MP – 1800, KP – 21708;
- Interneto seansų trukmė (val.): SVB – 18407 (2022 m. – 13244), VB – 5955, MP – 600, KP – 11852;
- Virtualių apsilankymų skaičius (www.kupiskiovb.lt, VB el. kataloge, DB, virtualiuose renginiuose): SVB – 121511 (2022 m. – 107774).

5. Naudojimas licencijuotais e. ištekliais (duomenų bazėmis – DB)

Kupiškio VB vartotojams prieinamas EBSCO Publishing DB paketas (10 DB), siūlantis visateksčius elektroninius socialinių ir humanitarinių mokslų, medicinos, verslo ir ekonomikos žurnalus, laikraščius ir žinytus. Jomis galima naudotis bibliotekoje ir nuotoline prieiga.

EBSCO Publishing duomenų bazių panaudojimo statistika:

- atsisiųstų įrašų skaičius – 595 (2022 m. – 643, 2021 m. – 410).

Kaip ir kasmet buvo prenumeruota Infoplex teisinė duomenų bazė. Panaudojimo statistika: interneto seansų skaičius – 324 (2022 m. – 428), tad panauda sumažėjo 104. Nuo 2021 m. buvo

gaunama prieiga prie BNS duomenų bazės – tai didžiausios Baltijos žinių agentūros duomenų bazė, tačiau 2023 m. šios duomenų bazės prieigos nebeliko.

Dar iki gegužės mėn. Kupiškio viešosios bibliotekos lankytojai galėjo naudotis naujienu portalu Delfi.lt ir 15min.lt mokamo turinio prieiga. „Delfi plus“ ir „15MAX“ pasiekiami iš viešosios bibliotekos skaitykloje esančių viešos prieigos kompiuterių. Tačiau vėliau ši prieiga buvo negalima – bibliotekos prieigą gali užsiprenumeruoti savo nuožiūra.

Tiek užsienio DB, tiek lietuviškų DB panauda išliko panaši kaip ir ankstesniais metais.

Už DB administravimą atsakinga bibliografė J. Pipynienė VB interneto svetainei parengė straipsnį apie prenumeruojamas duomenų bases, EBSCO nuotolinius mokymus vartotojams. Kiekvieną ketvirtį Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešajai bibliotekai teikiama duomenų bazių panaudos ataskaita, vyksta nuotoliniai susitikimai su DB administratoriais.

6. Informacinių užklausų tenkinimas naudojant įvairius užklausų vykdymo būdus („Klausk bibliotekininko ir kt.)

Bibliotekų elektroninių paslaugų portalo www.ibiblioteka.lt paslauga buvo daug populiareesnė nei 2021 m. „Klausk bibliotekininko“ programoje gautos 63, o atsakytos 47 užklausos (2022 m. – 35).

- **Bibliografinės užklausos.** Per metus vartotojai pateikė 1887 (2022 m. – 1681) bibliografinės užklausas, iš jų 282 pateiktos elektroninėmis priemonėmis: VB – 763, Subačiaus padalinyje – 483, kaimo padaliniuose – 641 (vidutiniškai po 43).

Kraštotyros ir edukacijos skyriuje 2023 m. atsakyta į 277 užklausas (2022 m. – 194), į 13 iš jų – elektroninėmis priemonėmis. Pagal užklausų tipus: 245 teminės, 10 faktografinių, 16 tikslinamųjų. Didžioji dalis užklausų – kraštotyros tematikos: Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio istorija Kupiškio krašte, Senovinių kupiškėnų vestuvių išsami bibliografija nuo 1990 m., Šimonių bažnyčios istorija, žymių kupiškėnų biografijos. Dažniausi užklausų pateikėjai yra Kupiškio etnografijos muziejaus, Kupiškio kultūros centro ir laikraščio „Kupiškėnų mintys“ darbuotojai. Gauta užklausų ir iš kituose miestuose gyvenančių žmonių bei kultūros įstaigų: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos bei iš Subačiaus kilusio mokytojo, kraštotyrininko, rengiančio publikacijas kraštotyros tematika, Laimučio Žalio. Netradicinė užklausa buvo gauta iš Belgijoje studijuojančios panevėžietės, rengusios fotografijų parodą vestuvių tematika.

Lankytojų aptarnavimo skyrius 2023 m. gavo 486 užklausas, iš kurių 109 gautos elektroninėmis priemonėmis.

Pastaba: Statistinių ataskaitų „1 Biblioteka metinė“ lentelės „Vartotojų aptarnavimas“ 27–30 grafose nurodomas bendras užklausų ir VIP konsultacijų skaičius.

7. Naudojimasis interneto paslaugomis

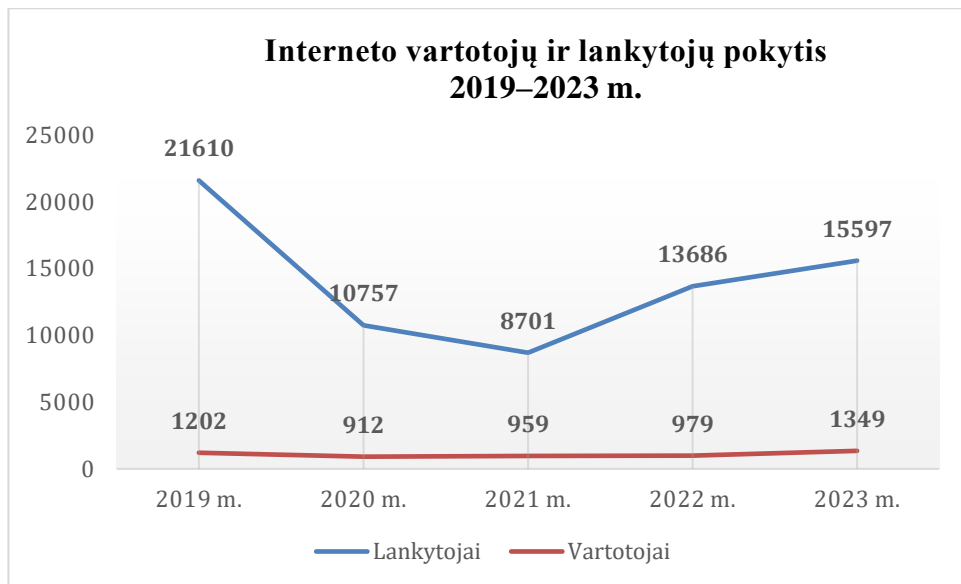
- **Registruotų interneto vartotojų skaičius per metus:** SVB – 1349 (2022 m. – 979): VB – 531 (+318), Subačiaus miesto padalinyje – 281, kaimo padaliniuose – 537 (+56) (vidutiniškai po 36). Daugiausia VIP vartotojų Noriūnuose (114).

VIP veikia VB ir visuose padaliniuose bei skaitytojų aptarnavimo punktuose, o šia paslauga naudojosi 31,5 % (2022 m. – 25,3 %) bibliotekų vartotojų.

Interneto vartotojai apskaitomi ne tik pagal vartotojų registracijos ir statistikos sistemos (VRSS) duomenis, bet ir pagal vartotojų registracijos korteles.

- **Apsilankymų skaičius (VIP lankytojai):** SVB – 15597 (2022 m. – 13686), VB – 4477 (+2112), MP – 1800 (-33), KP – 9320 (-168), vidutiniškai po 621. Lyginant su 2022 m., interneto lankytojų skaičius SVB išaugo 13,96 %.

Kiekvienas interneto vartotojas VIP pasinaudojo vidutiniškai po 12 (2022 m. – 14) kartų per metus. Registruojami ir Wi-Fi ryšiu bibliotekoje besinaudojantys interneto lankytojai. 2023 m. šia paslauga buvo pasinaudota 898 kartus.

2019 m. interneto lankytojų skaičius buvo išaugęs, nes tais metais pradėta atnaujinti kompiuterinė įranga vartotojams. Užklupus pandemijai, interneto lankytojų skaičius krito, o panaikinus karantino ribojimus šis skaičius pradėjo augti.

8. Socialinių tinklų panaudojimas

Kupiškio SVB darbuotojai administruoja 23 socialinių tinklų paskyras ar grupes, iš jų 21 „Facebook“, 1 – „Instagram“, 1 – „Youtube“. Kupiškio viešoji biblioteka – 5 „Facebook“ ir „Instagram“. Siekiant užmegzti artimesnę ryšį su skaitytojais 16 padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų taip pat turi susikūrę „Facebook“ paskyras. Socialiniuose tinkluose 2023 m. dažniausia dalintasi informacija apie gautas naujas knygas, įvairias bibliotekų iniciatyvas, buvo skelbiamos virtualios viktorinos, parodos ir kt.

Eil. Nr.	Paskyros pavadinimas	Sekėjų skaičius		VB darbuotojų sukurti įrašai		Peržiūrų skaičius		2023 m.		
		2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	Patinka	Komentarai	Bendrinimai
1.	Kupiškio VB FB	1428	1784	313	357	354835	303925	12650	608	653
2.	Žirniukai FB	0	192	0	24	0	2526	339	22	38
3.	„Po pamokų“ FB	167	200	36	43	8664	8330	357	5	17
4.	Skautų FB	212	248	23	22	7767	15259	1173	10	52
5.	„Knygiaus“ FB	138	138	70	3	2503	201	69	1	0
6.	MP+KP FB	4530	5365	848	935	66127	85259	19944	1424	581
	Iš viso FB	6475	7927	1290	1384	439896	330241	14588	646	760
7.	VB „Instagram“	260	299	37	32	2087	1564	166	2	0
8.	VB „Youtube“	5	21	24	6	866	1390	-	-	-
	Iš viso	6740	8247	1351	1422	442849	333195	14754	648	760

Kupiškio viešosios bibliotekos „Facebook“ paskyra <https://www.facebook.com/kupiskiovb/>. Puslapis 2023 m. turėjo 1784 sekėjus (išaugo 24,9 %), paskelbta 357 VB darbuotojų sukurtų įrašų. Vidutiniškai 29 įrašai per mėnesį. Bibliotekos sukurtų įrašų paspaudimų (peržiūrų) – 303925 (per metus sumažėjo 14,3 %), bendrinimų (pasidalijimų) – 653 (+15,4 %). Sukurti įvairūs įrašai: informacija apie bibliotekos paslaugas, įvykusių renginių, projektines veiklas, virtualios parodos ir viktorinos, rubrika „Kupiškio kalendorius“, renginių skelbimai ir kt.

Jau treči metai VB „Facebook“ paskyroje skelbiami „Kupiškio kalendoriaus“ įrašai, kuriuose pristatomi jubiliejus švenčiantys žymūs kupiškėnai: pateikiamos trumpos jų biografijos, keletas

fotografijų arba virtuali paroda. Per metus KES darbuotojai parengė 35 „Kupiškio kalendoriaus. 2023“ įrašus. Tarp socialinių tinklų vartotojų populiarios darbuotojų ruošiamos virtualios viktorinos. *Bibliotekos „Instagram“*: 299 sekėjų, 32 įrašai, peržiūrų skaičius 1564 (2022 m. – 2087). Panaudos rodikliai sumažėjo: mažiau skelbta įrašų, mažiau būta ir peržiūrų.

Palyginti su 2022 m. socialinio tinklo „Facebook“ panaudojimas: visų SVB paskyrų sekėjų skaičius išaugo 22,4 %, sukurtų įrašų skaičius – 7,3 %, peržiūrų skaičius – sumažėjo 5,5 %. Socialinių tinklų panaudojimas bibliotekos veiklų viešinimui, skaitmeninių produktų kūrimas – svarbus veiklos baras. „Facebook“ paskyros daug dažniau peržiūrimos, negu bibliotekos interneto svetainė.

Aktualiausia bibliotekos „Facebook“ informacija pasidalina sukurtas svetur gyvenantiems kupiškėnams skirtas „Facebook“ puslapis <https://www.facebook.com/GlobalusKupiskis>.

Knygų klubas „Knygius“ turi susikūrus uždarą „Facebook“ grupę, kuri vienija 138 narius. Knygų mylėtojai dalinasi perskaitytų knygų išpūdžiais, kelia jų nuotraukas, rekomendacijas skaityti vieną ar kitą kūrinių.

Padalinių „Facebook“ (16) turi 5365 sekėjus (vidutiniškai po 335). Per metus buvo paskelbti 935 įrašai (vidutiniškai po 58), kurie peržiūrėti 85259 kartus.

Biblioteka turi „Youtube“ kanalą vaizdo įrašams skelbti: virtualiems renginiams, skaitymo skatinimo priemonėms, virtualioms parodoms, filmukams ir t. t.

9. Virtualūs renginiai (vaizdiniai ir žodiniai renginiai, edukaciniai užsiėmimai)

Atslūgus pasaulinei COVID-19 pandemijai sumažėjo renginių virtualioje erdvėje. 2023 m. organizuoti 135 (2022 m. – 167, 2021 m. – 275) virtualūs renginiai, iš jų: 89 – vaizdiniai, 34 – žodiniai ir 12 – edukacinių.

Kraštotyros ir edukacijos skyrius organizavo 11 (2022 m. – 25, 2021 m. – 59) virtualių renginių: 4 vaizdinius ir 7 – žodinius.

Lankytojų aptarnavimo skyrius – 1 virtualią parodą.

Subačiaus MP – 17 virtualių renginių: visi vaizdiniai.

Kaimo padaliniai – 106 virtualius renginius: 67 – vaizdinius, 27 – žodinius ir 12 – edukacinių.

• *Virtualios viktorinos*

Virtualios viktorinos, kurias parengė Kraštotyros ir edukacijos skyriaus (KES) darbuotojos skelbiamos Kupiškio VB interneto svetainėje <https://www.kupiskiovb.lt/viktorinos/> ir „Facebook“ <https://www.facebook.com/kupiskiovb/>. Per metus buvo parengtos 7 viktorinos, kurios sulaukė nemažo vartotojų dėmesio ir teigiamų komentarų.

KES vedėja Lina Matiukaitė ir bibliotekininkė R. Vasiliauskienė paruošė 7 ciklo „Pakeliaukim po Aukštaitiją“ viktorinas: „Biržų kraštas“, „Rokiškio kraštas ir jo žmonės“, „Anykščių žemė ir jos žmonės“, „Pasvalio kraštas“, „Utena ir uteniškiai“, „Zarasai – ne tik ežerų kraštas“, „Panevėžys – Aukštaitijos centras“.

Padalinių darbuotojų parengtos virtualios viktorinos, kurios buvo skelbiamos padalinių „Facebook“ ir VB svetainėje: „Žodžių labirintas“, „Lietuvos sostinei Vilniui – 700“, „Kalbėkime kupiškėniškai“, „Ežerų kraštas – Zarasai“, „Dzūkijos kraštas“ ir kt. (Salamiestis), „Miestų ir miestelių herbai“, „Jie nešė lietuvišką žodį“ (Šepeta) ir t. t.

10. Kitos paslaugos – kraštotyros veikla

• *Svarbiausios veiklos kryptys*: kraštotyros dokumentų fondo įvairiose laikmenose ir informacijos apie Kupiškio kraštą bei jo žmones, kultūros paveldą kaupimas, tvarkymas, saugojimas, rankraštyno tvarkymas, skaitmeninimas ir sklaida, dalyvavimas METIS analizinių įrašų kūrimo, kraštotyros darbų rengimas, leidinių ruošimas ir leidyba, virtualių parodų ir kitos kraštotyros informacijos viešosios bibliotekos svetainėje www.kupiskiovb.lt rengimas, kraštotyros renginių organizavimas. 2023 m. parengta „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos renginių kronika – 2023 m.“, padaliniai ir skaitytojų aptarnavimo punktai rengė metines bibliotekų veiklos kronikas. Užrašyti atsiminimai apie fotografą Juožą Kraujūną, parengtas kraštotyros darbas „Atsiminimai apie Juožą Kraujūną“ (parengė bibliografė J. Pipynienė).

VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS

1. Lietuvos kultūros tarybai (LKT) parengti projektai

Per 2023 m. VB darbuotojai paruošė ir Lietuvos kultūros tarybai pateikė 7 projektų paraiškas.

KES bibliotekininkė I. Žurauskienė programai „Atminties institucijos: Atminties institucijų veikla“ parengė projektą „Mažoji artoteka“ (finansavimas nebuvo skirtas) ir programai „Tolygios kultūrinės raidos Panevėžio apskrities prioritetas: menininkų rezidencijos ir (arba) kvalifikacijos kėlimas“ projektą „Industrinis peizažas“ (laukiama atsakymo).

KES bibliotekininkė N. Paukštienė programai „Tolygi kultūrinė raida: prioritetas Panevėžio regiono kultūrinio identiteto populiarinimas, kultūrinis turizmas“ parengė projektą „Kupiškėnų tarmės aidai“ ir programai „Ugdymas kultūra“ projektą „Knygos augina“. Abu projektai finansavimo negavo.

KES bibliografė J. Pipynienė programai „Tolygi kultūrinė raida: prioritetas Panevėžio regiono kultūrinio identiteto populiarinimas, kultūrinis turizmas“ parengė projektą „Kultūrų dialogai Skapiškyje: Lietuva – Ukraina“ (finansavimas negautas) ir programai „Tolygi kultūrinė raida: Panevėžio regiono kultūrinė tapatybė“ projektą „Jurgis Bukėnas. Atsiminimai iš Kupiškio krašto“ (laukiama atsakymo).

LAS bibliotekininkė I. Dugnienė programai „Atminties institucijos: inovatyvių paslaugų kūrimas“ parengė projektą „Viena diena Šmidto malūne“ ir programai „Atminties institucijos: Atminties institucijų veikla“ pataisytą ir papildytą projekto „Viena diena Šmito malūne“ paraišką. Abu projektai finansavimo negavo.

1.1. Lietuvos kultūros tarybos (LKT) finansuotas ir įgyvendintas projektas

● „Šiuolaikinio meno gūsis“ (vadovė G. Vetkinaitė)

Projektą Regioninė kultūros taryba įvertino 61,33 balo. Projekto biudžetas 6486 Eur: LKT skyrė 4541 Eur, iš įstaigos biudžeto prisidėta – 1945 Eur.

Įgyvendinant projektą Kupiškyje, buvusių kareivinių patalpose, birželio 19–23 d. buvo įsikūrusi jaunųjų menininkų rezidencija. Jos dalyviai – skirtingose meno disciplinose veikiantys kūrėjai (10 menininkų), susipažinę su Kupiškio miesto erdvėmis visą savaitę kūrė instaliacijas, įvairius objektus, video ir garso kūrinius.

Dalyvavo menininkai:

Barbora Matonytė – skulptūros, instaliacijų ir garso meno kūrėja nagrinėjanti įvairios skulptūrinės erdvės patirtis, eksperimentinę garso meno tradiciją, miskonunikaciją, dialogo ir stilizuoto vokalo bei balso sąveikas.

Andrejus Vasilenko – fotografas išgarsėjęs savo užfiksuotais miesto kadrais, publikuotais autorinėje knygoje „Tai yra Vilnius / This is Vilnius“. Menininko darbai eksponuojami Prancūzijoje, Italijoje, Londone ir kitur. A. Vasilenko fotografijos išsiskiria plataus kampo ir panoraminiais vaizdais, dažnai primenančiais filmo kadra.

Ignė Grikevičiūtė yra tarpdisciplininio meno kūrėja, kuri naudoja fotografijos, video, piešimo ir kūrybinio rašymo praktikas, tyrinėja abstraktumą ir individualumą. Menininkei skirtos A. Smetonos bei Ari Stillman stipendijos.

Liudvikas Kesminas – skulptorius, tarpdisciplininio erdvinio meno atstovas. Abstrakti menininko kūrybos išraiška dažnai pristatoma architektūrinės, erdvinės instaliacijos formatu, kūryboje dominuoja antrinės žaliavos bei įvairios atliekos.

Denisas Kolomyckis – aktorius, tarpdisciplininio meno kūrėjas, performansų atlikėjas. Menininko darbai eksponuojami Londone, Niujorke, Maskvoje, Kaukazo šalyse ir kitur. D. Kolomyckis kuria fotografijų parodas, spektaklius, tapybos darbus ir instaliacijas susijusias su žmogaus teisėmis.

Matas Janušonis – kinetinių skulptūrų kūrėjas savo darbuose ieškantis garso ir formos sąveikų. Menininkas naudoja „readymade“ techniką, permąsto buityje naudojamų daiktų paskirtį juos suplokdindamas arba suteikdamas erdviškumą.

Greta Grikevičiūtė – šviesos instaliacijų kūrėja, meninių situacijų iniciatorė. Kūryboje kreipia žvilgsnį į žmogaus santykį su jį supančia aplinka ir į santykį su kitu, tyrinėja socialinius kultūrinius reiškinius.

Milvydas Kezys – elektorinės muzikos kompozitorius DJ scenoje grojantis Samuel Tange vardu. Autoriaus kūryba apjungia eksperimentus erdvėje naudojant garsą, šviesą ir spalvą. Menininkas domisi anapusybės, laikiškumo, sapno temomis.

Gabrielė Vetkinaitė – garso instaliacijos, performanso menininkė. Jos kūryboje dominuoja rožinė spalva ir meditatyviu balsu atliekamos dainos. Autorė savo meninėje praktikoje akcentuoja emocionalaus turinio paiešką, pabrėždama sau artima kūrinio kaip dovanos, atlikimo momento – kaip paleidimo ritualo, sampratą.

Mažvydas Truklickas – skulptorius, instaliacijų, garso pojūčių ir ritualo menininkas, nagrinėjantis erdvę, laiko perspektyvą, sąmonę ir nesąmonę.

Birželio 23 d. Gedimino g. 53 (Kupiškis), buvusių kareivinių 3-iame aikšte, vyko šiuolaikinio meno parodos „Nedažnas reiškinys“ pristatymas ir DJ Samuel Tenge pasirodymas. „Nedažnas reiškinys“ – bandymas referuoti į meno reiškinių ir kultūros erdvių trūkumą profesionaliems meno kūriniams regionuose, todėl Kupiškyje pristatyta paroda senosiose kareivinėse, sugestijavo į erdvės ir laiko santykį istoriniame naratyve; performuotos sisteminės platformos idėja, kūrybinio aspektu, dekonstravo klasikinį naratyvą į meną viešosiose erdvėse bei atvėrė alternatyvų kūrėjų žiūros tašką.

2. Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojami projektai bei partneriai kituose projektuose

• *Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų priemonės „Kultūros prieinamumo plėtojimas ir kultūrinio švietimo stiprinimas“ finansavimo lėšos.*

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka parengė projektą „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“, kurio partnere yra Kupiškio VB. Sukurta nauja mobilioji programėlė „Draugoteka“ – tai naujas, inovatyvus skaitymo skatinimo žaidimas, pritaikytas „Android“ ir iOS operacinių sistemų mobiliesiems įrenginiams, ugdantis moksleivių įprotį skaityti, gilinti žinias, domėtis vertinga literatūra, padedantis skaitymo patirtis pritaikyti socialinių santykių kūrimui su aplinka. Mokiniai kviečiami ne tik išbandyti „Draugotekos“ programėlę, bet ir dalyvauti su šiuo žaidimu susijusioje edukacijoje „Žaidžiame „Draugoteką“, kurią sudaro penki edukaciniai užsiėmimai: „Saulė ir netikėti atspindžiai knygoje“, „Klaudija ir paguodos paieškos

knygose“, „Elijus ir stebuklingi nuotykių knygu puslapiuose“, „Jonas ir rūpesčių sprendimo būdai knygoje“.

Bibliotekos konferencijų salėje parengtoje ekspozicijoje vyko 11 „Draugotekos“ edukacijų, kuriose dalyvavo 132 dalyviai vaikai ir 22 suaugusieji.

3. Kupiškio rajono savivaldybės programų projektai

• „1863 m. sukilėlių takais Antašavos apylinkėse“ (vadovė – I. Dugniienė)

Paraiška teikta Pilietinio ir tautinio ugdymo projektų konkursui ir gavo 760 Eur finansavimą. Projekto tikslas – įprasminti ekspedicijos metu surinktą medžiagą apie 1863 metų sukilėlius Antašavos apylinkėse.

Rugpjūčio 21–25 d. vyko veiklos, kuriose dalyvavo 15 socialiai jautrių šeimų ir ukrainiečių vaikų grupė iš Kupiškio ir Antašavos. Darsiškių kaimo (Kupiškio rajonas) miškelyje yra simbolinis 1863 m. sukilėlių kapas, kur 1975 m. pastatytas medinis atminties ženklas (aut. A. Petrulis). Pasak istorinių šaltinių, prie Antašavos vyko lemtingas susirėmimas, žinomas Darsiškių kautynių vardu. Projekto dalyviai turėjo galimybę lankytis Antašavos – Uoginių apylinkėse, ieškoti kautynių vietų. Vaikai bandė nustatyti sukilėlių judėjimo bei pasitraukimo maršrutus, sukilėlių slėpimo Palėvenės vienuolyne apylinkes. Pažiūrėję dokumentinį filmą „Paberžė – nepaklusniųjų lizdas“ (tai pirmas filmas apie 1863 metų sukilimą ir vieną jo vadų kunigą Antaną Mackevičių; filmavime dalyvavo ir grupė kupiškėnų), vaikai fantazavo ir piešė, kaip galėjo atrodyti sukilėlių apranga, kokius turėjo ginklus; kūrė atminties paminklus sukilėlių kapams.

Viso projekto metu per kūrybines veiklas, žinių sklaidą praktinėse veiklose buvo formuojamas tapatinimasis su istorijos atspindžiais, tauta, valstybe.

4. Partneriai kitų bibliotekų ir organizacijų projektuose

• „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XIV“

Kupiškio viešoji biblioteka yra tęstinio Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projekto, skirto Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų kūrybos sklaidai, partnerė, kartu vykdo įvairias veiklas. 2023 m. panevėžiečiai Kupiškio viešosios bibliotekos lankytojams padovanojo susitikimą su žurnaliste, televizijos laidų vedėja, visuomenininke, televizijos laidos „Mūsų miesteliai“ kūrėja Nijole Baužyte bei poezijos ir muzikos vakarą su skaitovu Pauliumi Šironu, skirtą Nacionalinės kultūros ir meno premijų laureatų Jono Strielkūno, Liūnės Sutemos, Valdo Papičio, Alfonso Nykos-Niliūno, Kazio Bradūno kūrybai atminti.

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ

Bibliotekos naudoja įvairias veiklos ir paslaugų viešinimo, įvaizdžio kūrimo priemones: įvairaus pobūdžio leidiniai, informacija žiniasklaidoje (tradicinėje periodinėje spaudoje, internete, per televiziją ir radiją), skelbimai bibliotekose ir viešose erdvėse, kvietimai į renginius, elektroniniai laišakai, socialiniai tinklai: „Facebook“ ir „Instagram“, priemonės reprezentacijai su bibliotekos atributika, renginių fotografavimas, filmavimas ir kt.

1. Leidiniai

• **Knygos.** 2023 m. parengtas leidinys „Apie pastatą ir žmones“, apžvelgiantis Kupiškio viešosios bibliotekos istoriją (parengė KES vedėja L. Matiukaitė). Jis buvo išleistas viešosios bibliotekos

atidarymo rekonstruotoje sinagogoje proga. Talkinta ruošiant kultūros ir istorijos almanachą „Kupiškis. 2022“.

- **Lankstinukai, skrajutės.** Du kartus per mėnesį rengiamas naujienlaiškis „Kupiškio viešosios bibliotekos tradicinės ir virtualios paslaugos“, kuris skelbiamas VB interneto svetainėje ir „Facebook“ paskyroje, siunčiamas el. paštu.

- **Kalendoriai:** „Kupiškio kalendorius 2024 metams. Jubiliejai, datos“ (sudarė R. Vasiliauskienė) ir „2024 metų kalendorius: jubiliejai, šventės, atmintinos dienos, datos“ (sudarė L. Matiukaitė). Išleistas 2024 m. sieninis kalendorius su viešosios bibliotekos pastato ir vidaus nuotraukomis.

- **Skelbimai, kvietimai ir kitos sklaidos priemonės**

Skelbimai apie būsimus renginius buvo skelbiami bibliotekos svetainėje, VB „Facebook“ <https://www.facebook.com/kupiskiovb> ir padalinių „Facebook“, bibliotekos „Instagram“, rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ ir interneto svetainėje <http://kmintys.lt>, kvietimai išsiunčiami įstaigoms ir asmenims elektroniniu paštu, skelbimai iškabinami bibliotekoje ir prie bibliotekos esančiame lauko stende, kultūros centre, miesto skelbimų lentose. Informacija apie svarbesnius renginius skelbiama ir savivaldybės svetainėje www.kupiskis.lt, televizijos „Kupiškėnų studija“ laidose.

Bibliotekų atributikos panaudojimas. Pagamintas pakabinamas ant sienos kalendorius 2024 metams su viešosios bibliotekos pastato ir vidaus erdvių vaizdais.

- **Bibliotekininkų pagalba ruošiant įvairius leidinius, rašant straipsnius.** Istorijos ir kultūros almanachui „Kupiškis 2023“ (vyr. redaktorius ir sudarytojas dailėtyrininkas, žurnalistas V. Jankauskas) L. Matiukaitė parengė „2023 metų kultūros įvykių kroniką“ ir bibliografiją „Naujausi leidiniai apie Kupiškio kraštą ir jo žmones 2023 m.“, R. Vasiliauskienė – „Kupiškio kalendorius 2024 metams. Jubiliejai, datos“.

2. Bibliotekos viešinimas

2.1. Straipsniai ir informacija žiniasklaidoje, kituose leidiniuose, internete

2023 m. tradicinėje periodinėje spaudoje, kraštotyros leidiniuose, interneto svetainėse ir kitose žiniasklaidos priemonėse buvo paskelbti 283 straipsniai, kitų autorių publikacijos, reportažai ir informacijos apie Kupiškio rajono viešąsias bibliotekas. 198 straipsnių / informacijų autoriai yra bibliotekų darbuotojai. Daugiausia jų parengė: D. Miknevičienė (45), A. Kiaušienė (27), A. Bukienė (19), I. Dugnienė ir I. Žurauskienė (po 11).

Iš viso straipsnių, publikacijų, informacijų, vaizdo siužetų apie rajono bibliotekas 2023 m. – 283 (2022 m. – 209)										
Tradicinė periodinė spauda 51 (29)				Almanachui Kupiškis (bibliotekininkų)	Informacija internete 193 (160)				Televizija, radijas 36 (16)	
Parašyta bibliotekininkų 6 (8)		Parašyta ne bibliotekos darbuotojų 45 (21)			Bibliotekininkų 189 (160)		Ne bibliotekininkų 4 (0)		Respublikinės, TV, radijas	TV „Kupiškėnų studija“
Respubl. spauda	Rajono spauda	Respubl. spauda	Rajono spauda		VB svetainė	Kitos svetainės	VB svetainė	Kitos svetainės		
1 (2)	5 (6)	9 (2)	36 (19)	3 (4)	188 (154)	1 (6)	0 (0)	4 (0)	1 (0)	35 (16)

2.2. Tradicinė spauda

- **Bibliotekų darbuotojai** įvairiems periodinės spaudos ir kraštotyros leidiniams paruošė 9 straipsnius: rajono laikraščiu „Kupiškėnų mintys“ – 5, kitiems leidiniams – 4. Žurnale „Tarp knygų“ spausdinta 1 publikacija.

- **Ne bibliotekos darbuotojų straipsniai.** Apie rajono viešąsias bibliotekas ir jų veiklą buvo parašytos 45 įvairaus pobūdžio žurnalistų ir kitų asmenų publikacijos (2022 m. – 21): rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ – 36, respublikiniuose leidiniuose („Panevėžio kraštas“, „Biržiečių žodis“, „Pajūrio naujienos“, „Tėvynė“) – 9. Žurnalistai dalyvauja bibliotekose vykstančiuose renginiuose ir juos aprašo. Apie bibliotekas daugiausia rašė „Kupiškėnų minčių“ žurnalistės B. Aleknienė-Andrijauskė (21 straipsnis) ir J. Banionienė (5 straipsniai), V. Juškienė (2 straipsniai).

Šio laikraščio rubrikoje „Kviečia“ nemokamai skelbiama informacija apie būsimus bibliotekų renginius, veikiančias parodas, spausdinami ir renginių skelbimai. Straipsniai apie bibliotekas nuskenuoti ir paskelbti VB svetainės rubrikoje „Mes spaudos puslapiuose“.

2.3. Televizija ir radijas

- **VšĮ Kupiškio televizijos ir informacijos centras „Kupiškėnų studija“** rengia valandos trukmės informacinę-apžvalginę laidą „Savaitė“, kurią galima žiūrėti internete www.kupiskis.lt/, nuoroda „Kupiškėnų studija“ ir <https://www.youtube.com/user/KupiskioTV?feature=mhee>. „Savaitėje“ per ataskaitinius metus parodyti 35 reportažai apie viešosios bibliotekos rekonstruoto pastato atidarymą, vykdytus projektus, VB ir padalinių būsimus ar jau įvykusius renginius, kitas veiklas ir iniciatyvas.

Televizijos TV8 kanalas rugsėjo mėn. parodė reportažą apie Kupiškio viešąją biblioteką ir Skapiškio padalinį, bei VB vykdomą edukacinę programą Palėvenės vienuolyne, laidoje „Tik tai kas tikra“.

2.4. Internetas

- **Informacija apie bibliotekas, jų veiklą, paslaugas.** Įvairiose interneto svetainėse buvo paskelbti 193 straipsniai (2022 m. – 160), iš jų 188 – bibliotekų darbuotojų.

- **Kupiškio VB svetainėje www.kupiskiovb.lt** buvo paskelbti 188 straipsniai (2022 m. – 154): VB darbuotojų – 98, padalinių – 90. Straipsnius rašė 13 viešosios bibliotekos ir 7 padalinių darbuotojai.

3. Kitos bibliotekos įvaizdžio kūrimo priemonės

2022 m. spalio 17 d. viešoji biblioteka sugrįžo į renovuotą pastatą. 2023-ųjų metų pradžioje dar kurtos patrauklios erdvės lankytojams, įrengtas žydų atminimo kampelis (II-ame aukšte), rengti informaciniai užrašai, lentynų skirtukai, apipavidalinti knygų fondai. Nuo kovo 1 d. atvėrus duris lankytojams, rengtos ekskursijos po atnaujintą sinagogos (viešosios bibliotekos) pastatą.

Bibliotekų renginiai ir kiti svarbūs įvykiai fotografuojami, nuotraukos archyvuojamos, aprašomos, įrašomos į elektronines laikmenas. Svarbesni renginiai filmuojami, įrašai skelbiami „Youtube“, kaupiamas vaizdo įrašų archyvas.

Kiekvieną mėnesį sudaroma VB ir padalinių mėnesio renginių (veiklos) programa, kuri paskelbiama bibliotekos tinklapyje, taip pat persiunčiama savivaldybei. Kupiškio rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyrius sudaro bendrą kultūros ir švietimo įstaigų mėnesio veiklos programą, kurioje pateikiama informacija ir apie viešosios bibliotekos, padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų žodinius ir virtualius renginius, kūrybinių darbų ir spaudinių parodas, kitas iniciatyvas.

Reprezentacijai skirtas sieninis kalendorius „Kupiškio viešoji biblioteka 2024“ su bibliotekos renovuoto pastato nuotraukomis, bloknotai, įvairių spalvų maišeliai su Kupiškio VB logotipu.

Viešosios bibliotekos atidarymo proga išleistas informacinis leidinys „Apie pastatą ir žmones“ (parengė L. Matiukaitė).

4. Atstovavimas ir partnerystė

4.1. Bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis

Kupiškio viešoji biblioteka aktyviai bendradarbiauja su visomis Kupiškio miesto ugdymo įstaigomis: Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija, Povilo Matulionio progimnazija, mokykla „Varpelis“, Kupiškio meno mokykla, vaikų l/d „Saulutė“ ir „Obelėlė“. Su daugeliu pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. Veiklos sritys įvairios: informacijos teikimas, informacinių gebėjimų ugdymas, skaitymo skatinimas, renginių organizavimas, dalyvavimas projektuose.

Palaikomi ryšiai su Kupiškio etnografijos muziejumi ir kultūros centru, Kupiškio turizmo ir verslo informacijos centru, Kupiškio jaunimo centru, laikraščiu „Kupiškėnų mintys“, VšĮ Kupiškio televizijos ir informacijos centru „Kupiškėnų studija“, Kupiškio policijos komisariatu.

Bendradarbiaujama su Kupiškio rajono literatų klubu „Lėvens balsai“, Kupiškio Trečiojo amžiaus universitetu. Biblioteka draugauja ir su Vilniaus kupiškėnų klubu, Lietuvos rašytojų sąjunga.

Gražus bendradarbiavimas sieja su Panevėžio regiono viešosiomis bibliotekomis, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka, kurios kviečia dalyvauti bendruose projektuose ir kitose iniciatyvose, dalinasi patirtimi, suteikia galimybę pasidalinti mums savąja.

Padaliniai bendradarbiauja su mokyklomis, daugiafunkciais centrais, Kupiškio kultūros centro padaliniais, seniūnijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, ūkininkų draugija „Sodžius“, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos Kupiškio skyriumi „Guboją“, kaimo bendruomenėmis, Kupiškio socialinės globos namais. Graži draugystė sieja Virbališkių SAP su Rokiškio r. Martynonių biblioteka ir Lailūnų kaimo bendruomene, Lukonių SAP – su Panevėžio r. Geležių biblioteka, Subačiaus MP – su Subačiaus senelių namais, Šepetos KP – su Kupiškio socialinės globos namais.

4.2. Bibliotekų globėjai, bičiuliai, savanoriai

- **Globėjai.** Nuo 2016 m. Kupiškio viešosios bibliotekos globėjas – žurnalistas, keliautojas, knygų autorius Vytautas Radzevičius. VB Lankytojų aptarnavimo skyriaus Knygų erdvėje yra globėjo knygų lentyna su V. Radzevičiaus dovanotomis knygomis.

Subačiaus miesto padalinys turi du globėjus – profesorių, habilituotą fizinių mokslų dr. Romualdą Karaziją ir Ustronės knygnešių muziejuje (Panevėžio r.) dirbantį Audrių Daukšą, Šimonių padalinys – rašytoją Renatą Šerelytę, Rudilių SAP – literatę Eleonorą Mildą Vaižmužienę, Palėvenėlės SAP – Danutę Ribokienę, Noriūnų padalinys – aktyvią visuomenininkę Aldoną Ramanauskienę, Lukonių SAP – literatę Birutę Jasinskiene.

- **Bičiuliai.** Kupiškio viešoji biblioteka turi daug bičiulių kupiškėnų ir mūsų kraštui prijauciančių žmonių. Palaikomi ryšiai su humanitarinių mokslų dr. Klementina Vosylyte, Žiedūne Zaveckiene, prof. Genovaite Dručkute, dr. Aldona Vasiliauskiene, dailėtyrininku Vidmantu Jankausku, pasaulio ir olimpinio čempionu Virgilijumi Alekna, rašytojais Renata Šerelyte, Audrone Urbonaite, Justinu Žilinsku, Viliumi Baltrėnu ir Jurgiu Usinavičiumi, skulptoriumi Henriku Orakausku, dailininkėmis Savirija Kaziūnaite, Irena Žviliuviene, Dalia Grybauskaite, Egle Kuckaite, Birute Sarapiene, kunigu Justu Jasėnu, dailininku Remigijumi Gatavecku, kraštotyrininku Alvydu Totoriu, filologe Danguole Gudiene, humanitarinių mokslų daktare Vida Žilinskiene, miškininku Vidmantu Markevičiumi ir kt.

Subačiaus MP tęsia draugystę su kalbininko prof. Prano Skardžiaus sūnėnu, Lietuvos kariuomenės savanorių draugijos pirmininku Dainiumi Gudeliu ir dukterėčia Irena Žaliene, su žurnalistu Antanu Kubiliumi, habilituotu fizinių mokslų dr. prof. Romualdu Karazija. Alizavos KP palaiko ryšius su chorvedžiu, docentu Pranu Jankausku, Lukonių SAP – su prof. Stasiu Karazija, poeto Liudo Šeštoko artimaisiais, Skapiškio KP – su dr. Aldona Vasiliauskiene, Šimonių KP – su rašytoja Renata Šerelyte.

- **Bibliotekos taryba.** 2023 m. rugsėjo 7 d. direktoriaus įsakymu Nr. ĮV-91 patvirtinta nauja Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos taryba, kurią sudaro: Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Skapiškio padalinio bibliotekininkė (pirmininkas), Juratė Motiejūnienė – Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Išteklų valdymo ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėja (sekretorė), Tarybos nariai: Eglė Blaževičienė – Kupiškio rajono savivaldybės tarybos narė,

Jūra Sigutė Jurėnienė – Kupiškio etnografijos muziejaus direktorė, Vytis Zavackas – Kupiškio rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas.

4.3. Narystė kitose organizacijose

Lietuvos bibliotekinių draugijos (LBD) Kupiškio skyrius jungia 15 narių. Nuo 2017 m. draugijos pirmininkė – Jolanta Vosylienė. Draugijos nariai – bibliotekininkai – aktyviai vykdančys įvairias bibliotekines veiklas.

Kupiškio VB yra Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narė. Bibliotekos direktorius Algirdas Venckus yra Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos narys. Subačiaus MP bibliotekininkė Audronė Bukienė – Subačiaus seniūnaitė.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

1. Fondo formavimo politika

Bibliotekų fondų finansavimui 2023 m. papildomų lėšų negauta. Didelis dėmesys buvo skiriamas susidėvėjusios ir aktualumą praradusios literatūros nurašymui.

2. Fondo apimtis

Iš viso SVB fonduose 2023 m. gruodžio 31 d. buvo 182 187 fiz. vnt. ir 43694 pav. dokumentų.

	Dokumentų fondas						Inventorintų dokumentų fondo prieaugis/kritimas (nuo viso fondo)		
	2023-12-31			2022-12-31					
	Iš viso		Inventorintų dokumentų	Iš viso		Inventorintų dokumentų	fiz.vnt.	2023 m. %	2022 m. %
	fiz. vnt.	pav.		fiz. vnt.	pav.				
SVB	182187	43694	170217	185550	43202	173043	-2826	-1,7	-3,6
VB	48731	36812	46193	49696	37054	47107	-914	-2,0	-6,0
MP	14964	13504	14389	15065	13469	14493	-104	-0,7	-1,2
KP	118492	7997	109635	120789	7973	111443	-1808	-1,7	-3

SVB dokumentų fondai per metus sumažėjo 3363 fiz. vnt. arba 1,8 % (2022 m. -6763 fiz. vnt. arba -3,6 %):

VB fondai sumažėjo 965 fiz. vnt. arba 1,9 % (2022 m. -2988 fiz. vnt. arba -9,0 %),

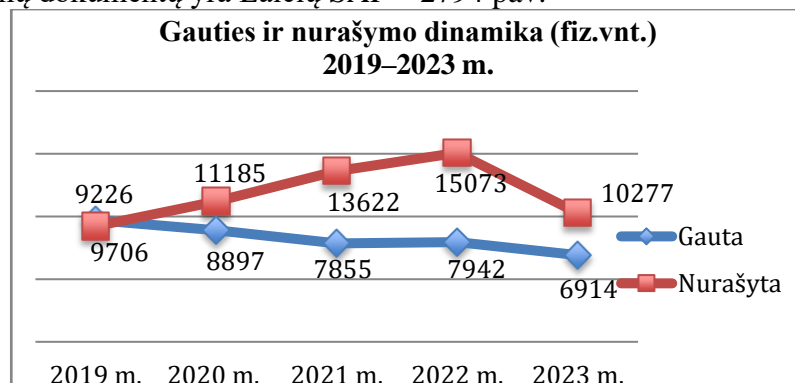
MP fondas sumažėjo 101 fiz. vnt. arba 0,7 % (2022 m. -35 fiz. vnt. arba -6,0 %),

KP fondai vidutiniškai sumažėjo 2297 fiz. vnt. arba -1,9 % (2022 m. -178 fiz. vnt. arba -1,2 %).

Viešojoje bibliotekoje didžiausias dokumentų fondas Abonemente – 22343 fiz. vnt., 22163 pav.

KP didžiausias dokumentų fondas Rudilių SAP – 11630 fiz. vnt. (2022 m. – Šimonyse – 10788 fiz. vnt.), mažiausias Laičiuose – 3399 fiz. vnt. Vidutinis KP dokumentų fondo dydis – 7899 fiz. vnt. (2022 m. – 8053 fiz. vnt.).

Dokumentų pavadinimų skaičius kaimo padaliniuose nurodomas šiuo metu daugiausiai pavadinimų turinčio Adomynės padalinio dokumentų fondo pavadinimų skaičius – 7997 pav. Mažiausiai pavadinimų dokumentų yra Laičių SAP – 2794 pav.

• **Grožinės ir šakinės literatūros santykis**

	Grožinė literatūra				Šakinė literatūra			
	be periodikos		su periodika		be periodikos		su periodika	
	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%
SVB	101203	55,5	116438	63,9	51650	28,4	65749	36,1
VB	20078	41,2	25214	51,7	19607	40,2	23517	48,3
MP	12505	83,6	13365	89,3	907	6,1	1599	10,7
KP	68620	57,9	77859	65,7	31136	26,3	40633	34,3

• **SVB fondo sudėtis pagal dokumentų rūšis (laikmenas):**

- knygos: 165844 fiz. vnt. arba 91,0 % viso fondo (2022 m. – 168680 fiz. vnt.), 42067 pav. (2022 m. – 41611 pav.). SVB fonduose knygų skaičius sumažėjo 2836 fiz. vnt.

- periodiniai leidiniai: 13140 fiz. vnt. arba 7,2 % (2022 m. – 13674 fiz. vnt., arba 7,4 %).

Iš jų:

➤ 12755 fiz. vnt. žurnalų ir 385 fiz. vnt. laikraščių metinių komplektų:

➤ iš jų 84 metiniai komplektai (4 pav.) laikraščių yra nuolatinio saugojimo inventorinti dokumentai. Tai rajono laikraščiai „Kupiškėnų mintys“, „Kupiškio žinios“ (nebeleidžiamas), „Atgaiva“ (nebeleidžiamas), „Komunizmo keliu“ (nebeleidžiamas), laikraščio „Stalino keliu“ komplektai nuo 1946 m. iki 1960 m. Visi minėtų leidinių komplektai saugomi Kraštotyros ir edukacijos skyriuje.

➤ VB fonduose periodinių leidinių – 3660 fiz. vnt. arba 7,5 % (2022 m. – 3710 fiz. vnt. arba 7,5 %).

➤ Subačiaus miesto padalinyje – 571 fiz. vnt. arba 3,8 % (2022 m. – 568 fiz. vnt. arba 3,8 %).

➤ Kaimo padaliniuose – 8909 fiz. vnt. arba 7,5 % (2022 m. – 9396 fiz. vnt. arba 7,8 %).

- kiti dokumentai (natos, garso, garso regimieji, vaizdo, tęstiniai, elektroniniai, trimačiai, rankraščiai ir kt.): 3203 fiz. vnt. ir sudaro tik 1,7 % (2022 m. – 3196 fiz. vnt. arba 1,7 %).

Dokumentų sudėtis fonduose nepakito. Knygos sudaro 91%, kiti dokumentai – 9% viso SVB fondo.

• **Aprūpinimas dokumentais:**

➤ vienam rajono gyventojui tenka – 11,4 (2022 m. – 11,4) dokumentų: VB – 6,8 (2022 m. – 7,1); MP – 11,2 (2022 m. – 11,9); kaime – 15,6 (2022 m. – 15,1);

➤ vienam rajono gyventojui tenka – 0,43 (2022 m. – 0,49) naujai gauto dokumento: VB – 0,25 (2022 m. – 0,26); MP – 0,37 (2022 m. – 0,43); KP – 0,62 (2022 m. – 0,70);

➤ vienam bibliotekų vartotojui tenka – 43 (2022 m. – 48) dokumentai: VB – 31,4 (2022 m. – 41,7); MP – 30,5 (2022 m. – 30,6); KP – 52,8 (2022 m. – 55,4);

➤ vienam vartotojui rajone tenka – 1,6 (2022 m. – 2,0) naujai gauto dokumento: VB – 1,1 (2022 m. – 1,5); MP – 1,0 (2022 m. – 1,1); KP – 2,1 (2022 m. – 2,6).

3. Dokumentų įsigijimas

	Gauta iš viso:				Grožinės literatūros iš viso: 2023 m.	Šakinės literatūros iš viso: 2023 m.
	2023 m.		2022 m.			
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	fiz. vnt.
SVB	6914	1264	7942	1235	2609	4305
VB	1755	1217	1785	1128	841	914
MP	493	299	541	294	185	308
KP	4666	308	5616	317	1583	3083

Pastaba: KP gautų dokumentų pavadinimų skaičius nurodomas daugiausia pavadinimų gavusio padalinio.

Daugiausiai dokumentų KP (fiz. vnt.) gavo: Šimonių KP – 498 fiz. vnt.

Daugiausiai pavadinimų gavo Noriūnų KP – 308 pav.

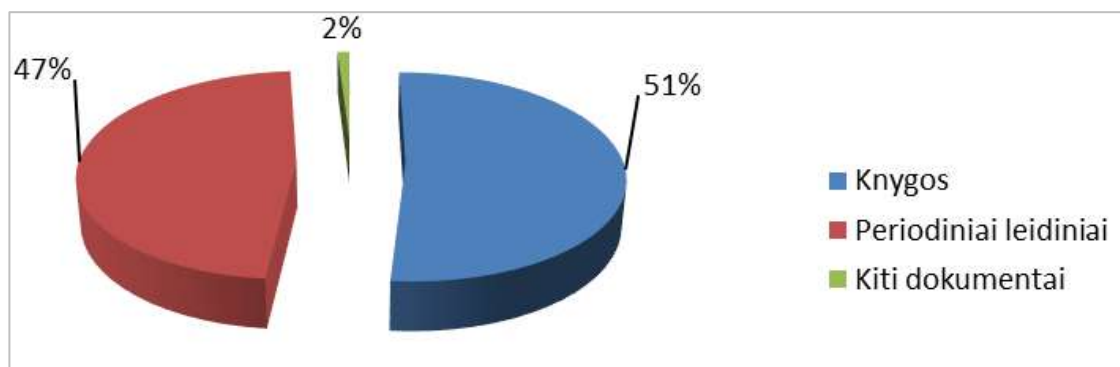
Mažiausiai dokumentų gavo Šepetos KP – 91 fiz. vnt.

Mažiausiai dokumentų pavadinimų gavo Šepetos KP – 76 pav.

VB skyriuose daugiausiai fizinių vienetų ir pavadinimų gavo Abonementas – 835 fiz. vnt. ir 811 naujų pavadinimų.

Inventorintų dokumentų per metus įsigyta (pirkta ir gauta iš įvairių šaltinių): SVB – 3630 fiz. vnt. ir 1246 pav. arba 53 % (2022 m. – 4216 fiz. vnt. arba 53 %) metų gauties, VB – 1269 fiz. vnt. ir 1216 pav. arba 72 % (2022 m. – 70 %) metų gauties, MP – 306 fiz. vnt. ir 299 pav. arba 62 % (2022 m. – 64 %) metų gauties, KP – 2055 fiz. vnt. arba 44 % (2022 m. KP – 47 %) metų gauties.

2023 metais SVB gautis sumažėjo 1028 fiz.vnt. arba 13 % (2022 metais gautis padidėjo +1 % arba 87 fiz.vnt.). Sumažėjimo priežastis: negauta paramos 2023 metais (2022 metais gauta – 980 fiz.vnt.), už Kultūros ministerijos lėšas įsigyta mažiau dokumentų.

• **Komplektavimo šaltiniai (inventorintų dokumentų):**

Eil. Nr.	Komplektavimo šaltinis	Gauta dokumentų			Suma Eur 2023 m.
		2022 m. (fiz. vnt.)	2023 m.		
1	2	3	4 (fiz. vnt.)	5 (proc.)	6
1.	Pirkimas:				
1.1.	Už LR Valstybės biudžeto lėšas (iš viso):	1967	1707	46,9	19316,00
	- UAB „Alma littera sprendimai“	861	668		7594,81
	- UAB „Patogu pirkti“	47	55		581,23
	- UAB „Baltų lankų leidyba“	104	83		929,13
	- UAB „Nieko rimto“	99	88		687,28
	- UAB „Tyto alba“	188	116		1420,82
	- UAB „Jotema“	138	141		1315,25
	- UAB „BALTO leidybos namai“	-	87		1374,38
	- Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla	66	41		493,47
	- K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	115	71		872,25
	- Įvairūs tiekėjai	100	127		1466,85
	- VŠĮ „Terra Publica“	45	38		325,50
	- UAB „Medipresa“	-	57		596,05
	- UAB „Sofoklis“	68	63		786,46
	- UAB „Lectio divina“	54	51		588,29
	- UAB „Vagos prekyba“	73	18		234,73
	- MB „Tikra knyga“	9	-		-
	- UAB „Humanitas“	-	3		49,50
1.2.	Neformalus vaikų švietimas	7	-	-	-
	Valstybės biudžeto lėšos (VB)	7	-	-	-

1	2	3	4	5	6
1.3.	Už savivaldybės lėšas (iš viso):	1	1	0	49,40
	- Prenumerata	1	1		49,40
2.	Kultūros rėmimo fondo lėšomis gauti leidiniai (Leidėjai)	134	137	3,8	1151,73
3.	Gauta iš įvairių šaltinių (iš viso:)	117	269	7,4	1969,88
3.1.	Savivaldybė (SVB)	24	20		460,00
3.2.	Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka	69	134		655,82
3.3.	Panevėžio G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka	-	23		272,92
3.4.	Įvairūs kiti šaltiniai	1	82		546,14
3.5.	Paimta iš skaitytojų vietoj pamestų	23	10		35,00
4.	Parama (iš viso):	980	-	-	-
4.1.	UAB „Sofoklis“	58	-		-
4.2.	Labdaros paramos fondas „Švieskime vaikus“	912			-
4.3.	Įvairūs tiekėjai	10	-		-
5.	Dovanos (iš viso):	912	1290	35,4	8439,85
5.1.	Fizinių asmenų donacijos	675	952		5224,95
5.2.	Juridinių asmenų donacijos:	237	338		3214,90
6.	Akcija „Knygų Kalėdos“	114	236	6,5	1467,90
6.1.	Skaitytojai	93	219		1278,90
6.2.	Kiti privatūs asmenys	21	15		168,00
6.3.	Įvairūs tiekėjai	-	2		21,00
Iš viso: (1+2+3+4+5+6)		4232	3640	100%	32394,76

Pastaba: Lentelėje pateikiami duomenys pagal bendrąją dokumentų fondų apskaitos knygą, bet nenurodomi periodiniai leidiniai (tai neinventorinti dokumentai) ir jų prenumeratai išleistos savivaldybės skirtos lėšos, nes jos neįtraukiamos į bendrąją dokumentų fondų apskaitą.

Pirkimas. Šiemet už iš Kultūros ministerijos gautas lėšas 19316,00 (2022 m. – 19908,00) Eur buvo nupirka 1707 fiz. vnt. ir 843 pav. (2022 m. – 1967 fiz. vnt. 854 pav.) naujų dokumentų (knygos, garsiniai ir kiti). Iš jų 1142 fiz. vnt. 614 pav. (2022 m. – 1300 fiz. vnt. 597 pav.) suaugusiems ir 565 fiz. vnt. 229 pav. (2022 m. – 667 fiz. vnt. 257 pav.) vaikams. Dokumentų pirkimas už Kultūros ministerijos lėšas sudaro 46,9 % visos metų gauties.

Iš savivaldybės. Savivaldybė biudžeto lėšomis remia kraštotyros leidinių leidybą. Dalį išleistų dokumentų perduoda SVB. 2023 m. iš savivaldybės balanso buvo perduota: „Foto Vėros Šleivyčių“ 10 fiz. vnt.; Vladimiras Audickas „LDK Bajoro Kristupo Audicko palikuonys“ – 3 fiz. vnt. ir Vilius Naujikas „Mano gentis“ – 40 fiz. vnt. Direktorius įsakymu 33 fiz. vnt. šių leidinių palikta viešosios bibliotekos reprezentacijai.

Iš leidėjų. Kultūros ministerijos dalinį finansavimą leidybai gavę projektai, išleistus leidinius skiria bibliotekoms. Knygas platina ir pristato MB „Pagauk“. Atsakaitiniais metais iš įvairių leidėjų gauti 137 fiz. vnt. (2022 m. – 134 fiz. vnt.) arba 3,8 % (2022 m. – 3,2 %) visos metų gauties.

„Bibliotekų knygų Kalėdos“ yra dešimt metų vykusios akcijos „Knygų Kalėdos“ tęsinys. Pirmoji akcija buvo inicijuota ir globota Prezidentės Dalios Grybauskaitės. Po visą Lietuvą buvo skleidžiama žinia, kviečianti dalintis skaitymo džiaugsmu ir dovanoti knygas bibliotekoms. Nuo 2021 m. pasikeitė akcijos idėja, iniciatyvos ėmėsi Lietuvos bibliotekininkų draugija. Bibliotekininkų bendruomenės inicijuojama šventinė akcija, skatina žmones dalintis šiluma, šviesa, gera nuotaika. Prie akcijos prisideda partneriai, bibliotekos skaitytojai, privatūs asmenys.

Skaitytojų, bibliotekos draugų, rajono gyventojų padovanotos knygos – tai mūsų kasdieniai džiaugsmas. Kiekvienais metais į akciją aktyviai įsitraukia ir knygas dovanuoja mūsų rajono gyventojai. 2023 m. akcijos metu buvo padovanoti 432 fiz. vnt. įvairių dokumentų, daugiausia knygų. Gruodžio mėnesį į fondus atiduoti 236 fiz. vnt., o 2024 m. sausio mėnesį – 196 fiz. vnt.

2023 m. prie šios iniciatyvos prisijungė ir Lietuvos bankas. Biblioteka gavo 8 strateginius stalo žaidimus „Sukčių voratinklis“. Šis Lietuvos banko finansinio raštingumo centro iniciatyva sukurtas žaidimas – unikali priemonė gyventojams mokytis, kaip sukčiams neatiduoti savo pinigų ar asmeninių duomenų. Akcijos „Bibliotekų knygų Kalėdos“ rėmėjas – UAB „Asseco Lietuva“.

Dovanos, parama. Vienas iš svarbiausių papildomo komplektavimo šaltinių – fizinių ir juridinių asmenų dovanos, parama. Dovanotos knygos sudaro 35,4 % visos metų gauties.

Fizinių asmenų dovanos: Biblioteka nuolat sulaukia fizinių asmenų paramos knygomis. Dovanoja knygas bibliotekos skaitytojai, privatūs asmenys mūsų kraštiečiai, knygų autoriai ir sudarytojai (seimo narys J. Jarutis, kun. J. Jasėnas, G. Dručkutė, T. Ūža, P. Zlatkus, R. Šerelytė, J. A. Naktinis, B. Pakėnaitė, V. Baltrėnas, L. Žalys, B. Zaborskytė-Jasinskienė, A. Vasiliauskienė, V. Purnas ir kt.). Iš asmeninės bibliotekos 1377 knygas padovanojo buvęs rajono meras D. Bardauskas, tai nuolatinis rėmėjas knygomis. Fiziniai asmenys padovanojo – 952 fiz. vnt. knygų (2022 m. – 675 fiz. vnt.).

Juridinių asmenų dovanos: Bibliotekos atidarymo proga buvo gauta 161 fiz. vnt. įvairių knygų, kurias dovanavo į atidarymo šventę atvykę svečiai (įstaigų, organizacijų, kitų bibliotekų atstovai, privatūs asmenys). Ataskaitiniu laikotarpiu knygas dovanavo Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, VŠĮ Tautodailininkų sąjungos fondas, Panevėžio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Vilniaus kupiškėnų klubas, Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Trečiojo amžiaus universitetas, SWED bankas ir kt. 2023 m. juridinių asmenų dovanos – 338 fiz. vnt. (2022 m. – 237 fiz. vnt.).

Paramos 2023 m. negauta.

• **Periodikos prenumerata.** Rajono savivaldybė kiekvienais metais skiria lėšas periodikos prenumeratai. 2023 m. buvo išleista – 9207,56 Eur (2022 m. – 8106,09 Eur). Už einamųjų metų lėšas prenumeruota periodika 2023 m. II–IV ketvirčiams ir 2024 m. I ketvirčiui.

Pinigų išleista daugiau, bet leidinių pavadinimų užsakyti daugiau nepavyko, periodika kasmet brangsta. Lėšas stengiamasi taupyti – vasaros laikotarpiu, kai kaimo bibliotekų darbuotojos išeina kasmetinių atostogų, vieną mėnesį periodika neužsakoma. Prenumeruojamas tik rajoninis laikraštis „Kupiškėnų mintys“ ir žurnalai, kurių prenumerata galima tik ketvirčiais.

Specialių pasiūlymų bibliotekai įsigyti mažesnėmis kainomis buvo gauta iš periodikos leidyklų ar redakcijų: UAB „Verslo žinios“, UAB „Panevėžio rytas“, „Lietuvos rytas“.

Jau keletą metų Valstybė skiria dalinę finansinę paramą kultūriniais ir švietėjiškiems projektams, kurių dėka šalies viešosios bibliotekos gauna kultūros žurnalų ir savaitraščių. 2023 m. gauta 60 pavadinimų (2022 m. – 59 pav.) laikraščių ir žurnalų: 49 pav. žurnalų ir 11 pav. laikraščių iš jų 8 pav. naujų leidinių, kurių dar nebuvo gauta („Lietuvos bitininkas“, „Lamų slėnis“, „Išmani mokykla“, „Iliustruotoji istorija. Didžiausios istorijos paslaptys. Biblijos mitai ir tiesa“ ir kt.).

Kupiškio viešajai bibliotekai buvo užprenumeruoti 39 (2022 m. – 44) pavadinimai periodinių leidinių: 9 pavadinimai laikraščių ir 30 pavadinimų žurnalų. Subačiaus miesto padalinys gavo 12 pavadinimų periodinių leidinių, kaimo padaliniai – vidutiniškai po 7.

• **Naujai gautų inventorintų dokumentų procentas fonde:**

SVB – 2023 m. – 3,8 % (2022 m. – 4,3 %, 2021 m. – 4,1 %, 2020 m. – 4,5 %, 2019 m. – 4,8 %, 2018 m. – 5,2 %);

VB – 2023 m. – 3,6 % (2022 m. – 3,6 %, 2021 m. – 4,3 %, 2020 m. – 2,5 %, 2019 m. – 3,5 %, 2018 m. – 3,4 %);

MP – 2023 m. – 3,3 % (2022 m. – 3,6 %, 2021 m. – 3,0 %, 2020 m. – 3,9 %, 2019 m. – 3,5 %, 2018 m. – 4,5 %);

KP – 2023 m. – 3,9 % (2022 m. – 4,7 %, 2021 m. – 4,0 %, 2020 m. – 5,0 %, 2019 m. – 5,6 %, 2018 m. – 6,1 %).

Pagal IFLA rekomendacijas einamaisiais metais naujai gauti dokumentai turi sudaryti ne mažiau kaip 5 % viso esamo fondo, o per paskutinius 5 metus išleisti dokumentai – 30–40 % viso fondo.

• **Lėšos dokumentams įsigyti** (čia pateikiamos į bibliotekos sąskaitą pervestos lėšos, už kurias buvo įsigyti dokumentai ir parama bei dovanos knygomis, kurias įkainavo VB):

Lėšų šaltinis	Gautos lėšos (Eur)			Vienam gyventojui tenka lėšų (Eur)		
	2021 m. (Eur)	2022 m. (Eur)	2023 m. (Eur)	2021 m. (Eur)	2022 m. (Eur)	2023 m. (Eur)
Kultūros ministerija einamajam dokumentų fondų komplektavimui	19077,00	19908,00	19316,00	1,2	1,2	1,2
Rajono savivaldybė (periodikai ir kt. dokumentams)	8353,23	8153,09	9256,96	0,5	0,5	0,6
Neformalus vaikų švietimas (NVŠ)	162,17	90,49	-	0,01	0,006	-
Kultūros rėmimo fondo lėšomis išleisti gauti leidiniai	1502,23	1137,61	1151,73	0,09	0,07	0,08
Parama ir dovanos knygomis	7881,70	7545,49	9907,75	0,49	0,47	0,62
Kiti šaltiniai	2692,40	716,95	1969,88	0,17	0,05	0,13
Iš viso:	39668,73	37551,63	41602,32	2,5	2,3	2,6

Gautos lėšos per 2023 m. padidėjo +10,8 % (2022 m. – -5,3 %). Vienam Kupiškio rajono gyventojui gauta dokumentų už 2,3 Eur, t. y. 0,30 Eur (2022 m. – 2,3 Eur) daugiau nei praėjusiais metais. Išliekanti problema – lėtas bibliotekų dokumentų fondų atnaujinimas.

4. Fondo komplektavimo ir panaudojimo optimalumas

• **Fondo apyvartos rodikliai:**

SVB – 2023 m. – 0,64 (2022 m. – 0,62; 2021 m. – 0,59, 2020 m. – 0,56, 2019 m. – 0,82);

VB – 2023 m. – 1,2 (2022 m. – 0,98, 2021 m. – 0,80, 2020 m. – 0,84, 2019 m. – 1,3);

MP – 2023 m. – 0,47 (2022 m. – 0,50, 2021 m. – 0,56, 2020 m. – 0,61, 2019 m. – 0,81);

KP – 2023 m. – 0,44 (2022 m. – 0,49, 2021 m. – 0,51, 2020 m. – 0,42, 2019 m. – 0,62).

5. Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas

• **Krašto dokumentų fondas ir jo panaudojimas**

VB Kraštyros ir edukacijos skyriaus fonde saugomi 1046 fiz. vnt. inventorinti kraštyros tematikos dokumentai, Subačiaus miesto padalinyje – 543 fiz. vnt., kaimo padaliniuose – vidutiniškai po 302 fiz. vnt.

2023 m. gautos kupiškėnų autorių arba apie Kupiškio kraštą knygos: almanachas „Kupiškis. Nr. 20 (2022)“ – jubiliejinis leidinys, Algirdo Šukio „Atminties dienoraščiai“, dr. Aldonos Vasiliauskienės „Kunigas Jonas Steponavičius – švietėjas ir lietuviybės puoselėtojas“, Birutė Zaborskytė-Jasinskienė „Link melsvų debesų“, Giedrutės Murnikovienės „Moteris lino suknia“, Vidos Kaulakienės „Šimtas šilumos blyksčių“, Laimučio Žalio „Viduramžių fizikos eskizai: IV-XVI“. Gauta senųjų leidinių: Petro Babicko „Elada: (kelionės įspūdžiai)“, Povilo Matulionio „Gintaras lietuvių žemėje“, P. Šinkūno „Lietuva. Latvija. Estija: geografijos vadovėlis progimnazijai ir gimnazijai“. Kraštyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė parengė leidinį „Apie pastatą ir žmones“, skirtą Kupiškio VB istorijos pristatymui ir kt.

Skyriuje saugomos bibliotekai perduotos asmeninių bibliotekų kolekcijos: skulptoriaus Juozo Kėdainio (2355 fiz. vnt.), skulptoriaus Jono Jagėlos (541 fiz. vnt.) ir buvusio Vytauto Didžiojo universiteto docento, teologijos daktaro Fausto Jončio (53 fiz. vnt.).

Kraštotyros darbai. 2023 m. parengta 18 naujų kraštotyros darbų (2022 m. – 16). Tai padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų rašomos metų kronikos, KES bibliografės J. Pipynienės užrašyti atsiminimai apie fotografą Juozą Kraujūną, Subačius MP užvesti aplankai apie kraštietę pedagogę, socialinių mokslų daktarę Rūtą Drilingaitę-Mažeikienę ir iš Subačiaus kilusią generalinę prokurorę Nidą Grunskienę.

• **Rankraščių fondas**

Rankraščių fondas yra tvarkomas pagal šias veiklas reglamentuojančius dokumentus („Rankraščių dokumentų tvarkymo ir apsaugos nuostatai“ ir „Naudojimosi skyriaus fonduose saugomais rankraščių dokumentais taisyklės“), kurie 2018 m. balandžio 9 d. patvirtinti Kupiškio VB direktoriaus įsakymu Nr. IV-45.

Rankraščių fondo formavimą sudaro 2 procesai: dokumentų grupavimas bei saugojimo vienetų parengimas.

2023 m. Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė perdavė bibliotekos rankraščių fondui saugoti korespondenciją – susirašinėjimą su žymiais žmonėmis: Jone Žebryte, Linu Broga, Broniu Žaliu ir kt. Parengti 24 saugojimo vienetai.

Atliekami Kupiškio krašto fotometraštininko Juozo Kraujūno rankraščių fondo tvarkymo parengiamieji darbai. Šeimos perduotas fotojuostelių archyvas baigiamas paskirstyti pagal temas. 2023 m. su bibliotekos įsigyta įranga peržiūrėta 150 fiz. vnt. fotojuostelių ir išskirstyta pagal temas: Kupiškio rajono savivaldybės posėdžiai, Kupiškio miesto šventės, miesto ir kaimo kultūros įstaigų renginiai, mokyklos, menininkai, portretinės nuotraukos, kelionės, sporto varžybos (išskirstė J. Pipynienė). Vidalija Kraujūnienė perdavė bibliotekai dar keletą skaidrių komplektų, garso įrašų.

Rankraštyno dokumentai panaudojami rengiant parodas ir publikacijas, organizuojant renginius ir edukacijas, sudarant leidinius, atsakant į įvairias užklausas. 2023 m. sulaukta susidomėjimo Juozo Kraujūno fotografijų fonde esančiomis vestuvių fotografijomis, planuojant Belgijoje fotografijų parodą.

• **Mainų/atsarginis fondas**

Mainų fonde yra 2283 fiz. vnt. leidinių, kurių vertė 117,19 Eur (2023 12 31): 2235 fiz. vnt. (98 %) – grožinė literatūra, 48 fiz. vnt. (2 %) – šakinė literatūra. 2023 m. Mainų fonde judėjimo nebuvo.

Atsarginiame fonde yra 65 fiz. vnt. šakinės literatūros už 1,55 Eur (2023 12 31). Per metus šiame fonde judėjimo nebuvo. Mainų ir atsarginis fondai yra nešildomose buvusių kareivinių patalpose.

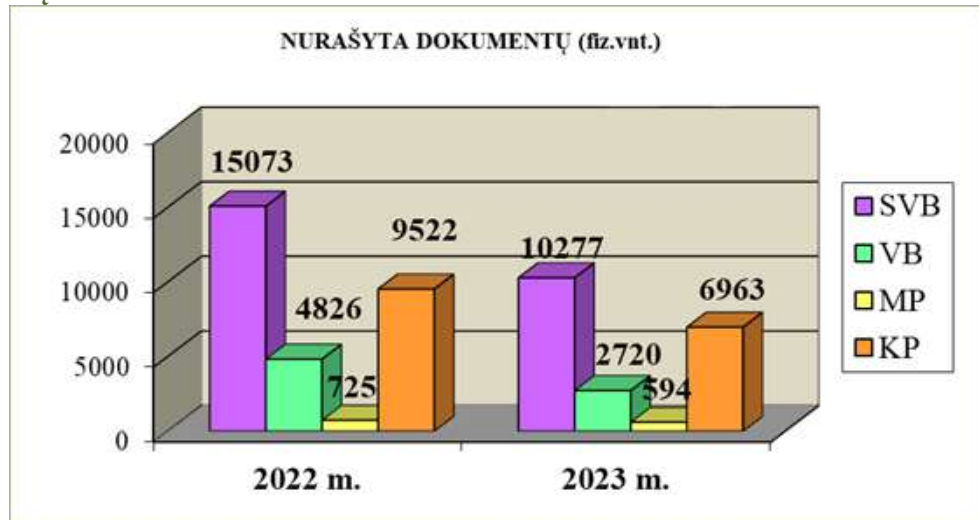
6. Tarpbibliotekinio abonemento panaudojimas (TBA)

Ataskaitiniais metais TBA paslauga (knygų atsiuntimas iš kitų bibliotekų) buvo nemokamas, todėl padaugėjo besinaudojančių šia paslauga. Knygas į biblioteką pristato kurjeriai. Skaitytojams gavus pranešimą reikia ateiti pasiimti leidinio į biblioteką. 2023 metais šia paslauga pasinaudojo 18 vartotojų. Gauta iš kitų bibliotekų 20 leidinių, 6 kopijos, išsiųsta 16 knygų kitoms bibliotekoms.

7. Bibliotekos fondo vidaus cirkuliacijos panaudojimas

Siekiant patenkinti visus skaitytojų poreikius, reikalingus leidinius bibliotekų darbuotojai skolinasi tarpusavyje, t. y. vyksta vieningo fondo cirkuliacija. Per metus iš vienos rajono viešosios bibliotekos į kitą keliavo 1144 knygos, t. y. 98 knygomis mažiau nei 2022 m. Lankytojų aptarnavimo skyrius padalinams paskolino 274 fiz. vnt., o daugiausia knygų iš VB ir kitų padalinių skolinosi Lukonių SAP (166 fiz. vnt.) ir Subačiaus MP (114 fiz. vnt.).

8. Dokumentų antrinė atranka ir šalinimas iš fondo

SVB nurašyti 772 pavadinimai dokumentų (2022 m. – 1433 pav., 2021 m. – 2627 pav., 2019 m. – 534 pav.):

- **VB** – 1459 pav. (2022 m. – 2870 pav., 2021 m. – 2072 pav., 2020 m. – 1364 pav.),
- **Subačiaus MP** – 2023 m. – 264 pav. (2022 m. – 316 pav., 2021 m. – 154 pav., 2020 m. – 145 pav.),
- **kaimo padaliniuose** – 2023 m. – 452 pav. (2022 m. – 1608 pav., 2021 m. – 401 pav., 2020 m. – 469 pav.). Nurodomas daugiausiai pavadinimų nurašęs Antašavos padalinys.

SVB nurašyti dokumentai pagal tipą:

- knygos – 2023 m. – 6395 fiz. vnt. arba 62 % (2022 m. – 10883 fiz. vnt. arba 72 %, 2021 m. – 9416 fiz. vnt. arba 69,0 %, 2020 m. – 7483 fiz. vnt. arba 67,0 %),
- periodiniai leidiniai – 2023 m. – 3819 fiz. vnt. arba 37 % (2022 m. – 4098 fiz. vnt. arba 27 %, 2021 m. – 3822 fiz. vnt. arba 28,0 %, 2020 m. – 3600 fiz. vnt. arba 32,0 %),
- kiti dokumentai – 2023 m. – 63 fiz. vnt. arba 1 % (2022 m. – 96 fiz. vnt. arba 1 %, 2021 m. – 384 fiz. vnt. arba 3,0 %, 2020 m. – 102 fiz. vnt. arba 1,0 %).

Vidutiniškai kiekvienas kaimo padalinys nurašė po 258 fiz. vnt. (2022 m. – 414 fiz. vnt.) dokumentų.

Daugiausiai inventorintų dokumentų nurašyta:

- VB Vaikų literatūros fonde – 1287 fiz. vnt.
- kaimo padaliniuose: Antašavos KP – 708 fiz. vnt.
- Subačiaus MP – 410 fiz. vnt.

• Dokumentų nurašymas pagal priežastis:

Nurašymo priežastis	Nurašymas (fiz. vnt.)		Nuo viso nurašymo %	
	2023 m.	2022 m.	2023 m. %	2022 m. %
- nusidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai	6335	10886	61,6 %	72,1 %
- turinio požiūriu neaktualūs dokumentai	116	67	1,1 %	0,4 %
- periodiniai leidiniai pasibaigus saugojimo laikui	3819	4094	37,2 %	27,2 %
- vartotojų prarasti dokumentai	7	18	0,1 %	0,2 %
-dėl kitų priežasčių prarasti dokumentai	-	8	0 %	0,1 %
Iš viso :	10277	15073	100 %	100 %

2023 m. nurašyta 31,8 % (4796 fiz. vnt.) dokumentų mažiau nei 2022 m.

9. Dokumentų fondo apsauga

Savivaldybės viešųjų bibliotekų fondai apskaitomi, tvarkomi ir saugomi vadovaujantis „Bibliotekų fondo apsaugos nuostatais“, patvirtintais Kultūros ministro 2010 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. ĮV-499 (2021 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. ĮV-966 redakcija, įsigaliojo nuo 2022 m. sausio 1 d.), „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos dokumentų fondo apskaitos tvarkos aprašu“, patvirtintu VB direktoriaus 2011 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-77 ir „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos spaudinių ir kitų dokumentų įkainojimo metodika“, patvirtinta VB direktoriaus 2014 m. gruodžio 29 d. Nr. ĮV-67. Knygos ir kiti dokumentai perkami vadovaujantis „Viešųjų pirkimų įstatymu“ ir „Mažos vertės viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu“, patvirtintu VB direktoriaus įsakymu 2019 m. lapkričio 5 d. Nr. ĮV-102.

2023 m. buvo patikrintas Lukonių skaitytojų aptarnavimo punkto fondas ir viešosios bibliotekos Kraštotyros ir edukacijos skyriaus Rankraščių fondas.

Keičiantis bibliotekos padalinio ar atskiro fondo materialiai atsakingam asmeniui per metus surašyti 5 bibliotekos dokumentų fondo perdavimo-priėmimo aktai (Rudilių (2), Palėvenėlės, Naivių SAP ir Kraštotyros ir edukacijos skyriui).

10. Dokumentų skaitmeninimas

Kupiškio viešojoje bibliotekoje skaitmeninimo veiklas vykdo Kraštotyros ir edukacijos skyrius, kuriame sukauptas skaitmeninamo dokumentinio paveldo pagrindas: knygos, periodiniai leidiniai, rankraštiniai dokumentai, fotografijų archyvas. Skaitmeninamų dokumentų atrankos kriterijai: turinio aktualumas, išliekamoji vertė, panaudojimo ir viešinimo būtinybė rengiant virtualias parodas bei projektus, vykdam žinomų kraštiečių veiklos sklaidą. Tai susiję su bibliotekos prioritetais einamaisiais metais.

Kupiškio viešosios bibliotekos interneto svetainės skyriuje „Skaitmeninės kolekcijos“ <https://www.kupiskiovb.lt/skaitmenines-kolekcijos/> publikuojami suskaitmeninti dokumentai. 2021 m. pradėtas skelbti Juozo Kėdainio egodokumentinis palikimas (laiškai) 2023 m. papildytas dar 23 laiškais (81 vaizdu) (parengė N. Galvanauskienė).

2023 m. suskaitmeninti ir vartotojų peržiūroms pateikti laikraščio „Stalino keliu“ 1961 m. 94 numeriai, 380 vaizdų (parengė J. Pipynienė).

Interneto svetainės skyriuje „Skaitmeninės kolekcijos“, virtualūs vartotojai gali peržiūrėti ir ankstesniais metais paskelbtus dokumentus: „Senovinės kupiškėnų vestuvės“, „Iš kraštotyrininkės Marijos Tamošiūnienės kolekcijos: Ipolitas Franckevičius“, „Naujosios Kupiškio ligoninės foto kronika“, laikraščio „Stalino keliu“ 1946–1948 m., 1952–1954 m., 1956 m. ir 1960 m. 643 numerius (2516 vaizdų).

2023 m. atliktas skaitmeninių kolekcijų ženklinimas atvirojo kodo licencija Kupiškio viešosios bibliotekos interneto svetainės skyriuje „Skaitmeninės kolekcijos“. Ženklimas – tai elektroninės informacijos apie teisių valdymą pateikimas, internete esančio objekto žymėjimas tam tikru simboliu (raidėmis, ikonomis ir pan.), padedančiu identifikuoti objektui galiojantį teisinį režimą. Poreikis ženklinti atsirado kartu su interneto plėtra ir vis spartėjančia intelektinės nuosavybės apyvarta jame.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

1. Tyrimai

2023 m. moksliniuose tyrimuose nedalyvauta.

2. Metodinė veikla

2023 m. vykdytos metodinės veiklos kryptys: analitinė, konsultacinė, kompetencijų tobulinimo ir inovacinė. Stebėti ir analizuoti bibliotekų veiklos pokyčiai, teikti pasiūlymai bibliotekų veiklos organizavimo tobulinimui, rūpintis bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymu, teikta praktinė metodinė pagalba, dalintasi kitų bibliotekų gerąja patirtimi.

2.1. Bibliotekų veiklos planavimas ir atskaitomybė

Metodininkė parengė 2022 m. SVB, VB ir padalinių bei skaitytojų aptarnavimo punktų statistines ataskaitas (forma Biblioteka_metinė) ir duomenis pildė LIBIS Statistikos modulyje, sudarė Kupiškio rajono savivaldybių viešųjų bibliotekų 2024 metų veiklos planą, parašė Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų 2022 metų veiklos tekstinę ataskaitą (apimtis 60 p.). L. Matiukaitė paruošė Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vadovo (įstaigos) 2022 metų veiklos ataskaitą.

2.2. Bibliotekos veiklą reglamentuojančių ir kitų dokumentų rengimas

Metodininkė parengė naujus „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos nuostatus“ (patvirtinta 2023 m. birželio 20 d. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-151), „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigybių sąrašą, organizavimo tvarkos aprašą“ (patvirtinta 2022 m. gruodžio 31 d. Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu Nr. ĮV-139) ir naujas „Naudojimosi kompiuteriais ir internetu Kupiškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje, padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose taisyklės“ (patvirtinta 2023 m. balandžio 4 d. Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu Nr. ĮV-41), atnaujino Kupiškio viešosios bibliotekos padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų darbuotojų pareigybių aprašymus.

Skyrių vedėjai parengė skyrių darbuotojų 2022 m. veiklos vertinimo lenteles, vertino jų darbą.

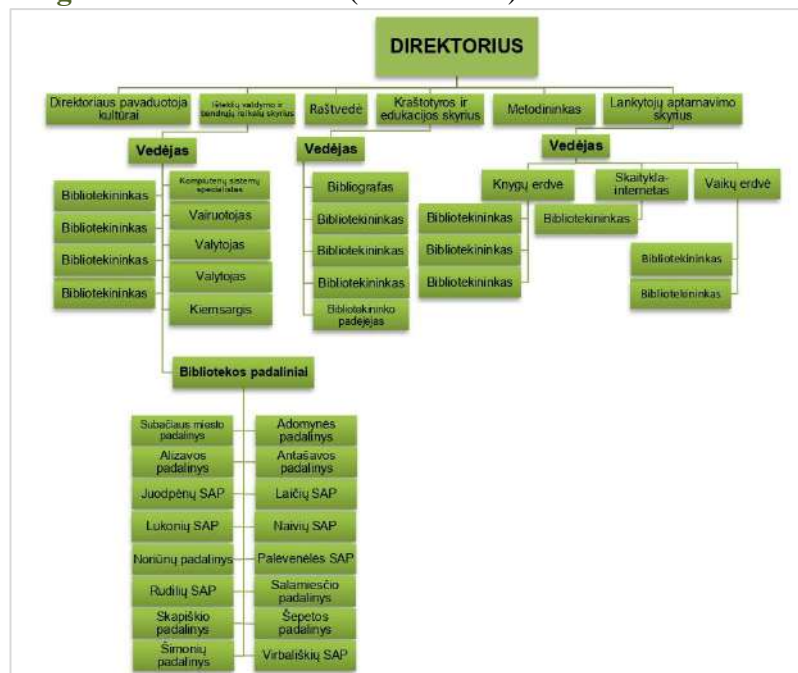
2.3. Praktinė pagalba

• **Išvykos į padalinius.** Į padalinius ir skaitytojų aptarnavimo punktus dažnai teko vykti kompiuterinių sistemų specialistui, nes interneto tiekėjui „Besmegeniai“ iškėlus antenas, sutriko kompiuterių ir spausdintuvų darbas, buvo susidurta su interneto tiekimo trikdžiais. Vykta tikrinti Lukonių SAP dokumentų fondo, dalyvauta Antašavos padalinio organizuotoje Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos pilietiško šventėje. Metodinė pagalba teikta nuotoliniu būdu.

• **Konsultacijos** įvairiais darbo klausimais darbuotojams teiktos pasitarimų, asmeninių pokalbių metu, elektroniniais laiškais, telefonu bei darbo vietose.

X. BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOAI IR JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS

1. Bibliotekos organizacinė struktūra (2023-12-31)

2. Bendroji darbuotojų charakteristika

• **Etatų skaičius.** SVB – 44,75. Iš jų: 34,50 – profesionalūs bibliotekininkai, 3 – kvalifikuoti specialistai ir 7,25 – techninis personalas:

- VB – 26,75 etatai: bibliotekininkai – 19,25, kvalifikuoti specialistai – 3, techniniai darbuotojai – 4,5;

- Subačiaus MP – 1,65 etato: 1,5 – profesionalūs bibliotekininkai, 0,15 – valytojos;

- KP – 16,35 etato: 13,75 – bibliotekininkai, 2,6 – valytojos. Po 0,5 bibliotekininko etato yra Laičių ir Palėvenėlės SAP, 0,75 etato – Lukonių SAP. Padalinių (išskyrus Alizavos) ir SAP bibliotekininkės dirba papildomą darbą (valytojomis) po 0,15 etato, Lukonių SAP šildymo sezono metu dirba 0,50 etato kūrikas.

Kupiškio rajono viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose dirbo 43 darbuotojai (2023-12-31), iš jų 36 profesionalūs bibliotekininkai.

	Etatų skaičius	Darbuotojai		Profesionalių bibliotekininkų išsimokslinimas					
		Iš viso	Iš jų profesionalūs bibliotekininkai	aukštasis		aukštesnysis		kitas	
				skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%
VB	26,75	26	20	13	65,0	6	30,0	1	5,0
MP	1,65	2	2	1	50,0	-	-	1	50,0
KP	16,35	15	14	7	50,0	5	35,7	2	14,3
SVB	44,75	43	36	21	58,3	11	30,5	4	11,2

Aukštąjį išsimokslinimą turi 21 arba 58,3 % profesionalių bibliotekininkų, iš jų bibliotekininkystės ir komunikacijos mokslų – 7. Šiuo metu aukštosiose mokyklose mokosi: Milda Tiliūtė (Šiaulių valstybinės kolegijos Informacijos valdymo studijų iššestinių studijų 2 k. studentė) ir Gailutė Grigaliūnienė (Šiaulių valstybinės kolegijos Informacijos valdymo studijų iššestinių studijų 3 k. studentė), Ingrida Žurauskienė (Vilniaus universiteto papildomų studijų Komunikacija ir informacija studentė).

• **Efektyvumo rodikliai.** 2023 m. vienam profesionaliam bibliotekininkui teko vidutiniškai 119 vartotojų, vidutiniškai 2203 lankytojai.

• Darbuotojų kaita.

Sausio 13 d. iš darbo išėjo Rudilių SAP bibliotekininkė Gabrielė Vetkinaitė. Nuo vasario 1 d. iki rugsėjo 29 d. dvi dienas per savaitę lankytojus aptarnavo VB bibliotekininkė Neringa Paukštienė. Nuo spalio 2 d. Rudilių SAP 0,75 etato priimta dirbti Giedrė Papučkaitė, turinti politikos magistro išsilavinimą.

Birželio 12 d. iš vaiko priežiūros atostogų grįžo Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punkto bibliotekininkė Sandra Škinderytė, ją laikinai pavadavo Ingrida Gučienė (iš darbo išėjo birželio 9 d.).

Rugpjūčio 31 d. iš darbo išėjo Naivių SAP bibliotekininkė Milda Levickienė. Nuo rugsėjo mėn. šios bibliotekos lankytojus du pusdienius (po 4 val.) per savaitę aptarnavo Skapiškio padalinio bibliotekininkė Roma Bugailiškienė. Pastovaus darbuotojo nėra.

Rugsėjo 29 d. viešosios bibliotekos kolektyvas atsisveikino su ilgamete darbuotoja, Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaite. Lina bibliotekoje, vienintelėje darbovietėje, dirbo 42 metus.

Spalio 16 d. darbą pradėjo direktoriaus pavaduotoja kultūrai Skaistė Bakanienė, birželio mėn. laimėjusi konkursą.

Nuo lapkričio mėn. kūriku, pagal terminuotą darbo sutartį iki šildymo sezono pabaigos, 0,5 etato priimtas Rimantas Karazija darbui Lukonių skaitytojų aptarnavimo punkto pastato katilinėje.

• **Darbo taryba.** Nuo 2023 m. vasario 28 d. bibliotekos darbo tarybai atstovauja: Irėna Dugnienė – pirmininkė, Irena Gasparonienė – pirmininko pavaduotoja, Neringa Paukštienė – sekretorė. 2023 m. jokių skundų darbo taryba negavo.

3. Darbuotojų profesionalumo ugdymas

Per metus kvalifikaciją pakėlė 37 bibliotekos darbuotojai (86,0 %): 35 bibliotekininkai (iš jų: VB – 19, padalinių – 16) ir 2 kvalifikuoti specialistai.

- **Darbuotojų pasitarimai**, kuriuose dalyvauja visi viešosios bibliotekos ir padalinių bei skaitytojų aptarnavimo punktų darbuotojai, dažniausiai vyksta paskutinę mėnesio darbo dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje. Kartais pasirenkama ir kita data. Per metus organizuoti 7 pasitarimai (visi kontaktiniai), iš jų 2 buvo išvažiuojamieji: į Lukonis ir Antašavą.

Pasitarimuose aptartos įvairios bibliotekų veiklos aktualijos, virtualios bibliotekos ELVIS galimybės, profesinės darbuotojų vasaros patirtys, kontraversiška vertinamų poetų, rašytojų kūrybos pristatymo ypatumai, medijų ir informacinio raštingumo mokymai, skaitymo skatinimo mokymai, atnaujinti Kupiškio viešosios bibliotekos padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų darbuotojų pareigybių aprašymai, dokumentų nurašymo reikalavimai, edukacijų kūrimo subtilybės, bibliotekų kronikos, statistinių ataskaitų už 2023 m. pateikimo reikalavimai, apžvelgti Kupiškio rajono viešųjų bibliotekų 2022 m. veiklos rezultatai, pagrindinės veiklos kryptys 2024 metams, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės veiklos ir kvalifikacijos kėlimo galimybės. Išklaustyta Panevėžio regiono viešųjų bibliotekų „Erazmus+“ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 darbo stebėjimo vizitų ataskaitos, vyko gairinės saugos, Lietuvos audiosensorinės bibliotekos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mokymai. Didelis dėmesys buvo skiriamas edukacinių veiklų patirties sklaidai, socialinių tinklų panaudojimui bibliotekų veiklų viešinimui, naujų darbo formų paieškai.

Birželio 30 d. organizuotas išvažiuojamasis pasitarimas į Lukonių skaitytojų aptarnavimo punktą. Po profesinių klausimų aptarimo apsilankyta pas tame pačiame kaime įsikūrusius brolius bitininkus Vilių ir Igną Jackevičius. Dalyvauta edukacijoje „Apie bitininkystę ir draugiškas bites“. Aplankyta ir Lukonių šv. Teresės koplyčia, priklausanti Subačiaus šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijai. Bibliotekininkė Loreta Aleksiejūnienė papasakojo koplytėlės atsiradimo istoriją.

Gruodžio 27 d. bibliotekos darbuotojai vyko į šventinę metodinę išvyką „Gurmaniškos Antašavos klebonijos paslaptys“. Pažintis su klebonija prasidėjo edukaciniu užsiėmimu „Švento Jackaus pyragėlių“ gamyba, kurie Lenkijoje laikomi kulinariniu paveldu. Bibliotekos darbuotojai turėjo galimybę patys minkyti ir kočioti tešlą, į ją dėti skirtingus įdarus, kiek vėliau degustuoti iškeptus pyragėlius. Po restauracijos duris atvėrusi miestelio klebonija sužavėjo pirmos XIX a. pusės autentika – brangiais baldais, paveikslais, įspūdingais šviestuvais, ryškiomis spalvomis išdažytais kambariais. Po pažinties su šio pastato interjeru, visų laukė šventinė vakarienė, kurios metu ragauta Antašavoje išaugintų moliūgų sriuba, savo pačių gaminti Šv. Jackaus pyragėliai ir obuolių pyragas su ledais. Popietės metu vyko nuoširdūs pokalbiai, sveikinimai, prisiminti praėję metai, nuveikti darbai.

- **Pranešimai**. Kupiškio SVB darbuotojų pranešimai ir kitokio pobūdžio informacijos pasitarimuose: direktoriaus A. Venckaus – „Panevėžio regiono viešųjų bibliotekų „Erazmus+“ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 darbo stebėjimo vizitas į Ispanijos bibliotekas ir suaugusių švietimo centrus“, „Artūro Stančiko tapybos darbai“; J. Vosylienės – „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2022 metais“, „Lietuvos bibliotekininkų draugija – profesinė bendruomenė“, „Saugesnio interneto savaitė 2023 m.“; „Panevėžio regiono viešųjų bibliotekų „Erazmus+“ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 darbo stebėjimo vizitas Berlyno (Vokietija) bibliotekose“, „Darbo stebėjimo vizitas Portugalijos bibliotekose“; J. Pipynienės – „Darbo stebėjimo vizitas Kroatijos bibliotekose“; I. Dugnienės – „Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga – 2023““; J. Motiejūnienės ir bibliotekininkės G. Grigaliūnienės – „Kupiškio viešųjų bibliotekų dokumentų fondai 2022 metais“; M. Pučėtos – „Periodinių leidinių pristatymo būdai ir galimybės“ ir „Moderniosios dailės pavyzdžiai lietuviškųjų vinilinių plokštelių viršeliuose“; L. Kliopkinienės ir J. Pipynienės – „Kultūros institucijos pasakojimo (naratyvo) kūrimas“; I. Gasparonienės ir R. Bugailiškienės – „Dizainu grindžiamo mąstymo metodikos taikymas“; N. Paukštienės – „Kaip lavinti vaikų ankstyvąjį skaitymą?“

• **Mokymai. Seminarai. Nuotoliniai mokymai ir kiti renginiai.**

Eil. Nr.	Mokymų, seminarų tema, pavadinimas, kur vyko	Data	Dalyvių skaičius
SDG MOKYMAI			
1.	Nuotoliniai <i>darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto mokymai</i> (SDG)	2023-11-20	1
2.	Nuotoliniai <i>įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovų priešgaisrinės saugos mokymai</i> (SDG)	2023-11-27	1
LR KM priemonės „Vykdėti gyventojų medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo veiklas bibliotekose“ MOKYMAI ANDRAGOGAMS			
1.	Nuotolinė konferencija „ <i>Medijų raštingumas ir informacinės technologijos: iššūkiai ir sprendimai XXI amžiuje</i> “	2023-03-03	2
2.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Vizualaus fiksavimo ABC</i> “	2023-09-05	2
3.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Dirbtinis intelektas šiandien: poveikis medijų ir informaciniam raštingumui</i> “	2023-09-12	2
4.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Kibernetinis saugumas: būdingiausias grėsmės ir iššūkiai</i> “	2023-10-17	2
5.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Technologijos ir žmogus: kur balansas šiandien?</i> “	2023-10-18	2
PAVB KONTAKTINIAI MOKYMAI			
1.	PAVB lektorių mokymai „ <i>Informacijos paieškos strategija ir efektyvus panaudojimas elektroniniuose informacijos šaltiniuose</i> “ (lekt. G. Užkurelienė). Vyko Kupiškio VB	2023-03-08	9
2.	PAVB lektorių mokymai „ <i>Vaizdo įrašų kūrimas ir redagavimas su programa „OpenShot</i> “ (lekt. J. Sriubienė). Vyko Kupiškio VB	2023-03-08	10
3.	„ <i>Dizainu grindžiamo mąstymo metodikos taikymas</i> “ (lekt. R. Petrauskienė, J. Barynienė) (vyko PAVB) PAVB projektas „Bibliotekų edukatorių vadybinių kompetencijų gerinimas pasakojimo metodais grįstų edukacijų plėtrai Panevėžio regione“	2023-03-29 2023-04-06	3
4.	PAVB lektorių mokymai „ <i>EdTech“ technologijų taikymas bibliotekų edukacinėje veikloje</i> “ (lekt. T. Apynytė-Kiršlienė). Vyko Kupiškio VB	2023-04-04	10
5.	Andragogų mokymai „ <i>Kaip mokyti suaugusius?</i> “ (lekt. A. Bėkšta) (vyko PAVB) LR KM priemonės „Vykdėti gyventojų medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo veiklas bibliotekose“ veikla	2023-05-18	2
6.	Andragogų mokymai „ <i>Efektyvus informacijos pateikimas ir mokymų vedimas</i> “ (lekt. D. Petkevičiūtė-Butkevičė) (vyko PAVB) LR KM priemonės „Vykdėti gyventojų medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo veiklas bibliotekose“ veikla	2023-05-25	2
7.	Mokymai „ <i>Pasakojimo metodo taikymas kuriant ekskursijas apie nekilnojamojo kultūros paveldo objektus</i> “. PAVB projekto „Pasakojame apie kultūros paveldą II“ mokymai Panevėžio regiono bibliotekų specialistams. Vyko Kupiškio VB. (lekt. M. Varnauskaitė)	2023-08-29	5
8.	Ekskursija į pagrindinius restauravimo centrus Vilniuje „ <i>Pasakojame apie kultūros paveldą II</i> “ (organizatorius PAVB)	2023-09-13	3
9.	MIR mokymai andragogams „ <i>Vizualaus mąstymo taikymas bibliotekoje medijų raštingumo temoms atskleisti</i> “ (lekt. A. Rapalaitė-Rasiulė) (vyko PAVB)	2023-09-19	2
10.	<i>Medijų ir informacinio raštingumo mokymai</i> (lekt. R. Revotė, G. Užkurelienė) (vyko Kupiškio VB)	2023-09-14 2023-09-21	21

11.	<i>Audiovizualinio turinio kūrimo mokymai su „Meno avilio“ komanda</i> (lekt. A. Balčiūnas) (MIRKT savaitės dalis)	2023-10-05	6
12.	<i>„Mokymosi grupių moderavimas. Į santykį orientuotos mokymosi erdvės kūrimas“ (MIRKT)</i> (vyko PAVB)	2023-10-11	1
13.	Tarptautinė praktinė konferencija <i>„The Power of story to InspireVoice: Engaging Educators in Storytelling Done Digitally“</i> (lekt. J. Jeager ir G. Moore iš JAV) (vyko PAVB)	2023-10-17, 18	3
PAVB NUOTOLINIAI MOKYMAI			
1.	Nuotoliniai PAVB mokymai <i>„Duomenų bazės – mokymuisi, darbui, laisvalaikiui“</i> (lekt. G. Užkurėlienė)	2023-03-30	5
2.	Nuotoliniai PAVB mokymai <i>„Projektų rengimas. Praktika“</i> (lekt. L. Butkūnienė)	2023-04-07	5
3.	Nuotoliniai PAVB mokymai <i>„Pažintis su elektronine knyga“</i> (lekt. G. Užkurėlienė)	2023-04-13	9
4.	Nuotoliniai PAVB mokymai <i>„Profesinės kvalifikacijos galimybės pasinaudojant įvairių fondų dotacijomis“</i> (lekt. V. Švedienė)	2023-04-18	4
5.	Nuotoliniai PAVB mokymai <i>„Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas“</i> (lekt. J. Gorskienė)	2023-04-19	14
6.	Nuotoliniai <i>„Garso įrašų paieška portale epaveldas.lt“</i> (lekt. G. Užkurėlienė)	2023-04-19 2023-05-24	1
7.	Nuotoliniai MIRKT mokymai andragogams <i>„Vizualaus fiksavimo ABC“</i> (lekt. A. Rapalaitė-Rasiulė)	2023-09-05	2
8.	Nuotoliniai MIR mokymai andragogams <i>„Infografikų skaitmenizavimas su „Canva“ įrankiu“</i> (lekt. A. Rapalaitė-Rasiulė)	2023-09-26	2
LNB NUOTOLINIAI MOKYMAI			
1.	Nuotoliniai LNB mokymai <i>„Duomenų bazės moksliniams darbams: paieška ir galimybės“</i>	2023-03-21	1
2.	Nuotoliniai LNB mokymai <i>„Bibliografinės informacijos tvarkymo programos Zotero ir Mendeley“</i>	2023-04-19	1
3.	Nuotoliniai LNB mokymai <i>„Garso įrašų paieška portale epaveldas.lt“</i> (lekt. G. Gražulytė)	2023-05-24	5
4.	Nuotoliniai PAVB užsakyti mokymai apie elektroninius dokumentus. Vedė LNB darbuotojai.	2023-06-14	4
5.	Nuotoliniai LNB mokymai <i>„Dokumentų sisteminimo pagrindai“</i> (lekt. A. Kazakevičiūtė-Bankauskienė)	2023-12-20	4
6.	Nuotoliniai LNB mokymai <i>„Dokumentų dalykinimas“</i> (lekt. I. Kvietkuvienė)	2023-12-21	4
LNB KONTAKTINIAI MOKYMAI			
1.	LNB mokymai <i>„Kultūros institucijos pasakojimo (naratyvo) kūrimas“</i> (lekt. I. Ežerenytė ir V. Klimčiauskaitė). Vyko ŠAVB	2023-02-1,2,3	2
2.	LNB mokymai <i>„Kaip lavinti vaikų ankstyvąjį skaitymą?“</i> Vyko PAVB	2023-06-12	3
3.	LNB skaitymo skatinimo mokymai <i>„Iliustruotojų dirbtuvės bibliotekininkams“</i> (lekt. Kotryna Zylė). Vyko Kupiškio VB	2023-10-12	21
4.	LNB mokymai <i>„Portalas epaveldas.lt: pažink, naudok, kurk“</i> (lekt. J. Steponaitienė, R. Pikūnaitė, G. Gražulytė). Vyko Kupiškio VB	2023-12-07	23
LIETUVOS AUDIOSENSORINĖS BIBLIOTEKOS MOKYMAI			
1.	<i>„Virtualios bibliotekos ELVIS pristatymas“</i> (lekt. A. Kregždė). Vyko Kupiškio VB	2024-04-28	26
NUOTOLINIAI KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ORGANIZUOTI MOKYMAI			

1.	<i>DVS „Kontora“</i> nuotoliniai mokymai (lekt. I. Poškienė, UAB „Nevda“)	2023-12-08	2
	PAVB „ERASMUS+“ PROGRAMOS DARBO STEBĖJIMO VIZITAI		
1.	PAVB ERASMUS+ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 <i>darbo stebėjimo vizitas į Ispanijos Alcalá de Henares suaugusiųjų švietimo centrą ir bibliotekas</i> Vizito metu pagrindinis dėmesys skirtas bibliotekose vykdomoms kultūrinių, socialinių, skaitmeninių kompetencijų ugdymo programoms gyventojams, tarpkultūriniam ir informaciniam švietimui bibliotekose ir kitose suaugusiųjų švietimo įstaigose.	2023-03-13–17	A. Venckus R. Balabonas
2.	PAVB ERASMUS+ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 <i>darbo stebėjimo vizitas į Berlyno (Vokietija) Pankow viešąją ir centrinę bibliotekas</i> Vizito metu pagrindinis dėmesys skirtas bibliotekų darbu su imigrantais ir pabėgėliais.	2023-05-8–12	J. Vosylienė
3.	PAVB ERASMUS+ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 <i>darbo stebėjimo vizitas į Kroatijos bibliotekas (Optajos, Rijekos, Zagrebo).</i> Vizito metu pagrindinis dėmesys – suaugusiems skirtoms paslaugoms, programoms, projektams.	2023-10-9–13	J. Pipynienė
4.	PAVB ERASMUS+ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 <i>bibliotekų vadovų darbo stebėjimo vizitas į Portugalijos bibliotekas (Bragos ir Porto VB)</i> Vizito metu pagrindinis dėmesys – bibliotekų veiklos suaugusiems skaitytojams.	2023-11-13–17	J. Vosylienė
5.	PAVB ERASMUS+ programos projekto 2021-1-LT01-KA121-ADU-000006456 <i>darbo stebėjimo vizitas į Vokietiją (Naumurgo suaugusiųjų švietimo centras)</i> Vizito tikslas – ilgalaikės partnerystės su įvairiomis vietos organizacijomis, darbas su įvairiomis suaugusiųjų grupėmis.	2023-12-10–15	S. Bakaniienė
	KITŲ ĮSTAIGŲ ORGANIZUOTI MOKYMAI, SEMINARAI		
1.	Nuotoliniai „ <i>Viešųjų pirkimų duomenų valdymo informacinės sistemos „EcoCost“ mokymai</i> “ (R. Gelumbauskienė)	2023-01-16 2023-01-30 2023-02-08	2
2.	Neįgalųjų reikalų departamento prie SAMD nuotoliniai mokymai „ <i>Kaip parengti kiekvienam prieinamą informaciją?</i> “	2023-02-15	11
3.	Nuotoliniai VPT mokymai „ <i>Mažos vertės pirkimų vykdymo ypatumai</i> “	2023-04-05	1
	Seminaras „ <i>Medžio svajonė – popieriaus virsmas gyva materija</i> “ (vyko Kupiškio kultūros centre)	2023-04-12	2
4.	LR vidaus reikalų ministerijos seminaras „ <i>Efektyvi ir rezultatyvi savivaldybių funkcijų sistema – misija įmanoma?</i> “ (lekt. Ž. Simonaitytė)	2023-04-19	1
5.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Naujausi metodiniai leidiniai mokyklų bibliotekininkams</i> “, kvalifikacijos tobulinimo programa „Mokyklos biblioteka – daugiavienė mokymosi erdvė“ (lekt. L. Ruzgienė)	2023-05-19	2
6.	Nuotoliniai VPT mokymai „ <i>Pasirengimas pirkimui</i> “	2023-09-06	1
7.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Skaitymo gebėjimus skatinančios veiklos ir jų taikymas pamokose</i> “. (lekt. VŠĮ „Mokymosi mokykla“ plėtros direktorius L. Banevičius)	2023-09-27	1

8.	Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „ <i>Komunikacinės kompetencijos bendravimo anglų kalba ugdymas</i> “ (B2.2 lygis, 40 ak. val.)	2023-09-27– 2023-12-13	1
9.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Skaitymo gebėjimus skatinančios veiklos ir jų taikymas pamokose</i> “. Organizatorius VšĮ „Mokymosi aplinka“	2023-09-28	1
10.	<i>CPO LT elektroninio katalogo naudotojų mokymai</i>	2023-10-26 2023-12-20	1
11.	Nuotoliniai mokymai „ <i>Full-Stack programavimo neformalioji programa</i> “	2023-09-18– 2023-12-29	1
12.	<i>DVS „Kontora“</i> nuotoliniai mokymai (lekt. I. Poškienė, UAB „Nevda“)	2023-12-08	2
13.	Konferencija „ <i>Psichoaktyviųjų medžiagų prevencija</i> “ (organizatorius Kupiškio ŠPT, vyko Kupiškio VB)	2023-12-14	1

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

1. Patalpų būklė

● **Knygomatai ir knygų gražinimo įrenginiai.** Prie viešosios bibliotekos (L. Stuokos-Gucevičiaus a. 3A) įrengti du knygomatai ir Knygų gražinimo dėžė. Prie Subačiaus miesto padalinio taip pat įrengta Knygų gražinimo dėžė.

● **Remontai.** Bibliotekų patalpų remontu ir kitais ūkiniais klausimais rūpinasi Kupiškio VB administracija bei Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius.

Į rekonstruotas viešosios bibliotekos patalpas persikelta 2022 m. spalio 17 d., bet tik 2023 m. vasario 22 d. valstybinė komisija pasirašė darbų priėmimo aktą ir Kupiškio viešąją biblioteką perdavė eksploatuoti savivaldybei.

Bibliotekos rekonstrukcija iš viso kainavo 3,7 mln. eurų: Valstybės investicijų programos lėšos – 2,1 mln. eurų, Kupiškio rajono savivaldybės – 1,6 mln. eurų. Vien baldai (be projektavimo) kainavo 400 tūkst. eurų. Planuota projekto vertė 2,2 mln. eurų.

Kupiškio viešajai bibliotekai nuosavybės teise priklauso rekonstruotas pastatas (unikalus Nr. 5790-1000-5011, plotas 1440 kv. m, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, Kupiškis) ir 250 kv. m. patalpos buvusių kareivinių pastate, Gedimino g. 53B, Kupiškyje.

Viešajai bibliotekai nuo 2017 m. birželio mėn. priklausiusių laikinų patalpų Krantinės g. 24 (bibliotekos reikmėms naudotas 685 kv. m. plotas) atsisakys.

● **Suremontuotų bibliotekų skaičius – 1.** Atliktas remontas Rudilių skaitytojų aptarnavimo punkto patalpose, sudarant patogesnes sąlygas lankytojams ir darbuotojai. Atlikti remonto darbai ir buvusių kareivinių patalpose, kurios priklauso bibliotekai.

● **Patalpų šildymas.** Vis dar aktuali padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų patalpų šildymo problema. Visose bibliotekose yra centrinis arba elektrinis šildymas (šildoma iš bendrų katilinių įvairių rūšių kuru arba elektra), bet susiduriama su išaugusiomis šildymo kainomis. Juodpėnų, Naivių, Virbališkių bibliotekose paspaudus šaltukui tikrai šalta.

● **Patalpų plotas (kvadratiniai metrai):**

- Bendras patalpų plotas: SVB – 2876, VB – 1440, MP – 165, KP – 1271 (vidutiniškai – 85);

- Plotas, reikalingas bibliotekų funkcijoms atlikti: SVB – 2419, VB – 1081, MP – 123, KP – 1215.

Bendras rajono viešųjų bibliotekų patalpų plotas (2876 kv. m.) rodomas jau be laikinųjų patalpų (Krantinės g. 24, 685 kv. m.), kuriose šešerius metus buvo įsikūrusi viešoji biblioteka, kol vyko rekonstrukcijos darbai.

• **Lentynų apskaita:**

Viso fondo lentynų metrai:

2023 m.: SVB – 4003, VB – 1033, MP – 277, KP – 2693 (vidutiniškai – 179).
 (2022 m.: SVB – 4163, VB – 1206, MP – 279, KP – 2678 (vidutiniškai – 178).
 (2021 m.: SVB – 4264, VB – 1233, MP – 280, KP – 2751 (vidutiniškai – 183).
 (2020 m.: SVB – 4318, VB – 1281, MP – 281, KP – 2756 (vidutiniškai – 184).
 (2019 m.: SVB – 4395, VB – 1302, MP – 285, KP – 2808 (vidutiniškai – 187).

• **Telefonai.** Fiksuoto ryšio telefonus 2023 m. turėjo Kupiškio VB ir 8 padaliniai (53 %). Telefonus daugeliu atvejų sėkmingai pakeičia internetas ir socialiniai tinklai.

XII. FINANSAVIMAS

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠOS (Eur)					<i>Lentelė Nr. 1.</i>
Išlaidų rūšys	Išlaidų kodas	Finansavimas 2022 m.	Finansavimas 2023 m.	Kasinės išlaidos 2023 m.	
Darbo užmokestis	2.1.1.1.1.1	502914,74	586900,00	584381,20	
Įnašai socialiniam draudimui	2.1.2.1.1.1	7835,64	9200,00	8988,35	
Medikamentai	2.1.1.1.02	229,48	250,00	246,18	
Apranga ir avalynė	2.1.1.1.07	39,68	100,00	91,17	
Ryšiai (telefonas ir internetas)	2.1.1.1.05	6063,01	7000,00	7000,00	
Transporto išlaikymas	2.1.1.1.06	5754,13	3340,00	3327,00	
Komandiruotės	2.1.1.1.11	360,43	700,00	688,91	
Ilgalaikio turto kapitalinis remontas	2.1.1.1.15	27100,00	14451,00	14450,93	
Kvalifikacijos kėlimas	2.1.1.1.16	727,00	800,00	734,60	
Komunalinės paslaugos	2.1.1.1.20	61136,67	58177,00	58177,00	
IT prekių įsigijimas ir paslaugos	2.1.1.1.21	1501,70	4355,00	4354,50	
Reprezentacinės išlaidos	2.1.1.1.22	351,04	432,00	431,90	
Kitos išlaidos (iš jų 9208 Eur periodikos prenumeratai)	2.1.1.1.30	22217,67	19095,00	19094,24	
Darbdavio soc. parama pinigais	2.7.3.1.1.1	9576,39	15200,00	14611,84	
Ilgalaikis turtas	3.1.1.3.1.2	0,00	0,00	0,00	
Kitas ilgalaikis turtas	3.1.1.5.1.1	0,00	0,00	0,00	
Iš viso:		645807,58	720000,00	716577,82	
PAJAMŲ ĮMOKŲ LĖŠOS (už mokamas paslaugas)					<i>Lentelės Nr. 2</i>
	Išlaidų kodas	Finansavimas 2022 m.	Finansavimas 2023 m.	Kasinės išlaidos	
Iš viso:	2.2.1.1.1	1049,40	1408,08	1408,08	
PARAMOS LĖŠOS (GPM 1,2 proc. ir kt.)					<i>Lentelė Nr. 3</i>
Gauta 2023 m.		707,00			

KITOS LĖŠOS					<i>Lentelė Nr. 4</i>
Programa (finansavimo šaltinis)	Išlaidų kodas	Finansavimas 2022 m.	Finansavimas 2023 m.	Kasinės išlaidos	
Kitos tikslinės lėšos (valstybės lėšos)		19908,00	19316,00	19316,00	
- Darbo užmokesčiui	2.1.1.1.1.1	0	0	0	
- Socialinio draudimo įmokos	2.1.2.1.1.1	0	0	0	
- Kitų prekių įsigijimo išlaidos	2.1.1.1.30	0	0	0	
- Kultūros ministerija dokumentams įsigyti	3.1.1.5.1.1	19908,00	19316,00	19316,00	

Kupiškio rajono savivaldybės įvairių (LKT) projektų rėmimo programa	2.2.1.1.1.30	1800,00	0	0
Kupiškio rajono savivaldybės Neformaliojo švietimo veiklų finansavimo programa	2.2.1.1.1.30	1058,00	840,00	840,00
Kupiškio rajono savivaldybės Vasaros užimtumo projektų programa	2.8.1.1.1.2	600,00	760,00	760,00
Lietuvos kultūros taryba projektams	2.8.1.1.1.02	6000,00	4530,00	4530,00
Projektas „Integracijos link: vasaros bibliotekos iniciatyvos Kupiškio mieste“ (per Vietos veiklos grupę)		4167,62	0	0
Iš viso:		33533,62	25446,00	25446,00

2023 m. gautos rajono savivaldybės biudžeto lėšos (720 000 Eur), palyginti su 2022 m., padidėjo 74 192,42 Eur arba 11,5 % (Lentelė Nr.1). Darbo užmokesčiui skirta 83 985,26 Eur daugiau nei 2022 m. Visiems bibliotekininkams buvo mokama vienoda kintamoji užmokesčio dalis – po 5 % nuo vidutinio pareiginio darbo užmokesčio.

Paramos lėšas sudaro į bibliotekos sąskaitą pervestas 1,2 proc. gyventojų pajamų mokestis (707 Eur).

Lietuvos kultūros taryba skyrė tik 4530 Eur bibliotekos teiktų projektų įgyvendinimui – 1470 Eur mažiau, negu 2022 m., bet 2023 m. buvo finansuotas tik 1 projektas. Kaip ir kiekvienais metais 1 projektas teiktas savivaldybės programai, jo vykdymui gauta 760 Eur.

Lėšų labiausiai trūksta viešosios bibliotekos ir padalinių darbuotojų kompiuterizuotų darbo vietų atnaujinimui. Dėl lėšų stokos sudėtinga pasikviesti aktorius ir kitus meninių programų atlikėjus.

XIII. IŠVADOS

- Viešųjų bibliotekų tinklas rajone išliko stabilus.
- 2023 m. Kupiškio viešoji biblioteka veiklą vykdė jau rekonstruotoje bibliotekoje (L. Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, Kupiškis). Durys lankytojams atvertos kovo 1 d. Oficiali atidarymo šventė įvyko kovo 24 d. dalyvaujant Lietuvos Respublikos kultūros ministrai Simonui Kairiui, Izraelio ambasadorei Lietuvoje Hadas Witenberg Silverstein, JAV ambasadoriui Lietuvoje Robert S. Gilchrist, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkei Fainai Kukliansky ir kt. garbingiems svečiams.
- Įrengtos naujos ir modernios viešosios bibliotekos erdvės pristatytos visuomenei, sulaukta didžiulio susidomėjimo rekonstruotu istoriniu pastatu. Visus metus vyko ekskursijos.
- Įprasminta viešosios bibliotekos (buvusios sinagogos) pastato statytojų istorinė atmintis – įrengta nuolatinė ekspozicija, pasakojanti apie tarpukario Kupiškio miesto gyvenimo epizodus.
- Vartotojų patogumui įrengta skaitmenizuota dokumentų išdavimo sistema RFID, prie bibliotekos – du knygomatai, dokumentų gražinimo dėžė.
- Įrengus erdvią Parodų salę atsivėrė galimybės eksponuoti profesionalaus meno parodas.
- Surengti lankytojų inicijuoti renginiai: susitikimas su rašytoja Dalia Staponkute ir S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 90-mečio paminėjimo renginys miesto aikštėje.
- 2023 m. Kupiškio SVB užregistruota daugiau vartotojų (+10,70 %), sulaukta daugiau lankytojų (+43,13 %), išduota daugiau dokumentų (+0,60 %).
- Garsinių knygų išdavimo paslauga (ELVIS) regos ir kitokią negalią turintiems asmenims teikiama ne tik viešojoje bibliotekoje, bet ir daugelyje padalinių. Šią paslaugą suaktyvino ELVIS autobuso kelionė po rajono bibliotekas.
- Bibliotekininkai kūrė ir viešino interneto svetainėje bei socialiniuose tinkluose virtualius produktus – parodas, viktorinas, žymių krašto žmonių jubiliejams skirtas jų veiklos apžvalgas „Kupiškio kalendorius – 2023“. Didelio populiarumo sulaukė virtualių viktorinų ciklas „Pakeliaukim po Aukštaitiją“.

- Įgyvendinti projektai: Lietuvos kultūros tarybos dalinai finansuotas projektas „Šiuolaikinio meno gūsis“ ir Kupiškio rajono savivaldybės finansuotas Pilietinio ir tautinio ugdymo projektas „1863 m. sukilėlių takais Antašavos apylinkėse“.
- Sėkmingai veiklą tęsė Neformalaus vaikų švietimo programų veiklos: „Skautiškos ekspedicijos“ viešojoje bibliotekoje ir „Eko dirbtuvėlės“ Skapiškio padalinyje.
- Didelis dėmesys buvo skiriamas profesiniam tobulėjimui, kvalifikacijos kėlimui, naujų kompetencijų įgijimui.
- Suremontuotos Rudilių skaitytojų aptarnavimo punkto patalpos pritaikant jas patogesniems lankytojų poreikiams.
- Trūksta lėšų kokybiškam skaitymo skatinimo veiklų organizavimui ir įgyvendinimui, kultūrinių renginių kokybei užtikrinti.
- Lėšos, skiriamos naujiems dokumentams įsigyti, yra nepakankamos, viešieji pirkimai ilgina knygų kelią iki skaitytojo.